

Επίσημη Εφημερίδα L 249

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

51ο έτος
18 Σεπτεμβρίου 2008

Περιεχόμενα

I Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση είναι υποχρεωτική

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 902/2008 της Επιτροπής, της 17ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με τον καθορισμό των κατ' αποκοπή τιμών κατά την εισαγωγή για τον προσδιορισμό της τιμής εισόδου ορισμένων οπωροκηπευτικών	1
★ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 903/2008 της Επιτροπής, της 17ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με τους ειδικούς όρους χορήγησης των επιστροφών κατά την εξαγωγή ορισμένων προϊόντων στον τομέα του χοιρείου κρέατος (Κωδικοποιημένη έκδοση)	3
★ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 904/2008 της Επιτροπής, της 17ης Σεπτεμβρίου 2008, για τον καθορισμό των μεθόδων ανάλυσης και άλλων διατάξεων τεχνικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή του καθεστώτος εξαγωγής των εμπορευμάτων που δεν υπάγονται στο παράρτημα I της συνθήκης (Κωδικοποιημένη έκδοση)	9
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 905/2008 της Επιτροπής, της 17ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με την έκδοση πιστοποιητικών εισαγωγής για την ακατέργαστη ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο για ραφινάρισμα, καταγωγής των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών	12

II Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Συμβούλιο

2008/737/ΕΚ:

★ Απόφαση του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2008, με την οποία επιτρέπεται στην Ιταλική Δημοκρατία να εφαρμόσει μέτρο παρέκκλισης από το άρθρο 285 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας	13

Επιτροπή

2008/738/EK:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 4ης Ιουνίου 2008, σχετικά με το καθεστώς κρατικής ενίσχυσης που προτίθεται να εφαρμόσει η Γαλλία υπέρ της μεταποίησης και της εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (Ταμείο Στρατηγικής Παρέμβασης στις Αγροεπισιτιστικές Βιομηχανίες) [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2008) 2257] ⁽¹⁾..... 15

2008/739/EK:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 11ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με την οικονομική συνδρομή της Κοινότητας προς τον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ) με σκοπό τη χρηματοδότηση ενεργειών στον τομέα της πληροφόρησης για τις ζωικές ασθένειες 19

2008/740/EK:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 12ης Σεπτεμβρίου 2008, με την οποία αναγνωρίζεται καταρχήν η πληρότητα του φακέλου που υποβλήθηκε για λεπτομερή εξέταση με σκοπό την ενδεχόμενη καταχώριση της ουσίας spinetoram στο παράρτημα I της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2008) 4965] ⁽¹⁾..... 21

IV Λοιπές πράξεις

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

- ★ Απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ αριθ. 127/07/COL, της 18ης Απριλίου 2007, σχετικά με τη χορήγηση ενίσχυσης για έρευνα και ανάπτυξη από το Συμβούλιο Ερευνών της Νορβηγίας για το πρόγραμμα λογισμικού Turborouter (Νορβηγία) 23
- ★ Απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ αριθ. 155/07/COL, της 3ης Μαΐου 2007, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στο πλαίσιο του άρθρου 3 του νορβηγικού νόμου περί αντιστάθμισης του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) (Νορβηγία) 35

Διορθωτικά

- ★ Διορθωτικό στην απόφαση 2008/649/EK της Επιτροπής, της 3ης Ιουλίου 2008, για αποδοχή της ανάληψης υποχρεώσεων που προτάθηκε σε σχέση με τη διαδικασία αντιντάμπινγκ για τις εισαγωγές διαλυμάτων ουρίας και νιτρικού αμμωνίου, καταγωγής Ρωσίας (ΕΕ L 213 της 8.8.2008) 47

Σημείωση για τον αναγνώστη (βλέπε σελίδα 3 του εξωφύλλου)

⁽¹⁾ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

I

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση είναι υποχρεωτική)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 902/2008 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 17ης Σεπτεμβρίου 2008

σχετικά με τον καθορισμό των κατ' αποκοπή τιμών κατά την εισαγωγή για τον προσδιορισμό της τιμής εισόδου ορισμένων οπωροκηπευτικών

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (Ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ) ⁽¹⁾,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1580/2007 της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 2007, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 2200/96, (ΕΚ) αριθ. 2201/96 και (ΕΚ) αριθ. 1182/2007 του Συμβουλίου στον τομέα των οπωροκηπευτικών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 138 παράγραφος 1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1580/2007 προβλέπει, κατ' εφαρμογή των αποτελεσμάτων των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης, τα κριτήρια για τον καθορισμό από την Επιτροπή των κατ' αποκοπή τιμών κατά την εισαγωγή από τρίτες χώρες, για τα προϊόντα και τις περιόδους που ορίζονται στο παράρτημα XV μέρος Α, του εν λόγω κανονισμού,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Οι κατ' αποκοπή τιμές κατά την εισαγωγή που αναφέρονται στο άρθρο 138 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1580/2007 καθορίζονται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει στις 18 Σεπτεμβρίου 2008.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 17 Σεπτεμβρίου 2008.

Για την Επιτροπή

Jean-Luc DEMARTY

Γενικός Διευθυντής Γεωργίας και
Αγροτικής Ανάπτυξης

⁽¹⁾ ΕΕ L 299 της 16.11.2007, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 350 της 31.12.2007, σ. 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατ' αποκοπή τιμές κατά την εισαγωγή για τον προσδιορισμό της τιμής εισόδου ορισμένων οπωροκηπευτικών

(EUR/100 kg)

Κωδικός ΣΟ	Κωδικός των τρίτων χωρών ⁽¹⁾	Κατ' αποκοπή τιμή κατά την εισαγωγή
0702 00 00	MK	31,4
	TR	68,0
	ZZ	49,7
0707 00 05	EG	162,5
	MK	43,3
	TR	83,8
	ZZ	96,5
0709 90 70	TR	89,1
	ZZ	89,1
0805 50 10	AR	73,5
	TR	104,3
	UY	64,9
	ZA	89,3
	ZZ	83,0
0806 10 10	IL	248,7
	TR	130,8
	US	196,0
	ZZ	191,8
0808 10 80	AR	92,1
	AU	195,4
	BR	74,2
	CL	91,9
	CN	78,4
	NZ	111,1
	US	100,8
	ZA	83,4
	ZZ	103,4
0808 20 50	AR	76,1
	CN	93,6
	TR	128,9
	ZA	75,1
	ZZ	93,4
0809 30	TR	136,6
	US	150,7
	ZZ	143,7
0809 40 05	IL	132,0
	TR	85,4
	XS	62,1
	ZZ	93,2

⁽¹⁾ Ονοματολογία των χωρών που ορίζεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1833/2006 της Επιτροπής (ΕΕ L 354 της 14.12.2006, σ. 19). Ο κωδικός «ZZ» αντιπροσωπεύει «άλλες χώρες καταγωγής».

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 903/2008 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 17ης Σεπτεμβρίου 2008

σχετικά με τους ειδικούς όρους χορήγησης των επιστροφών κατά την εξαγωγή ορισμένων προϊόντων στον τομέα του χοιρείου κρέατος

(Κωδικοποιημένη έκδοση)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ) ⁽¹⁾, και ιδίως τα άρθρα 170 και 192, σε συνδυασμό με το άρθρο 4,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 386/90 του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 1990, για τον έλεγχο κατά την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων που τυγχάνουν επιστροφών ή άλλων ποσών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2331/97 της Επιτροπής, της 25ης Νοεμβρίου 1997, περί των ειδικών όρων χορηγήσεως επιστροφών κατά την εξαγωγή ορισμένων προϊόντων στον τομέα του χοιρείου κρέατος ⁽³⁾, έχει τροποποιηθεί ⁽⁴⁾ επανειλημμένα και ουσιωδώς. Είναι συνεπώς σκόπιμη, για λόγους σαφήνειας και ορθολογισμού, η κωδικοποίηση του εν λόγω κανονισμού.
- (2) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/1999 της Επιτροπής, της 15ης Απριλίου 1999, για τις κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των πιστοποιητικών εξαγωγής για τα γεωργικά προϊόντα ⁽⁵⁾, προβλέπει στο άρθρο 21 ότι καμία επιστροφή δεν χορηγείται σε περίπτωση που τα προϊόντα δεν είναι ποιότητας υγιούς, ανόθευτης και εμπορεύσιμης κατά την ημερομηνία αποδοχής της διασάφησης εξαγωγής.
- (3) Έχει ωστόσο αποδειχθεί ότι οι απαιτήσεις αυτές δεν επαρκούν, για ορισμένα από τα προϊόντα που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο ιστ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007, ώστε να εξασφαλίζεται η εφαρμογή ενιαίων όρων κατά την καταβολή των επιστροφών.
- (4) Είναι επομένως σκόπιμο, να προβλεφθούν σε κοινοτικό επίπεδο συμπληρωματικοί όροι, οι οποίοι να αντιστοιχούν στα προϊόντα μέσης ποιότητας, και βάσει των οποίων να μπορούν να αποκλείονται από την καταβολή επιστροφών τα προϊόντα κατώτερης ποιότητας.
- (5) Είναι σκόπιμο, όσον αφορά τα προϊόντα που υπάγονται στους κωδικούς ΣΟ 1601 00 99 και 1602 49 19, να οριστεί μία επιπλέον ποιότητα, η οποία να μην περιλαμβάνει κρέας πουλερικών και της οποίας τα ποιοτικά κριτήρια να ορίζονται σε υψηλό επίπεδο, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα

να περιορίζεται κατά περίπτωση η χορήγηση των επιστροφών στην εν λόγω κατηγορία προϊόντων, σε περίπτωση που οι αιτήσεις για πιστοποιητικά εξαγωγής υπερβαίνουν ή κινδυνεύουν να υπερβούν τις παραδοσιακές ποσότητες.

- (6) Είναι απαραίτητο να προβλεφθεί ένας έλεγχος που να αποσκοπεί στην εξασφάλιση της τήρησης του παρόντος κανονισμού. Οι σχετικοί έλεγχοι διενεργούνται στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2090/2002 της Επιτροπής, της 26ης Νοεμβρίου 2002, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 386/90 του Συμβουλίου όσον αφορά το φυσικό έλεγχο κατά την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων που τυγχάνουν επιστροφής ⁽⁶⁾ και πρέπει, ιδίως, να περιλαμβάνουν οργανοληπτική εξέταση, καθώς και φυσικές και χημικές αναλύσεις. Προβλέπεται επομένως ότι η αίτηση για επιστροφή πρέπει να συνοδεύεται από γραπτή δήλωση σύμφωνα με την οποία τα εν λόγω προϊόντα πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού.
- (7) Για να εξασφαλισθεί ο ενιαίος χαρακτήρας των φυσικών και χημικών ελέγχων, είναι απαραίτητο να προβλεφθούν ορισμένες αναλύσεις, επακριβώς προσδιοριζόμενες.
- (8) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της διαχειριστικής επιτροπής για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

1. Με την επιφύλαξη των λοιπών κοινοτικών κανονιστικών ρυθμίσεων, και ιδίως των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/1999, οι επιστροφές κατά την εξαγωγή χορηγούνται, για τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι του παρόντος κανονισμού, μόνον εφόσον:

- α) πληρούν τους όρους που προβλέπονται σ' αυτό το παράρτημα Ι και
- β) η προσκομιζόμενη δήλωση εξαγωγής περιλαμβάνει, στη θέση 44 του εντύπου, τη μνεία «εμπορεύματα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 903/2008».

2. Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού νοείται, κατά την έννοια του άρθρου 21 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/1999, ότι είναι ποιότητας υγιούς, ανόθευτης και εμπορεύσιμης ένα προϊόν που έχει παραχθεί προοριζόμενο για τη διατροφή των ανθρώπων και είναι λόγω των πρώτων υλών που έχουν χρησιμοποιηθεί, της παρασκευής του υπό ικανοποιητικές συνθήκες υγιεινής και της συσκευασίας του, κατάλληλο προς αυτό τον σκοπό.

⁽¹⁾ ΕΕ L 299 της 16.11.2007, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 42 της 16.2.1990, σ. 6.

⁽³⁾ ΕΕ L 323 της 26.11.1997, σ. 19.

⁽⁴⁾ Βλέπε παράρτημα ΙΙΙ.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 102 της 17.4.1999, σ. 11.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 322 της 27.11.2002, σ. 4.

Άρθρο 2

Κατά τη διενέργεια των ελέγχων που προβλέπονται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2090/2002, ο έλεγχος των προϊόντων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό συνίσταται σε:

- α) οργανοληπτική εξέταση και
- β) φυσικές και χημικές αναλύσεις που πραγματοποιούνται εφαρμοζομένων των μεθόδων που ορίζονται στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 3

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2331/97 καταργείται.

Οι αναφορές στον καταργούμενο κανονισμό νοούνται ως αναφορές στον παρόντα κανονισμό και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος IV.

Άρθρο 4

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 17 Σεπτεμβρίου 2008.

Για την Επιτροπή
Ο Πρόεδρος
José Manuel BARROSO

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ιδιαίτεροι όροι χορήγησης των επιστροφών κατά την εξαγωγή ορισμένων προϊόντων του τομέα του χοιρείου κρέατος

Κωδικός ΣΟ	Περιγραφή εμπορευμάτων	Κωδικός των προϊόντων	Όροι
1601 00	Λουκάνικα, σαλάμια και παρόμοια προϊόντα από κρέας, παραπροϊόντα σφαγίων ή αίμα• παρασκευάσματα διατροφής με βάση τα προϊόντα αυτά:		
	- Άλλα:		
1601 00 91	-- Λουκάνικα και σαλάμια, ξερά ή για επάλειψη, άψητα		
	--- Που δεν περιλαμβάνουν ούτε κρέας ούτε παραπροϊόντα σφαγίου πουλερικών	1601 00 91 9120	α) περιεκτικότητα πρωτεϊνών κατά βάρος τουλάχιστον 16 % του καθαρού βάρους β) χωρίς πρόσθεση ξένου ύδατος γ) απαγορεύεται η παρουσία πρωτεϊνών άλλων εκτός από τις ζωικές
	--- Άλλα	1601 00 91 9190	α) περιεκτικότητα πρωτεϊνών κατά βάρος τουλάχιστον 12 % του καθαρού βάρους β) χωρίς πρόσθεση ξένου ύδατος γ) απαγορεύεται η παρουσία πρωτεϊνών άλλων εκτός από τις ζωικές
1601 00 99	-- Άλλα:		
	--- Που παρουσιάζονται εντός περιεκτών οι οποίοι περιλαμβάνουν επίσης ένα συντηρητικό υγρό, χωρίς συμπερίληψη ούτε κρέατος ούτε παραπροϊόντων σφαγίου πουλερικών	1601 00 99 9110	α) περιεκτικότητα ζωικών πρωτεϊνών κατά βάρος: τουλάχιστον 10 % του καθαρού βάρους β) αναλογία κολλαγόνου/πρωτεϊνών: 0,30 κατ' ανώτατο όριο γ) περιεκτικότητα ξένου ύδατος κατά βάρος: 25 % του καθαρού βάρους κατ' ανώτατο όριο
	--- που παρουσιάζονται εντός περιεκτών οι οποίοι περιλαμβάνουν επίσης ένα συντηρητικό υγρό	1601 00 99 9190	α) περιεκτικότητα ζωικών πρωτεϊνών κατά βάρος: τουλάχιστον 8 % του καθαρού βάρους β) αναλογία κολλαγόνου/πρωτεϊνών: 0,45 κατ' ανώτατο όριο γ) περιεκτικότητα ξένου ύδατος κατά βάρος: 33 % του καθαρού βάρους κατ' ανώτατο όριο
	--- - - - Άλλα, που δεν περιλαμβάνουν ούτε κρέας ούτε παραπροϊόντα σφαγίου πουλερικών	1601 00 99 9110	α) περιεκτικότητα ζωικών πρωτεϊνών κατά βάρος: τουλάχιστον 10 % του καθαρού βάρους β) αναλογία κολλαγόνου/πρωτεϊνών: 0,30 κατ' ανώτατο όριο γ) περιεκτικότητα ξένου ύδατος κατά βάρος: 10 % του καθαρού βάρους κατ' ανώτατο όριο
	--- Άλλα:	1601 00 99 9190	α) περιεκτικότητα ζωικών πρωτεϊνών κατά βάρος: τουλάχιστον 8 % του καθαρού βάρους β) αναλογία κολλαγόνου/πρωτεϊνών: 0,45 κατ' ανώτατο όριο γ) περιεκτικότητα ξένου ύδατος κατά βάρος: 23 % του καθαρού βάρους κατ' ανώτατο όριο
ex 1602	Άλλα παρασκευάσματα και κονσέρβες κρεάτων, παραπροϊόντων σφαγίων ή αίματος:		
	- Χοιροειδών:		
ex 1602 41	-- Χοιρομέρι (ζαμπόν) και τεμάχια αυτού:		

Κωδικός ΣΟ	Περιγραφή εμπορευμάτων	Κωδικός των προϊόντων	Όροι
ex 1602 41 10	<p>--- Κατοικίδιων χοιροειδών</p> <p>---- Ψημένα, που περιέχουν κατά βάρος 80 % ή περισσότερο κρέας και λίπη:</p> <p>----- Σε άμεσες συσκευασίες καθαρού βάρους 1 kg ή περισσότερο</p> <p>----- Σε άμεσες συσκευασίες καθαρού βάρους λιγότερο του 1 kg</p>	<p>1602 41 10 9110</p> <p>1602 41 10 9130</p>	<p>Αναλογία ύδατος /πρωτεϊνών στο κρέας: 4,3 κατ' ανώτατο όριο</p> <p>Αναλογία ύδατος /πρωτεϊνών στο κρέας: 4,3 κατ' ανώτατο όριο</p>
ex 1602 42	-- Ωμοπλάτες και τεμάχια αυτών:		
ex 1602 42 10	<p>--- Κατοικίδιων χοίρων:</p> <p>---- Ψημένα, που περιέχουν κατά βάρος 80 % ή περισσότερο κρέας και λίπη:</p> <p>----- Σε άμεσες συσκευασίες καθαρού βάρους 1 kg ή περισσότερο</p> <p>----- Σε άμεσες συσκευασίες καθαρού βάρους λιγότερο του 1 kg</p>	<p>1602 42 10 9110</p> <p>1602 42 10 9130</p>	<p>Αναλογία ύδατος /πρωτεϊνών στο κρέας: 4,5 κατ' ανώτατο όριο</p> <p>Αναλογία ύδατος /πρωτεϊνών στο κρέας: 4,5 κατ' ανώτατο όριο</p>
ex 1602 49	<p>-- Άλλα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μείγματα:</p> <p>--- Κατοικίδιων χοιροειδών</p> <p>---- Που περιέχουν κατά βάρος 80 % ή περισσότερο κρέας ή παραπροϊόντα σφαγίων, κάθε είδους, στα οποία περιλαμβάνονται τα λίπη κάθε είδους ή προέλευσης</p>		
ex 1602 49 19	<p>----- Άλλα:</p> <p>----- Ψημένα, που περιέχουν κατά βάρος 80 % ή περισσότερο κρέας και λίπη:</p> <p>----- Που δεν περιέχουν κρέας ή παραπροϊόντα πουλερικών:</p> <p>----- Που περιέχουν ένα προϊόν το οποίο αποτελείται από σαφώς αναγνωρίσιμα τεμάχια μυϊκού ιστού για τα οποία, λόγω του μεγέθους των, δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί ότι προέρχονται από χοιρομέρι, ωμοπλάτη, θωρακοσφυϊκή χώρα ή σβέρκο μαζί με μικρά σωματίδια ορατού λίπους και μικρές ποσότητες ιζημάτων ζελατίνας</p>	<p>1602 49 19 9130</p>	<p>Αναλογία ύδατος/πρωτεϊνών στο κρέας: 4,5 κατ' ανώτατο όριο</p>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Οι μέθοδοι αναλύσεως ⁽¹⁾**1. Προσδιορισμός της περιεκτικότητας πρωτεϊνών**

Περιεκτικότητα πρωτεϊνών θεωρείται η περιεκτικότητα αζώτου πολλαπλασιαζόμενη με το συντελεστή 6,25. Η περιεκτικότητα αζώτου πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο ISO 937-1978.

2. Προσδιορισμός της περιεκτικότητας ύδατος στα προϊόντα των θέσεων 1601 και 1602 της συνδυασμένης ονοματολογίας

Η περιεκτικότητα ύδατος πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο ISO 1442-1973.

3. Υπολογισμός της περιεκτικότητας ξένου ύδατος

Η περιεκτικότητα ξένου ύδατος λαμβάνεται χρησιμοποιώντας τον τύπο: $a - 4b$, στον οποίο:

a = περιεκτικότητα ύδατος,

b = περιεκτικότητα πρωτεϊνών.

4. Προσδιορισμός της περιεκτικότητας κολλαγόνου

Περιεκτικότητα κολλαγόνου θεωρείται η περιεκτικότητα υδροξυπρολίνης, πολλαπλασιαζόμενη με τον συντελεστή 8. Η περιεκτικότητα υδροξυπρολίνης πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο ISO 3496-1978.

⁽¹⁾ Οι μέθοδοι αναλύσεως που αναφέρονται στο παρόν παράρτημα είναι εκείνες οι οποίες ισχύουν την ημέρα ενάρξεως ισχύος του παρόντος κανονισμού, με την επιφύλαξη οποιασδήποτε ενδεχόμενης μεταγενέστερης τροποποίησης αυτών των μεθόδων. Οι μέθοδοι αυτές δημοσιεύονται από τη γραμματεία ISO, 1, rue de Varembé, Γενεύη, Ελβετία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Καταργούμενος κανονισμός με κατάλογο των διαδοχικών τροποποιήσεών του

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2331/97 της Επιτροπής	(ΕΕ L 323 της 26.11.1997, σ. 19).
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 739/98 της Επιτροπής	(ΕΕ L 102 της 2.4.1998, σ. 22).
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2882/2000 της Επιτροπής	(ΕΕ L 333 της 29.12.2000, σ. 72).
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 507/2002 της Επιτροπής	(ΕΕ L 79 της 22.3.2002, σ. 12).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV

Πίνακας αντιστοιχίας

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2331/97	Παρών κανονισμός
Άρθρα 1 και 2	Άρθρα 1 και 2
Άρθρο 3	—
—	Άρθρο 3
Άρθρο 4	Άρθρο 4
Παραρτήματα Ι και ΙΙ	Παραρτήματα Ι και ΙΙ
—	Παράρτημα ΙΙΙ
—	Παράρτημα ΙV

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 904/2008 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 17ης Σεπτεμβρίου 2008

για τον καθορισμό των μεθόδων ανάλυσης και άλλων διατάξεων τεχνικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή του καθεστώτος εξαγωγής των εμπορευμάτων που δεν υπάγονται στο παράρτημα I της συνθήκης

(Κωδικοποιημένη έκδοση)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Άρθρο 2

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4056/87 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1987, για τον καθορισμό των μεθόδων ανάλυσης και άλλων διατάξεων τεχνικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3035/80 του Συμβουλίου περί καθορισμού των γενικών κανόνων που αφορούν τη χορήγηση επιστροφών κατά την εξαγωγή και των κριτηρίων καθορισμού του ύψους αυτών, για ορισμένα γεωργικά προϊόντα εξαγόμενα υπό μορφή εμπορευμάτων μη υπαγομένων στο παράρτημα II της συνθήκης ⁽²⁾, έχει τροποποιηθεί ⁽³⁾ ουσιαστικά. Είναι, ως εκ τούτου, σκόπιμη, για λόγους σαφήνειας και ορθολογισμού, η κωδικοποίηση του εν λόγω κανονισμού.
- (2) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομοιόμορφη αντιμετώπιση κατά την εξαγωγή από την Κοινότητα των εμπορευμάτων στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 3448/93 του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 1993, για τον καθορισμό του καθεστώτος συναλλαγών που εφαρμόζεται για ορισμένα εμπορεύματα που προέρχονται από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων ⁽⁴⁾, είναι αναγκαίο να καθοριστούν οι μέθοδοι ανάλυσης και άλλες διατάξεις τεχνικού χαρακτήρα.
- (3) Τα μέτρα που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη του τελωνειακού και στατιστικού τμήματος της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΩΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο παρών κανονισμός καθορίζει τις κοινοτικές μεθόδους ανάλυσης που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3448/93 όσον αφορά τις εξαγωγές των εμπορευμάτων που δεν υπάγονται στο παράρτημα I της συνθήκης ή, αντί μεθόδου ανάλυσης, τη φύση των απαιτούμενων αναλυτικών εργασιών ή την αρχή μιας μεθόδου που πρέπει να εφαρμοστεί.

⁽¹⁾ ΕΕ L 256 της 7.9.1987, σ. 1.⁽²⁾ ΕΕ L 379 της 31.12.1987, σ. 29.⁽³⁾ Βλ. παράρτημα I.⁽⁴⁾ ΕΕ L 318 της 20.12.1993, σ. 18.

Σύμφωνα με τις σημειώσεις του παραρτήματος IV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1043/2005 της Επιτροπής ⁽⁵⁾ και για την εφαρμογή του παραρτήματος αυτού, τα «δεδομένα που προκύπτουν από την ανάλυση των εμπορευμάτων» και αναγράφονται στη στήλη 3 λαμβάνονται με τη βοήθεια των μεθόδων, διαδικασιών και τύπων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο:

1. Σάκχαρα

Για τον προσδιορισμό του κάθε σακχάρου ξεχωριστά χρησιμοποιείται η υγρή χρωματογραφία υψηλής απόδοσης (HPLC).

A. Η περιεκτικότητα σε σακχαρόζη που αναφέρεται στη στήλη 3 του παραρτήματος IV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1043/2005 ισούται προς:

$$\alpha) S + (2F) \times 0,95,$$

όταν η περιεκτικότητα σε γλυκόζη υπερβαίνει ή είναι ίση με την περιεκτικότητα σε φρουκτόζη·

ή

$$\beta) S + (G + F) \times 0,95,$$

όταν η περιεκτικότητα σε γλυκόζη είναι μικρότερη από την περιεκτικότητα σε φρουκτόζη,

όπου:

S = περιεκτικότητα σε σακχαρόζη προσδιορισμένη με HPLC,

F = περιεκτικότητα σε φρουκτόζη προσδιορισμένη με HPLC,

G = περιεκτικότητα σε γλυκόζη προσδιορισμένη με HPLC.

Όταν δηλώνεται η παρουσία προϊόντος υδρόλυσης της λακτόζης ή/και ανευρίσκονται ποσότητες λακτόζης και γαλακτόζης, μια περιεκτικότητα σε γλυκόζη ισοδύναμη με την περιεκτικότητα σε γαλακτόζη (προσδιορισμένη με HPLC) αφαιρείται από τη συνολική περιεκτικότητα σε γλυκόζη (G) πριν διεξαχθεί οποιοσδήποτε άλλος υπολογισμός.

B. Η περιεκτικότητα σε γλυκόζη που αναφέρεται στη στήλη 3 του παραρτήματος IV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1043/2005 ισούται με:

$$\alpha) G - F,$$

όταν η περιεκτικότητα σε γλυκόζη υπερβαίνει την περιεκτικότητα σε φρουκτόζη·

⁽⁵⁾ ΕΕ L 172 της 5.7.2005, σ. 24.

β) 0 (μηδέν),

όταν η περιεκτικότητα σε γλυκόζη ισούται με ή είναι μικρότερη από την περιεκτικότητα σε φρουκτόζη.

Όταν δηλώνεται η παρουσία προϊόντος υδρόλυσης της λακτόζης ή/και ανευρίσκονται ποσότητες λακτόζης και γαλακτόζης, μια περιεκτικότητα σε γλυκόζη ισοδύναμη με την περιεκτικότητα σε γαλακτόζη (προσδιορισμένη με HPLC) αφαιρείται από την συνολική περιεκτικότητα σε γλυκόζη (G) πριν διεξαχθεί οποιοσδήποτε άλλος υπολογισμός.

2. Άμυλο (ή δεξτρίνες)

(Οι δεξτρίνες υπολογίζονται ως άμυλο.)

A. Για όλους τους κωδικούς ΣΟ, εκτός των κωδικών ΣΟ 3505 10 10, 3505 10 90, 3505 20 10 έως 3505 20 90 καθώς και 3809 10 10 έως 3809 10 90, η περιεκτικότητα σε άμυλο (ή δεξτρίνες) που αναφέρεται στη στήλη 3 του παραρτήματος IV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1043/2005 αντιστοιχεί στον τύπο:

$$(Z - G) \times 0,9$$

όπου:

Z = περιεκτικότητα σε γλυκόζη προσδιορισμένη με την μέθοδο που αναφέρεται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4154/87 της Επιτροπής⁽¹⁾,

G = περιεκτικότητα σε γλυκόζη προσδιορισμένη με HPLC.

B. Για τους κωδικούς ΣΟ 3505 10 10, 3505 10 90, 3505 20 10 έως 3505 20 90 καθώς και 3809 10 10 έως 3809 10 90, η περιεκτικότητα σε άμυλο (ή δεξτρίνες) προσδιορίζεται με τη μέθοδο που αναφέρεται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4154/87.

3. Περιεκτικότητα σε λιπαρές ύλες γάλακτος

Για τον προσδιορισμό των λιπαρών ουσιών που προέρχονται από το γάλα εφαρμόζεται μία μέθοδος η οποία περιλαμβάνει υδρόλυση με υδροχλωρικό οξύ, εκχύλιση με πετρελαϊκό αιθέρα και στη συνέχεια αέριο χρωματογραφία των μεθυλεστέρων των λιπαρών οξέων. Εφόσον διαπιστωθεί η παρουσία λιπαρών υλών γάλα-

κτος, η εκατοστιαία αναλογία τους υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το ποσοστό του βουτυρικού μεθυλεστέρα επί 25, και το γινόμενο επί τη συνολική κατά βάρος περιεκτικότητα του εμπορεύματος ως έχει σε λιπαρές ουσίες, εκφρασμένη σε εκατοστιαία αναλογία και διαιρώντας το νέο γινόμενο διά του 100.

Άρθρο 3

Για την εφαρμογή του παραρτήματος III του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1043/2005 τα ποσοστά επί τοις εκατό του μαννιτή και σορβίτη προσδιορίζονται με τη μέθοδο HPLC.

Άρθρο 4

1. Συντάσσεται δελτίο ανάλυσης.

2. Στο δελτίο της ανάλυσης πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα:

— όλα τα στοιχεία που αφορούν την ταυτοποίηση του δείγματος,

— η κοινοτική μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε και τα ακριβή στοιχεία αναφοράς του νομικού κειμένου που την περιλαμβάνει ή, ενδεχομένως, η αναφορά σε μια λεπτομερή μέθοδο στην οποία να περιλαμβάνεται η φύση των απαιτούμενων αναλυτικών εργασιών ή η αρχή μιας εφαρμοστέας μεθόδου όπως αυτές υποδεικνύονται στον παρόντα κανονισμό,

— τα στοιχεία που ενδέχεται να έχουν επηρεάσει τα αποτελέσματα,

— τα αποτελέσματα της ανάλυσης, εκφρασμένα όπως απαιτείται από τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε και όπως ορίζεται για τις ανάγκες των τελωνειακών υπηρεσιών ή των υπηρεσιών διαχείρισης που ζήτησαν τη διεξαγωγή της ανάλυσης.

Άρθρο 5

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4056/87 καταργείται.

Οι αναφορές στον καταργούμενο κανονισμό νοούνται ως αναφορές στον παρόντα κανονισμό και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που εμφανίζεται στο παράρτημα II.

Άρθρο 6

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁽¹⁾ ΕΕ L 392 της 31.12.1987, σ. 19.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 17 Σεπτεμβρίου 2008.

Για την Επιτροπή
Ο Πρόεδρος
José Manuel BARROSO

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Καταργούμενος κανονισμός με κατάλογο των διαδοχικών του τροποποιήσεων

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4056/87 της Επιτροπής (ΕΕ L 379 της 31.12.1987, σ. 29)
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 202/98 της Επιτροπής (ΕΕ L 21 της 28.1.1998, σ. 5)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Πίνακας αντιστοιχίας

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4056/87	Παρών κανονισμός
Άρθρα 1 έως 4	Άρθρα 1 έως 4
—	Άρθρο 5
Άρθρο 5	Άρθρο 6
—	Παράρτημα I
—	Παράρτημα II

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 905/2008 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 17ης Σεπτεμβρίου 2008

σχετικά με την έκδοση πιστοποιητικών εισαγωγής για την ακατέργαστη ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο για ραφινάρισμα, καταγωγής των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 980/2005 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2005, για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων ⁽¹⁾,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 318/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Φεβρουαρίου 2006, για την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης ⁽²⁾,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1100/2006 της Επιτροπής, της 17ης Ιουλίου 2006, για τη θέσπιση, για τα έτη εμπορίας 2006/2007, 2007/2008 και 2008/2009, λεπτομερών κανόνων σχετικά με το άνοιγμα και τη διαχείριση δασμολογικών ποσοτώσεων για την ακατέργαστη ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο για ραφινάρισμα, καταγωγής των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών, καθώς και λεπτομερών κανόνων οι οποίοι θα εφαρμόζονται στις εισαγωγές των προϊόντων της κλάσης 1701 καταγωγής των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών ⁽³⁾, και ιδίως το άρθρο 7 παράγραφος 3,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 980/2005, το άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1100/2006 προβλέπει, όσον αφορά τις εισαγωγές καταγωγής των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών, το άνοιγμα δασμολογικών ποσοτώσεων με μηδενικό δασμό για τα προϊόντα του κωδικού ΣΟ 1701 11 10, εκφραζόμενες σε ισοδύναμο λευκής ζάχαρης.
- (2) Έχουν υποβληθεί αιτήσεις πιστοποιητικών εισαγωγής στις αρμόδιες αρχές κατά την εβδομάδα από 8 έως 12 Σεπτεμ-

βρίου 2008, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1100/2006. Από τη λογιστική καταχώριση, που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού, προέκυψε ότι, ως επακόλουθο των αιτήσεων αυτών, η συνολική αιτούμενη ποσότητα για την περίοδο εμπορίας 2007/2008 είναι ίση με το όριο των 178 030,75 τόνων που προβλέπεται για την εν λόγω περίοδο στο πλαίσιο της ποσόστωσης 09.4361.

- (3) Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή πρέπει να ενημερώσει τα κράτη μέλη ότι το σχετικό όριο έχει καλυφθεί και ότι καμία άλλη αίτηση πιστοποιητικού δεν γίνεται αποδεκτή,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Οι αιτήσεις πιστοποιητικών εισαγωγής που υποβλήθηκαν από 8 έως 12 Σεπτεμβρίου 2008 σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1100/2006, ικανοποιούνται μέχρι ποσοστού 100 % της αιτούμενης ποσότητας.

Άρθρο 2

Έχει καλυφθεί το όριο των 178 030,75 τόνων της δασμολογικής ποσόστωσης 09.4361 που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1100/2006. Οι αιτήσεις πιστοποιητικών εισαγωγής που υποβάλλονται μετά τις 12 Σεπτεμβρίου 2008 δεν γίνονται αποδεκτές.

Άρθρο 3

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 17 Σεπτεμβρίου 2008.

Για την Επιτροπή
Jean-Luc DEMARTY
Γενικός Διευθυντής Γεωργίας και
Αγροτικής Ανάπτυξης

⁽¹⁾ ΕΕ L 169 της 30.6.2005, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 58 της 28.2.2006, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 196 της 18.7.2006, σ. 3.

II

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 15ης Σεπτεμβρίου 2008

με την οποία επιτρέπεται στην Ιταλική Δημοκρατία να εφαρμόσει μέτρο παρέκκλισης από το άρθρο 285 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας

(2008/737/ΕΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

την οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 395 παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ιταλική Δημοκρατία δεν έκανε χρήση των διατάξεων του άρθρου 14 της δεύτερης οδηγίας 67/228/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 1967, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Διάρθρωση και κανόνες εφαρμογής του κοινού συστήματος φόρου προστιθέμενης αξίας ⁽²⁾, γεγονός που σημαίνει ότι μπορεί να θεσπισθεί σύστημα απαλλαγής υποκείμενων στο φόρο μόνο για τους υποκείμενους στο φόρο των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 5 000 ευρώ.
- (2) Με επιστολή που πρωτοκολλήθηκε στη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής στις 15 Νοεμβρίου 2007, η Ιταλία ζήτησε την άδεια να εφαρμόσει μέτρο παρέκκλισης από το άρθρο 285 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ, προκειμένου να απαλλάσσει από το ΦΠΑ τους υποκείμενους στο φόρο ο ετήσιος κύκλος εργασιών των οποίων δεν υπερβαίνει τα 30 000 ευρώ. Το μέτρο αυτό θα απαλλάξει τους εν λόγω υποκείμενους στο φόρο από ορισμένες ή όλες τις σχετικές με το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) υποχρεώσεις, οι οποίες αναφέρονται στα κεφάλαια 2 έως 6 του τίτλου XI της οδηγίας

2006/112/ΕΚ, δεδομένου όμως ότι είναι προαιρετικό, οι επιχειρήσεις θα έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν το κανονικό καθεστώς ΦΠΑ.

- (3) Σύμφωνα με το άρθρο 395 παράγραφος 2 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ, η Επιτροπή ενημέρωσε τα άλλα κράτη μέλη, με επιστολή της 6ης Μαΐου 2008, σχετικά με το αίτημα της Ιταλίας. Με επιστολή της 8ης Μαΐου 2008, η Επιτροπή ενημέρωσε την Ιταλία ότι διέθετε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την εξέταση του αιτήματος.
- (4) Ένα ειδικό καθεστώς για τις μικρές επιχειρήσεις είναι ήδη διαθέσιμο για τα κράτη μέλη δυνάμει του τίτλου XII της οδηγίας 2006/112/ΕΚ. Το μέτρο αυτό παρεκκλίνει από το άρθρο 285 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ μόνον ως προς το ότι το όριο ετήσιου κύκλου εργασιών για το καθεστώς είναι υψηλότερο από αυτό που επιτρέπεται επί του παρόντος για την Ιταλία.
- (5) Το αιτηθέν από την Ιταλία όριο μπορεί να μειώσει σημαντικά τις υποχρεώσεις όσον αφορά το ΦΠΑ των μικρότερων επιχειρήσεων. Ευθυγραμμίζεται με τα όρια που εφαρμόζονται όσον αφορά ορισμένα άλλα κράτη μέλη.
- (6) Η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση να θεσπίσει ένα κοινό όριο ετήσιου κύκλου εργασιών κάτω από το οποίο οι υποκείμενοι στο φόρο μπορούν να απαλλάσσονται από το ΦΠΑ ως μέτρο που θα συμβάλει στη μείωση της επιβάρυνσης των μικρών επιχειρήσεων. Το 2004, η Επιτροπή πρότεινε να επιτραπεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να αυξήσουν το όριο ετήσιου κύκλου εργασιών, ώστε οι μικρές επιχειρήσεις να απαλλάσσονται από το ΦΠΑ. Το αίτημα της Ιταλίας είναι σύμφωνο με την πρόταση της Επιτροπής.

⁽¹⁾ ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ 71 της 14.4.1967, σ. 1303/67. Οδηγία που καταργήθηκε με την οδηγία 77/388/ΕΟΚ (ΕΕ L 145 της 13.6.1977, σ. 1).

- (7) Η Ιταλία θα ήθελε επίσης να έχει τη δυνατότητα να αυξήσει το ανώτατο όριο ώστε να διατηρηθεί η πραγματική αξία του και, επομένως, να μπορεί να εφαρμόζει στο μέτρο αυτό διάταξη συναφή με εκείνη του άρθρου 286 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ.
- (8) Εκτιμώντας ότι η φορολογική περίοδος είναι ετήσια και προκειμένου να μπορέσουν οι υποκείμενοι στο φόρο να επωφεληθούν από το μέτρο απλούστευσης το ταχύτερο δυνατόν, θα πρέπει να επιτραπεί στην Ιταλία να καταστήσει διαθέσιμο το προαιρετικό καθεστώς από 1ης Ιανουαρίου 2008.
- (9) Το μέτρο παρέκκλισης δεν έχει καμία επίπτωση στους ιδίους πόρους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που προέρχονται από το φόρο προστιθέμενης αξίας.
- (10) Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέσχε η Ιταλική Δημοκρατία, το μέτρο θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του συνολικού ποσού των φορολογικών εσόδων που συλλέγονται στο τελικό στάδιο της κατανάλωσης κατά 0,15 % το πρώτο έτος εφαρμογής, η οποία θα αυξηθεί σε 0,25 % κατά τα επόμενα δύο έτη,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 285 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ, επιτρέπεται στην Ιταλική Δημοκρατία, όσον αφορά τις φορολογικές

περιόδους μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2008 και 31ης Δεκεμβρίου 2010, να απαλλάσσει από το ΦΠΑ τους υποκείμενους στο φόρο των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 30 000 ευρώ. Το καθεστώς αυτό είναι προαιρετικό για τους υποκείμενους στο φόρο.

Άρθρο 2

Η Ιταλική Δημοκρατία μπορεί να αυξήσει αυτό το ανώτατο όριο για να διατηρήσει την πραγματική αξία της απαλλαγής.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση παύει να ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος των κοινοτικών κανόνων που θεσπίζουν κοινό όριο ετήσιου κύκλου εργασιών κάτω από το οποίο οι υποκείμενοι στο φόρο μπορούν να απαλλάσσονται από το ΦΠΑ, και το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2010.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 15 Σεπτεμβρίου 2008.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

B. KOUCHNER

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 4ης Ιουνίου 2008

σχετικά με το καθεστώς κρατικής ενίσχυσης που προτίθεται να εφαρμόσει η Γαλλία υπέρ της μεταποίησης και της εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (Ταμείο Στρατηγικής Παρέμβασης στις Αγροεπισιτιστικές Βιομηχανίες)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2008) 2257]

(Το κείμενο στη γαλλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2008/738/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Στις 24 Απριλίου 2007 η Γαλλία γνωστοποίησε στην Επιτροπή την πρόθεσή της να θεοπίσει καθεστώς ενισχύσεων για την επιδότηση επιχειρήσεων του τομέα μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ ⁽²⁾, στις 7 Ιουνίου 2007 ζητήθηκαν από τη Γαλλία συμπληρωματικές πληροφορίες, με σκοπό κυρίως να ληφθούν διευκρινίσεις σχετικά με τους δικαιούχους της ενίσχυσης και τη νομική βάση του καθεστώτος. Οι γαλλικές αρχές απάντησαν στις 11 Ιουλίου 2007. Η Επιτροπή απηύθυνε στις 11 Σεπτεμβρίου 2007 στις γαλλικές αρχές νέο αίτημα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών, στο οποίο η Γαλλία απάντησε στις 26 Οκτωβρίου 2007.
- (2) Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που είχε στη διάθεσή της, η Επιτροπή έκρινε ότι υπήρχαν αμφιβολίες ως προς το συμβιβασίμο του κοινοποιηθέντος καθεστώτος ενισχύσεων με την κοινή αγορά. Στις 16 Ιανουαρίου 2008 ενημέρωσε τη Γαλλία για την απόφασή της να κινησει την επίσημη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης και στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.

(3) Η απόφαση της Επιτροπής να κινησει την επίσημη διαδικασία εξέτασης δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ⁽³⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα εν λόγω μέτρα εντός ενός μηνός.

(4) Η Γαλλία γνωστοποίησε τις παρατηρήσεις της με επιστολή της 18ης Φεβρουαρίου 2008, υπό μορφή υπομνήματος. Η Επιτροπή δεν έλαβε άλλες παρατηρήσεις από ενδιαφερομένους.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

- (5) Σύμφωνα με τις πληροφορίες της κοινοποίησης, το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων αποσκοπεί στην επιδότηση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας χρησιμοποιώντας αποκλειστικά εθνικούς κρατικούς πόρους.
- (6) Στόχος του καθεστώτος είναι η χορήγηση ενισχύσεων σε επιχειρήσεις πλην των μικρομεσαίων, ώστε να μπορούν να λάβουν οι επιχειρήσεις αυτές τις ίδιες ενισχύσεις με αυτές που χορηγούνται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 2006, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας ⁽⁴⁾.
- (7) Οι ενισχύσεις προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Στρατηγικής Παρέμβασης στις Αγροεπισιτιστικές Βιομηχανίες (Fonds d'intervention stratégique des industries agro-alimentaires — FISIAA). Το εν λόγω Ταμείο, που συστάθηκε από τις γαλλικές αρχές, συνίσταται σε εγγραφή κονδυλίου στον κρατικό προϋπολογισμό που τελεί υπό τη διαχείριση του Υπουργείου Γεωργίας και Αλιείας. Όλες οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων τα οποία υπάγονται στο παράρτημα I της συνθήκης μπορούν να λάβουν επιδοτήσεις

⁽¹⁾ ΕΕ C 61 της 6.3.2008, σ. 8.⁽²⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.⁽³⁾ Βλέπε οσημείωση 1.⁽⁴⁾ ΕΕ L 223 της 15.8.2006, σ. 1.

χορηγούμενες από το FISIAA. Κατά συνέπεια, πρόκειται για επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες είτε στον τομέα της γεωργίας είτε και στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Προβλέπεται ότι για το 2007 θα χορηγηθούν ενισχύσεις μόνο σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 750 εργαζομένους ή με κύκλο εργασιών άνω των 200 εκατ. EUR. Σύμφωνα με τις διευκρινίσεις που έδωσε η Γαλλία, είναι πιθανό να διατηρηθεί αυτή η προτεραιότητα και για τις ενισχύσεις που θα χορηγηθούν μετά το 2007. Η υπόθεση αυτή επιβεβαιώνεται από το κείμενο νέας πρόσκλησης για υποβολή σχεδίων, η οποία προκηρύχθηκε τον Δεκέμβριο του 2007 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 9).

- (8) Η κοινοποίηση συνοδεύεται από πρόσκληση υποβολής σχεδίων που προκηρύχθηκε στις 2 Μαρτίου 2007, προκειμένου να επιλεγούν τα σχέδια που ανταποκρίνονται στους στόχους του FISIAA. Σύμφωνα με τις γαλλικές αρχές, η εν λόγω πρόσκληση υποβολής σχεδίων αφορά μόνο τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της γεωργίας, ενώ η συγγραφή υποχρεώσεων παρέχεται μόνο «ως ένδειξη» των όρων υπό τους οποίους προβλέπεται να χορηγηθούν ενισχύσεις σε επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.
- (9) Στις 17 Δεκεμβρίου 2007 προκηρύχθηκε νέα πρόσκληση υποβολής σχεδίων για τα σχέδια που θα μπορούσαν να επιλεγούν για το έτος 2008. Στην πρόσκληση αυτή δεν αναφέρονται ρητά οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, αλλά γίνεται αναφορά σε όλα τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I της συνθήκης (συνεπώς, καλύπτονται και τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας). Αναφέρονται επίσης οι νέοι κανόνες επιλεξιμότητας για τη λήψη ενίσχυσης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ETA).
- (10) Η Επιτροπή έλαβε γνώση αυτής της νέας πρόσκλησης υποβολής σχεδίων, η οποία δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο του γαλλικού Υπουργείου Γεωργίας και Αλιείας ⁽⁵⁾, μετά την απόφασή της να κινηθεί την επίσημη διαδικασία εξέτασης. Η νέα αυτή πρόσκληση υποβολής σχεδίων δεν αναφέρεται στην απάντηση των γαλλικών αρχών με ημερομηνία 18 Φεβρουαρίου 2008. Οι γαλλικές αρχές περιορίστηκαν να παρατηρήσουν ότι «η καθυστέρηση της έγκρισης έχει ήδη εμποδίσει επιχειρήσεις μεταποίησης και εμπορίας να συμμετάσχουν στην πρόσκληση υποβολής σχεδίων του FISIAA του 2007 [η οποία προκηρύχθηκε στις 2 Μαρτίου 2007, αλλά κοινοποιήθηκε στις 24 Απριλίου 2007].»
- (11) Σύμφωνα με τις γαλλικές αρχές, το FISIAA ορίζεται επί του παρόντος από το πλαίσιο παρέμβασης του, δηλαδή το καθεστώς ενισχύσεων που εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες στον γεωργικό τομέα, το οποίο καταχωρήθηκε με αριθμό Ν 553/2003 και εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 2004 ⁽⁶⁾. Έτσι, η κοινοποίηση του καθεστώτος ενισχύσεων που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας απόφασης αποσκοπεί στην επέκταση του πλαισίου παρέμβασης στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

- (12) Ο δηλωθείς προϋπολογισμός του FISIAA ανέρχεται σε 13 εκατ. EUR για το 2007 για όλους τους ενισχυόμενους τομείς (γεωργία, αφενός, και αλιεία και υδατοκαλλιέργεια, αφετέρου). Στο μέτρο που το ποσό αυτό προορίζεται για το σύνολο των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους δύο αυτούς τομείς, δεν είναι δυνατό, σύμφωνα με τις γαλλικές αρχές, να προβλεφθεί στο παρόν στάδιο το υποσύνολο αυτού του ποσού που θα μπορούσε να διατεθεί πράγματι στις επιχειρήσεις του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.
- (13) Όσον αφορά τις δαπάνες που θα μπορούσαν να καλυφθούν από την επιδότηση, η πρόσκληση υποβολής σχεδίων διευκρινίζει ότι στόχος του FISIAA είναι η στήριξη σχεδίων επιχειρήσεων που θα μπορούσαν να ενσωματώσουν υλικές και άυλες επενδύσεις, έχουν «έντονα διαρθρωτικό προσανατολισμό» ή/και «ενισχυμένη θέση στην αγορά» ή/και «καινοτόμο χαρακτήρα». Δυνητικά επιλέξιμες είναι όλες οι επενδύσεις που συμβάλλουν στην εφαρμογή διαδικασιών αποθήκευσης, συσκευασίας, μεταποίησης ή/και εμπορίας. Ειδικότερα, οι επενδύσεις αυτές μπορούν να συνίστανται σε έξοδα προμήθειας καινούργιου εξοπλισμού, αγοράς και διαμόρφωσης ακινήτων για το σχέδιο, σε έξοδα του προσωπικού που εργάζεται αποκλειστικά για το σχέδιο ή ακόμη και σε άυλες παροχές, όπως διπλώματα ευρεσιτεχνίας, μελέτες, συμβουλές. Η ένταση της ενίσχυσης του FISIAA δεν θα υπερβεί το 15 % των επιλέξιμων δαπανών για τις υλικές επενδύσεις και τις 100 000 EUR για τις άυλες επενδύσεις.

3. ΛΟΓΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

- (14) Στόχος του εν λόγω καθεστώτος ενισχύσεων είναι η χορήγηση ενισχύσεων σε επιχειρήσεις πλην των μικρομεσαίων, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν οι επιχειρήσεις αυτές, από αποκλειστικά εθνικούς πόρους, τις ίδιες ενισχύσεις με αυτές που χορηγούνται στις ΜΜΕ στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006. Οι ενισχύσεις προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν από το FISIAA.
- (15) Η εξέταση του εν λόγω καθεστώτος ενισχύσεων βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας ⁽⁷⁾ (στο εξής: «κατευθυντήριες γραμμές») παραπέμπει στα κριτήρια που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1198/2006. Ωστόσο, μόνο τα μέτρα που αφορούν ΜΜΕ είναι επιλέξιμα για τη στήριξη του ETA στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, ενώ το παρόν καθεστώς ενισχύσεων αφορά ειδικά επιχειρήσεις πλην των ΜΜΕ.
- (16) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή έκρινε ότι υπήρχαν αμφιβολίες ως προς το συμβιβασίμο των εν λόγω ενισχύσεων με την κοινή αγορά.

4. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

- (17) Η Γαλλία προβάλλει δύο επιχειρήματα για να στηρίξει τον ισχυρισμό της ότι η χορήγηση ενισχύσεων από το FISIAA σε επιχειρήσεις μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

⁽⁵⁾ <http://agriculture.gouv.fr/sections/presse/communiqués/2eme-appel-projets-pour>

⁽⁶⁾ ΕΕ C 214 της 1.9.2005, σ. 4.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 84 της 3.4.2008, σ. 10.

- (18) Κατ' αρχάς, η Γαλλία επαναλαμβάνει την παρατήρηση που είχε διατυπώσει στην απάντησή της με ημερομηνία 26 Οκτωβρίου 2007, ότι δηλαδή ενώ οι επιχειρήσεις μεταποίησης του τομέα της αλιείας ή του γεωργικού τομέα πολλές φορές ασκούν το ίδιο είδος δραστηριοτήτων, η Επιτροπή έκρινε ότι οι ενισχύσεις προς μεγάλες επιχειρήσεις του τομέα των γεωργικών τροφίμων δεν εμπεριέχουν κίνδυνο στρέβλωσης του ανταγωνισμού, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να χορηγούν κρατικές ενισχύσεις σε τέτοιες επιχειρήσεις.
- (19) Εξάλλου, η Γαλλία ζητά από την Επιτροπή να διευκρινίσει για ποιο λόγο θεωρεί ότι είναι δυνατή η χορήγηση ενισχύσεων σε μεγάλες επιχειρήσεις το 2007 και το 2008 από το χρηματοδοτικό μέσο προσανατολισμού της αλιείας (ΧΜΠΑ), ενώ δεν είναι δυνατή η χορήγηση ενισχύσεων ίδιου είδους, αλλά από αποκλειστικά εθνικούς πόρους.

5. ΕΚΤΙΜΗΣΗ

- (20) Η Επιτροπή παρατηρεί καταρχάς ότι η πρόσκληση υποβολής σχεδίων του FISIAA για το 2007 προκηρύχθηκε στις 2 Μαρτίου 2007, με προθεσμία απάντησης τις 2 Μαΐου 2007, ενώ οι γαλλικές αρχές γνωστοποίησαν στην Επιτροπή την πρόθεσή τους να επιτρέψουν στις επιχειρήσεις του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας να συμμετάσχουν στην εν λόγω πρόσκληση υποβολής σχεδίων μόλις στις 24 Απριλίου 2007. Με άλλα λόγια, η πρόσκληση υποβολής σχεδίων προκηρύχθηκε προτού η Επιτροπή λάβει γνώση ενός καθεστώτος ενισχύσεων υπέρ των επιχειρήσεων μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, κατά μείζονα δε λόγο προτού της δοθεί η ευκαιρία να αποφανθεί ως προς το συμβιβασμό ενός τέτοιου καθεστώτος με την κοινή αγορά. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή είχε ρωτήσει καταρχάς τη Γαλλία αν το συνημμένο της κοινοποίησης (δηλαδή το κείμενο της πρόσκλησης υποβολής σχεδίων της 2ης Μαρτίου 2007) απευθυνόταν μόνο στις επιχειρήσεις του γεωργικού τομέα, γεγονός που επιβεβαίωσε η Γαλλία στην επιστολή της με ημερομηνία 11 Ιουλίου 2007 («Η πρώτη πρόσκληση υποβολής σχεδίων περιορίστηκε στις επιχειρήσεις του γεωργικού τομέα [...] Συνεπώς, η πρόσκληση υποβολής σχεδίων του FISIAA δεν θα αναφέρει τις επιχειρήσεις εμπορίας και μεταποίησης του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, παρά μόνον μετά την έγκριση του παρόντος καθεστώτος ενισχύσεων»). Μάλιστα, σε αντίθετη περίπτωση, το καθεστώς ενισχύσεων θα είχε χαρακτηριστεί εκ νέου ως παράνομη ενίσχυση (μη κοινοποιηθείσα) κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.
- (21) Ανάλογο ερώτημα προκύπτει σχετικά με τη νέα πρόσκληση υποβολής σχεδίων που προκηρύχθηκε στις 17 Δεκεμβρίου 2007, για την οποία η Επιτροπή έλαβε γνώση μόνο μετά την έναρξη της επίσημης διαδικασίας εξέτασης (βλέπε αιτιολογική σκέψη 9). Αυτή η νέα πρόσκληση υποβολής σχεδίων περιλαμβάνει τους ίδιους ακριβώς όρους με την πρόσκληση υποβολής σχεδίων του 2007 και έτσι δεν αναφέρει ρητά τις επιχειρήσεις εμπορίας και μεταποίησης του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, αλλά, όπως η προηγούμενη πρόσκληση υποβολής σχεδίων, παραπέμπει, αφενός, στο παράρτημα I της συνθήκης (που καλύπτει τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας) και, αφετέρου, στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.
- (22) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η έγκριση ενός καθεστώτος ενισχύσεων δεν έχει αυτόματο χαρακτήρα και ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να προεξοφλήσει την απόφαση της Επιτροπής προτού ολοκληρωθεί η εξέταση του καθεστώτος ενισχύσεων. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή δεν μπορεί να δεχθεί τον ισχυρισμό ότι «η καθυστέρηση της έγκρισης [του εν λόγω καθεστώτος ενισχύσεων] έχει ήδη εμποδίσει επιχειρήσεις μεταποίησης και εμπορίας του τομέα της αλιείας να συμμετάσχουν στην πρόσκληση υποβολής σχεδίων του FISIAA του 2007». Δεν μπορεί επίσης να δεχθεί ότι προκηρύχτηκε δεύτερη πρόσκληση υποβολής σχεδίων χωρίς να αποκλειστούν ρητά οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας από τις επιδοτήσεις του FISIAA για το 2008, ή τουλάχιστον χωρίς να αναφερθεί ότι προϋπόθεση προς τούτο είναι η προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής.
- (23) Σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές».
- (24) Οι εν λόγω ενισχύσεις, οι οποίες συνίστανται σε επιδοτήσεις χρηματοδοτούμενες από τον εθνικό προϋπολογισμό (βλέπε αιτιολογική σκέψη 7), αποτελούν ενισχύσεις χορηγούμενες από το κράτος.
- (25) Επειδή η χορήγηση των εν λόγω επιδοτήσεων αποφασίστηκε σε εθνικό επίπεδο, κατόπιν επιλογής, από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας και Αλιείας, μεταξύ σχεδίων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο πρόσκλησης υποβολής σχεδίων, η ενίσχυση πρέπει να καταλογιστεί στο κράτος.
- (26) Τα μέτρα που κοινοποιήθηκαν μπορούν να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό στο μέτρο που ευνοούν την εθνική παραγωγή μεταποιημένων αλιευτικών προϊόντων εις βάρος της παραγωγής άλλων κρατών μελών.
- (27) Κατά συνέπεια, οι ενισχύσεις που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας απόφασης συνιστούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης.
- (28) Δεδομένου ότι πρόκειται για ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, οι εν λόγω ενισχύσεις πρέπει να εξεταστούν με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές. Ειδικότερα, στο σημείο 5.3 των κατευθυντήριων γραμμών προβλέπεται ότι εφαρμόζονται από την 1η Απριλίου 2008 «σε κάθε κρατική ενίσχυση που κοινοποιείται ή που πρόκειται να εφαρμοστεί κατά ή μετά την ημερομηνία αυτή» Καθότι οι γαλλικές αρχές δήλωσαν ότι ανέμεναν την έγκριση της Επιτροπής για να επιτρέψουν στις επιχειρήσεις του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας να επωφεληθούν από το εν λόγω καθεστώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι το καθεστώς δεν εφαρμόστηκε και, κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί βάσει των κατευθυντήριων γραμμών.

- (29) Στο σημείο 3.2 των κατευθυντήριων γραμμών γίνεται παραπομπή στα κριτήρια που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1198/2006. Κατά συνέπεια, το συμβιβασμό του εν λόγω καθεστώτος ενισχύσεων με την κοινή αγορά πρέπει να εξεταστεί βάσει του ανωτέρω κανονισμού.
- (30) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006, μόνο τα μέτρα που αφορούν ΜΜΕ είναι επιλέξιμα για ενίσχυση από το ΕΤΑ στον τομέα της εμπορίας και της μεταποίησης. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι το καθεστώς ενισχύσεων που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας απόφασης, το οποίο απευθύνεται μόνο σε επιχειρήσεις πλην των ΜΜΕ, δεν πληροί τα κριτήρια παρέμβασης του ΕΤΑ.
- (31) Οι γαλλικές αρχές δεν αμφισβητούν αυτή την ανάλυση, εφόσον αναφέρουν ότι «η δεύτερη πρόσκληση υποβολής σχεδίων θα απευθυνόταν σε μεγάλες επιχειρήσεις του τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας θαλασσιών προϊόντων, δηλαδή σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 750 εργαζομένους και με κύκλο εργασιών άνω των 200 εκατ. EUR, οι οποίες αποκλείονται από το ΕΤΑ, εφαρμόζοντας έτσι τους ίδιους όρους με αυτούς που ισχύουν και για τις επιχειρήσεις μεταποίησης γεωργικών προϊόντων. [...] Οι γαλλικές αρχές γνωρίζουν ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για τη γεωργία και την υδατοκαλλιέργεια του 2004 σε συνδυασμό με το άρθρο 104 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας οδηγούν την Επιτροπή στην εκτίμηση ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις δεν μπορούν να λάβουν κρατικές ενισχύσεις».
- (32) Πέραν τούτου, η Γαλλία δικαιολογεί το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων επικαλούμενη την ανάγκη να εξισωθεί η κατάσταση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, όσον αφορά τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων, με την κατάσταση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο γεωργικό τομέα, για τις οποίες εγκρίθηκε παρόμοιο καθεστώς ενισχύσεων το 2004. Ωστόσο, δεδομένου ότι πρόκειται για καθεστώς ενισχύσεων που απευθύνεται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, για τον οποίο έχουν εκδοθεί ειδικές κατευθυντήριες γραμμές, η Επιτροπή δεν μπορεί να λάβει υπόψη το γεγονός ότι υφίσταται παρόμοιο καθεστώς ενισχύσεων που εγκρίθηκε για άλλο τομέα δραστηριότητας. Επιπλέον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το καθεστώς που εφαρμόζεται στις επιχειρήσεις του γεωργικού τομέα διατηρήθηκε κατ' εξαίρεση μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου, σύμφωνα με το σημείο 196 των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας 2007-2013⁽⁸⁾. Στην προκειμένη περίπτωση πρόκειται για νέο καθεστώς ενισχύσεων με εφαρμογή στις επιχειρήσεις του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Συνεπώς, πρέπει να εξεταστεί βάσει των κανόνων που εφαρμόζονται στον εν λόγω τομέα και όχι κατ' αναλογία ενός υφιστάμενου καθεστώτος σε άλλον τομέα δραστηριότητας που έχει εγκριθεί βάσει διαφορετικών κανόνων από

αυτούς που ισχύουν για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Κατά συνέπεια, το εν λόγω επιχείρημα δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

- (33) Ομοίως, η αναλογία με τις ενισχύσεις προς μεγάλες επιχειρήσεις που μπορούν να χορηγηθούν το 2007 και το 2008 στο πλαίσιο του ΧΜΠΑ δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για να δικαιολογηθεί η θέσπιση ενός νέου καθεστώτος ενισχύσεων, αυστηρά εθνικού, υπέρ των εν λόγω επιχειρήσεων (βλέπε αιτιολογική σκέψη 19). Ειδικότερα, οι κανόνες σχετικά με τη διαχείριση των προγραμμάτων διαρθρωτικής παρέμβασης και των ενισχύσεων που χορηγούνται στο πλαίσιο αυτό και οι κανόνες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις είναι ανεξάρτητοι μεταξύ τους, εκτός ρητής αναφοράς [όπως στην περίπτωση των κατευθυντήριων γραμμών, οι οποίες παραπέμπουν στα κριτήρια που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1198/2006]. Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι, για λόγους που αφορούν αποκλειστικά περιορισμούς σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού, εξακολουθεί να υφίσταται δυνατότητα χορήγησης ενισχύσεων βάσει του προγραμματισμού 1999-2006 του ΧΜΠΑ δεν επηρεάζει τους κανόνες που έχουν εφαρμογή στο παρόν καθεστώς ενισχύσεων.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- (34) Για τους λόγους που αναπτύσσονται στο μέρος 5, προκύπτει το συμπέρασμα ότι το καθεστώς ενισχύσεων χορηγούμενων από το FISIA σε επιχειρήσεις του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, το οποίο κοινοποιήθηκε από τη Γαλλία στις 24 Απριλίου 2007, δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το καθεστώς ενισχύσεων που προτίθεται να εφαρμόσει η Γαλλία με σκοπό την επιδότηση επιχειρήσεων του τομέα της μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας από το Ταμείο Στρατηγικής Παρέμβασης στις Αγροεπισιτιστικές Βιομηχανίες (Fonds d'intervention stratégique des industries agro-alimentaires — FISIA) δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Γαλλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 4 Ιουνίου 2008.

Για την Επιτροπή
 Joe BORG
 Μέλος της Επιτροπής

⁽⁸⁾ EE C 319 της 27.12.2006, σ. 1.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 11ης Σεπτεμβρίου 2008

σχετικά με την οικονομική συνδρομή της Κοινότητας προς τον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ) με σκοπό τη χρηματοδότηση ενεργειών στον τομέα της πληροφόρησης για τις ζωικές ασθένειες

(2008/739/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

την απόφαση 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, σχετικά με ορισμένες δαπάνες στον κτηνιατρικό τομέα (1), και ιδίως το άρθρο 20,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Δυνάμει της απόφασης 90/424/ΕΟΚ, η Κοινότητα μπορεί να λαμβάνει η ίδια ή να ενισχύει τα κράτη μέλη ή διεθνείς οργανώσεις με σκοπό να λαμβάνουν τα τεχνικά και επιστημονικά μέτρα που είναι αναγκαία για την ανάπτυξη της κοινοτικής κτηνιατρικής νομοθεσίας και για την ανάπτυξη επιμόρφωσης και κατάρτισης σε κτηνιατρικά θέματα.
- (2) Η οδηγία 82/894/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1982, για την κοινοποίηση των ασθενειών των ζώων μέσα στην Κοινότητα (2), θεσπίζει ένα σύστημα για την κοινοποίηση των εστιών κάθε ασθένειας που αναγράφεται στο παράρτημα Ι της οδηγίας («κοινοτικό σύστημα για την κοινοποίηση των ασθενειών των ζώων»).
- (3) Ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ) είναι ένας διακυβερνητικός αντιπροσωπευτικός οργανισμός, αρμόδιος για τη βελτίωση της υγείας των ζώων σε παγκόσμιο επίπεδο. Στον τομέα της πληροφόρησης για τις ζωικές ασθένειες, ο ΟΙΕ έχει τη μοναδική εμπειρία της ανάπτυξης της παγκόσμιας βάσης δεδομένων πληροφοριών για την υγεία των ζώων (WAHID): πρόκειται για μια διεπαφή που παρέχει πλήρες φάσμα πληροφοριών για τις ζωικές ασθένειες. Η WAHID χρησιμοποιείται από όλες τις χώρες μέλη του ΟΙΕ, συμπεριλαμβανομένων όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(4) Η ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με μια νέα στρατηγική σχετικά με την υγεία των ζώων για την Ευρωπαϊκή Ένωση (2007-2013), σύμφωνα με την οποία «η πρόληψη είναι καλύτερη από τη θεραπεία» (3) ορίζει ως έναν από τους πυλώνες της νέας στρατηγικής για την υγεία των ζώων την πρόληψη απειλών που αφορούν τα ζώα, την επιτήρηση και την ετοιμότητα σε περιπτώσεις κρίσεων. Συγκεκριμένα, η ανακοίνωση αυτή υπογραμμίζει το γεγονός ότι οι πληροφορίες που προκύπτουν από τις δραστηριότητες και τα προγράμματα κτηνιατρικής παρακολούθησης, επιτήρησης και ελέγχου παρέχουν σημαντικότερα επιστημονικά στοιχεία για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τις κυβερνήσεις και αποτελούν τη βάση αποφάσεων για μέτρα πρόληψης και ελέγχου ασθενειών.

(5) Η ανακοίνωση αυτή αναφέρει την προσαρμογή του κοινοτικού συστήματος για την κοινοποίηση των ασθενειών των ζώων ως προσδοκώμενο αποτέλεσμα της νέας στρατηγικής για την υγεία των ζώων. Ένα άλλο προσδοκώμενο αποτέλεσμα που αναφέρεται στην ανακοίνωση αυτή είναι η απλούστευση της ισχύουσας κοινοτικής κτηνιατρικής νομοθεσίας, με σκοπό τη σύγκλιση με τα διεθνή πρότυπα, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων του ΟΙΕ.

(6) Συνεπώς, για την ανάπτυξη της κοινοτικής κτηνιατρικής νομοθεσίας, είναι σκόπιμο να θεσπιστούν δράσεις σε σύμπραξη με τον ΟΙΕ, με σκοπό την ευθυγράμμιση του κοινοτικού συστήματος κοινοποίησης των ασθενειών των ζώων με τη WAHID, για τη συλλογή επιδημιολογικών πληροφοριών και ιδίως για τον καθορισμό των σειρών δεδομένων, των βάσεων δεδομένων και των πρωτοκόλλων ανταλλαγής δεδομένων. Γ' αυτό, είναι σκόπιμο να καταβληθεί κοινοτική συνδρομή για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης του συστήματος πληροφόρησης για τις ζωικές ασθένειες την περίοδο 2008 έως 2012 από τον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ). Θα πρέπει να οριστεί το ανώτατο ύψος της εν λόγω χρηματοδοτικής συνδρομής.

(7) Η συλλογή, η ανάλυση και η σύνθεση πληροφοριών για την υγεία των ζώων στις περιοχές των Βαλκανίων, του Καυκάσου και της Μεσογείου, ιδίως όσον αφορά ασθένειες που εξαπλώνονται πέρα από τα σύνορα, έχει ύψιστη σημασία για την Κοινότητα, προκειμένου να προλαμβάνονται οι απειλές για την υγεία των ζώων στο έδαφός της. Οι πληροφορίες αυτές δεν είναι ωστόσο άμεσα διαθέσιμες σε όλες τις περιπτώσεις.

(1) ΕΕ L 224 της 18.8.1990, σ. 19.

(2) ΕΕ L 378 της 31.12.1982, σ. 58.

(3) COM(2007) 539 τελικό.

- (8) Ο ΟΙΕ ανέπτυξε ένα εργαλείο για την αξιολόγηση των επιδόσεων των κτηνιατρικών υπηρεσιών (ΟΙΕ PVS Tool). Το εργαλείο αυτό σχεδιάστηκε για να βοηθήσει τις κτηνιατρικές υπηρεσίες των χωρών μελών του ΟΙΕ να καθορίσουν το σημερινό τους επίπεδο επιδόσεων και να εντοπίσουν κενά και αδυναμίες όσον αφορά την ικανότητά τους να συμβαδίσουν με τα διεθνή πρότυπα του ΟΙΕ. Το εργαλείο αυτό παράγει επίσης πληροφορίες για την υγεία των ζώων στις χώρες μέλη του ΟΙΕ. Συνεπώς, η Κοινότητα θα πρέπει να αναλύσει τις δραστηριότητες και τις πληροφορίες που παράγει το εν λόγω εργαλείο σχετικά με τις περιοχές των Βαλκανίων, του Καυκάσου και της Μεσογείου.
- (9) Γι' αυτό, είναι σκόπιμο να καταβληθεί κοινοτική συνδρομή για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης και της ανάλυσης, από τον ΟΙΕ, δραστηριοτήτων που αφορούν την υγεία των ζώων στις περιοχές των Βαλκανίων, του Καυκάσου και της Μεσογείου. Θα πρέπει να οριστεί το ανώτατο ύψος της εν λόγω χρηματοδοτικής συνδρομής.
- (10) Το άρθρο 168 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2002, για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση του Δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽¹⁾, ορίζει ότι είναι δυνατή η χορήγηση επιδοτήσεων χωρίς να προηγηθεί πρόσκληση υποβολής προτάσεων προς όφελος οργανισμών που κατέχουν θέση μονοπωλίου, εκ των πραγμάτων ή εκ του νόμου, με τη δέουσα αιτιολόγηση στην απόφαση χρηματοδότησης.
- (11) Ο ΟΙΕ κατέχει εκ των πραγμάτων θέση μονοπωλίου στον τομέα του, από τη στιγμή της ίδρυσής του με τη διεθνή συμφωνία που υπογράφηκε στις 25 Ιανουαρίου 1924. Ο ΟΙΕ είναι διακυβερνητικός οργανισμός αρμόδιος για τη βελτίωση της υγείας των ζώων σε παγκόσμιο επίπεδο και αναγνωρίζεται ως οργανισμός αναφοράς από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ). Επομένως, σύμφωνα με την παρούσα απόφαση, δεν είναι απαραίτητο να προηγηθεί πρό-

σκληση υποβολής προτάσεων για τις χρηματοδοτικές συνδρομές που χορηγούνται σε αυτόν τον οργανισμό.

- (12) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της μόνιμης επιτροπής για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

Χορηγείται κοινοτική οικονομική συνδρομή, όπως ορίζεται στο άρθρο 19 της απόφασης 90/424/ΕΟΚ, για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης του συστήματος πληροφόρησης για τις ασθένειες των ζώων από τον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ), για την περίοδο 2008 έως 2012, με ανώτατο ύψος τα 750 000 EUR.

Άρθρο 2

Χορηγείται κοινοτική οικονομική συνδρομή, όπως ορίζεται στο άρθρο 19 της απόφασης 90/424/ΕΟΚ, για τη χρηματοδότηση της ανάλυσης δραστηριοτήτων που αφορούν την υγεία των ζώων στις περιοχές των Βαλκανίων, του Καυκάσου και της Μεσογείου από τον ΟΙΕ για την περίοδο 2008 έως 2012 με ανώτατο ύψος τα 250 000 EUR.

Άρθρο 3

Οι οικονομικές συνδρομές που προβλέπονται στα άρθρα 1 και 2 χρηματοδοτούνται από τη γραμμή 17 04 02 01 του προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για το 2008.

Βρυξέλλες, 11 Σεπτεμβρίου 2008.

Για την Επιτροπή
Ανδρούλλα ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁾ ΕΕ L 357 της 31.12.2002, σ. 1.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 12ης Σεπτεμβρίου 2008

με την οποία αναγνωρίζεται καταρχήν η πληρότητα του φακέλου που υποβλήθηκε για λεπτομερή εξέταση με σκοπό την ενδεχόμενη καταχώριση της ουσίας *spinetoram* στο παράρτημα I της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2008) 4965]

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2008/740/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

την οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 3,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 91/414/ΕΟΚ προβλέπει την κατάρτιση κοινοτικού καταλόγου δραστικών ουσιών οι οποίες επιτρέπεται να ενσωματώνονται σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα.
- (2) Η εταιρεία Dow AgroSciences GmbH υπέβαλε στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, στις 17 Οκτωβρίου 2007, φάκελο για τη δραστική ουσία *spinetoram*, συνοδευόμενο από αίτηση να καταχωριστεί η εν λόγω ουσία στο παράρτημα I της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ.
- (3) Οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου δήλωσαν στην Επιτροπή ότι, ύστερα από προκαταρκτική εξέταση, ο φάκελος για την εν λόγω δραστική ουσία φαίνεται να ικανοποιεί τις απαιτήσεις για στοιχεία και πληροφορίες που ορίζονται στο παράρτημα II της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ. Ο φάκελος που υποβλήθηκε φαίνεται ότι ικανοποιεί επίσης τις απαιτήσεις για στοιχεία και πληροφορίες που ορίζονται στο παράρτημα III της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ όσον αφορά ένα φυτοπροστατευτικό προϊόν που περιέχει την εν λόγω δραστική ουσία. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ, ο φάκελος διαβιβάστηκε στη συνέχεια από τον αιτούντα στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη, παραπέμφθηκε δε στη μόνιμη επιτροπή για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων.
- (4) Με την παρούσα απόφαση επιβεβαιώνεται επίσημα σε κοινοτικό επίπεδο ότι ο φάκελος θεωρείται ότι ικανοποιεί καταρχήν τις απαιτήσεις για στοιχεία και πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα II και, για ένα τουλάχιστον φυτοπροστατευτικό προϊόν που περιέχει την εν λόγω δραστική ουσία, τις απαιτήσεις του παραρτήματος III της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ.

χρήν τις απαιτήσεις για στοιχεία και πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα II και, για ένα τουλάχιστον φυτοπροστατευτικό προϊόν που περιέχει την εν λόγω δραστική ουσία, τις απαιτήσεις του παραρτήματος III της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ.

(5) Η παρούσα απόφαση δεν προδικάζει το δικαίωμα της Επιτροπής να ζητήσει από τον αιτούντα να υποβάλει συμπληρωματικά στοιχεία ή πληροφορίες ώστε να διευκρινιστούν ορισμένα σημεία του φακέλου.

(6) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της μόνιμης επιτροπής για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Με την επιφύλαξη του άρθρου 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ, ο φάκελος σχετικά με την αναγραφόμενη στο παράρτημα της παρούσας απόφασης δραστική ουσία, ο οποίος υποβλήθηκε στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη με σκοπό να καταχωριστεί η δραστική αυτή ουσία στο παράρτημα I της εν λόγω οδηγίας, ικανοποιεί καταρχήν τις απαιτήσεις όσον αφορά τα στοιχεία και τις πληροφορίες που παρατίθενται στο παράρτημα II της ίδιας οδηγίας.

Ο φάκελος ικανοποιεί επίσης τις απαιτήσεις για στοιχεία και πληροφορίες που παρατίθενται στο παράρτημα III της εν λόγω οδηγίας όσον αφορά ένα τουλάχιστον φυτοπροστατευτικό προϊόν που περιέχει τη δραστική ουσία, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεινόμενες χρήσεις.

Άρθρο 2

Το κράτος μέλος εισηγητής εξακολουθεί να εξετάζει λεπτομερώς το φάκελο που αναφέρεται στο άρθρο 1 και ανακοινώνει στην Επιτροπή τα συμπεράσματά της εξέτασής του, συνοδευόμενα από σύσταση σχετικά με την καταχώριση ή τη μη καταχώριση στο παράρτημα I της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ της δραστικής ουσίας που αναφέρεται στο άρθρο 1 και τυχόν όρους σχετικά με την καταχώριση το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο εντός ενός έτους από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁽¹⁾ ΕΕ L 230 της 19.8.1991, σ. 1.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 12 Σεπτεμβρίου 2008.

Για την Επιτροπή
Ανδρούλλα ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Δραστική ουσία την οποία αφορά η παρούσα απόφαση

Κοινή ονομασία, αριθμός αναγνώρισης CIPAC	Αιτών	Ημερομηνία εφαρμογής	Κράτος μέλος εισηγητής
Spinetoram αριθ. CIPAC: 802	Dow AgroSciences	17 Οκτωβρίου 2007	HB

IV

(Λοιπές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

αριθ. 127/07/COL

της 18ης Απριλίου 2007

σχετικά με τη χορήγηση ενίσχυσης για έρευνα και ανάπτυξη από το Συμβούλιο Ερευνών της Νορβηγίας για το πρόγραμμα λογισμικού Turborouter (Νορβηγία)

Η ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη:

τη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ⁽²⁾, και ιδίως τα άρθρα 61 έως 63 και το Πρωτόκολλο 26,

τη συμφωνία μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ για την ίδρυση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου ⁽³⁾, και ιδίως το άρθρο 24,

το άρθρο 1 παράγραφοι 2 και 3 του Μέρους I και τα άρθρα 1, 4, 6, 7 παράγραφοι 3, 10, 13, 14, 16 και 20 του Μέρους II του Πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου ⁽⁴⁾,

τις κατευθυντήριες γραμμές της Εποπτεύουσας Αρχής ⁽⁵⁾ σχετικά με την εφαρμογή και ερμηνεία των άρθρων 61 και 62 της Συμφωνίας ΕΟΧ, και ιδίως το κεφάλαιο 14, «Ενισχύσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη»,

την απόφαση αριθ. 194/04/COL, της 14ης Ιουλίου 2004, για τις διατάξεις εφαρμογής που αναφέρονται σύμφωνα με το άρθρο 27 στο Μέρος II του Πρωτοκόλλου 3 ⁽⁶⁾,

την απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής αριθ. 217/94/COL, της 1ης Δεκεμβρίου 1994, με την οποία πρότεινε στη Νορβηγία ενδεδειγμένα μέτρα σχετικά, μεταξύ άλλων, με το καθεστώς ενισχύσεων στα Προγράμματα βιομηχανικής E&A,

την αποδοχή εκ μέρους της Νορβηγίας των προταθέντων ενδεδειγμένων μέτρων με επιστολή της 19ης Δεκεμβρίου 1994,

την απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής αριθ. 60/06/COL, της 8ης Μαρτίου 2006, να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας όσον αφορά τη χορηγούμενη από το Συμβούλιο Ερευνών της Νορβηγίας ενίσχυση για E&A σε σχέση με την ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turborouter ⁽⁷⁾,

αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την παρούσα απόφαση και αφού έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις τους,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Διαδικασία

Με επιστολή της 5ης Μαρτίου 2002 (έγγραφο αριθ. 02-1733-A), η Εποπτεύουσα Αρχή έλαβε καταγγελία με τον ισχυρισμό ότι η Νορβηγία είχε χορηγήσει κρατική ενίσχυση μέσω του Συμβουλίου Ερευνών της Νορβηγίας (στη συνέχεια: «ΣΕΝ») σε διάφορα ερευνητικά έργα σε σχέση με την ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turborouter.

⁽¹⁾ Στη συνέχεια αποκαλείται «η Εποπτεύουσα Αρχή».

⁽²⁾ Στη συνέχεια αποκαλείται «συμφωνία ΕΟΧ».

⁽³⁾ Στη συνέχεια αποκαλείται «συμφωνία περί Εποπτείας και Δικαστηρίου».

⁽⁴⁾ Στη συνέχεια αποκαλείται «Πρωτόκολλο 3».

⁽⁵⁾ Διαδικαστικοί και ουσιαστικοί κανόνες στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή και ερμηνεία των άρθρων 61 και 62 της συμφωνίας ΕΟΧ και του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, που εγκρίθηκαν και εκδόθηκαν από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ στις 19 Ιανουαρίου 1994, ΕΕ 1994 L 231, συμπληρώματα ΕΟΧ 3.9.1994 αριθ. 32, όπως τροποποιήθηκε στις 7 Φεβρουαρίου 2007. Στη συνέχεια αποκαλούνται «κατευθυντήριες γραμμές».

⁽⁶⁾ Δημοσιεύθηκε στην ΕΕ L 139 της 25.5.2006, σ. 37 και στο συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 26 της 25.5.2006, σ. 1.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 258 της 26.10.2006, σ. 42.

Η Εποπτεύουσα Αρχή ζήτησε πληροφορίες από τις νορβηγικές αρχές με επιστολή της 26ης Απριλίου 2002 (έγγραφο αριθ. 02-2605-D). Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας απάντησε με επιστολή της 3ης Ιουνίου 2002 (έγγραφο αριθ. 02-4177-A), η οποία περιείχε τις παρατηρήσεις του ΣΕΝ σχετικά με το επονομαζόμενο έργο Turborouter.

Μετά την ανταλλαγή διαφόρων επιστολών⁽⁸⁾, με επιστολή της 8ης Μαρτίου 2006 (Σχετ. αριθ. 363353), η Εποπτεύουσα Αρχή ενημέρωσε τις νορβηγικές αρχές ότι είχε αποφασίσει να κινήσει τη διαδικασία η οποία ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφο 2 του Μέρους I του Πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου όσον αφορά τη χορηγούμενη από το Συμβούλιο Ερευνών της Νορβηγίας ενίσχυση για Ε&Α σε σχέση με την ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turborouter.

Με επιστολή της 7ης Απριλίου 2006, οι νορβηγικές αρχές υπέβαλαν παρατηρήσεις στην απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας.

Η απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής αριθ. 60/06/COL να κινήσει διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και στο συμπλήρωμα ΕΟΧ⁽⁹⁾. Η Εποπτεύουσα Αρχή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

Η Εποπτεύουσα Αρχή έλαβε παρατηρήσεις από ένα ενδιαφερόμενο μέρος. Με επιστολή της 1ης Δεκεμβρίου 2006 (Σχετ. αριθ. 400677), η Εποπτεύουσα Αρχή διαβίβασε τις παρατηρήσεις αυτές στις νορβηγικές αρχές. Με επιστολή του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης και Μεταρρύθμισης της 8ης Ιανουαρίου 2007 (Σχετ. αριθ. 405517) που κοινοποιούσε επιστολή του Υπουργείου Παιδείας και Έρευνας της 5ης Ιανουαρίου 2007, οι νορβηγικές αρχές υπέβαλαν παρατηρήσεις.

2. Τα τέσσερα έργα που συνδέονται με το χρηματοδοτούμενο με κεφάλαια του ΣΕΝ πρόγραμμα λογισμικού Turborouter

2.1. Περιγραφή των έργων

Στη συνέχεια, η Εποπτεύουσα Αρχή παρουσιάζει μόνο μια σύντομη περιγραφή των εξεταζόμενων έργων. Για λεπτομερή περιγραφή του καθενός από αυτά, γίνεται αναφορά στην απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής αριθ. 60/06/COL⁽¹⁰⁾.

⁽⁸⁾ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες επιστολές μεταξύ της Εποπτεύουσας Αρχής και των νορβηγικών αρχών, υπάρχει αναφορά στην απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας, απόφαση αριθ. 60/06/COL, που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ C 258 της 26.10.2006, σ. 42 και συμπλήρωμα ΕΟΧ αριθ. 53 της 26.10.2006, σ. 15.

⁽⁹⁾ Βλ. υποσημείωση 7.

⁽¹⁰⁾ Βλ. υποσημείωση 7.

2.1.1. Έργο 40049 — Στρατηγικές δραστηριότητες στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών και της εφοδιαστικής (πρώτη εκδοχή του προγράμματος λογισμικού Turborouter)

Το Turborouter είναι ένα εργαλείο⁽¹¹⁾ για τη βελτιστοποίηση του σχεδιασμού των δρομολογίων των πλοίων, δηλαδή για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την κατανομή των φορτίων στα διάφορα πλοία. Συνδυάζει τη γνώση και εμπειρία των υπεύθυνων σχεδιασμού με τις υπολογιστικές ικανότητες του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Το Turborouter βασίζεται σε ηλεκτρονικούς θαλάσσιους χάρτες στους οποίους μπορούν να απεικονιστούν πληροφορίες σχετικά με το χρονοδιάγραμμα των δρομολογίων και περιλαμβάνει βάση δεδομένων για πλοία, λιμένες, εμπορεύματα κλπ· διαθέτει ικανότητα αυτόματου υπολογισμού των αποστάσεων μεταξύ λιμένων, αναφοράς θέσεων πλοίου και αυτόματης ενημέρωσης σχετικά με τον εκτιμώμενο χρόνο άφιξης πλοίων, σύνθετες μεθόδους βελτιστοποίησης προγραμματισμού των δρομολογίων και απεικόνισης του χρονοδιαγράμματος ή υπολογιστικής μηχανής για χειροκίνητο σχεδιασμό.

Η πρώτη εκδοχή του πρότυπου λογισμικού Turborouter αναπτύχθηκε το πρώτο έτος έρευνας στο πλαίσιο ενός από τα υποέργα του έργου 40049 «Στρατηγικές δραστηριότητες στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών και της εφοδιαστικής» με την ονομασία «Μέθοδοι και αναλυτικά εργαλεία για τον σχεδιασμό και τη λειτουργία ολοκληρωμένων δικτύων μεταφορών και εφοδιαστικής».

2.1.2. Περαιτέρω ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turborouter

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έδωσαν οι νορβηγικές αρχές, το ΣΕΝ επέλεξε διάφορα έργα που συνδέονται με την ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turborouter για χορήγηση ενίσχυσης Ε&Α.

2.1.2.1. Έργο 38811 — AlgOpt

Στόχος αυτού του έργου⁽¹²⁾ ήταν η ανάπτυξη και δοκιμαστική εφαρμογή αλγορίθμων για τον σχεδιασμό της βέλτιστης χρησιμοποίησης ενός στόλου πλοίων, με βάση τις υποχρεώσεις φόρτωσης εμπορευμάτων για διαφορετικούς πελάτες, τις απαιτήσεις σχετικά με τις ημερομηνίες φόρτωσης των εμπορευμάτων και εκφόρτωσης στον λιμένα προορισμού, την δυνατότητα μεταφοράς μεικτών φορτίων ενός περιορισμένου αριθμού εμπορευμάτων χύδην σε κάθε ταξίδι, καθώς και τους περιορισμούς οι οποίοι συνεπάγονται ότι δεν είναι κατάλληλα όλα τα πλοία να εξυπηρετούν όλους τους πελάτες ή όλους τους λιμένες. Οι αλγόριθμοι έπρεπε να ενσωματωθούν σε ένα πρόγραμμα λογισμικού το οποίο θα μπορούσε να προσφέρει στους χρήστες πλήρη έλεγχο και τη δυνατότητα να παρακάμπτουν τις προτάσεις που προκύπτουν από τους αλγορίθμους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλαν οι νορβηγικές αρχές, το έργο AlgOpt ήταν απλώς μια προμελέτη για τον προσδιορισμό των αναγκών των χρηστών και για τη διερεύνηση της δυνατότητας να χρησιμοποιηθεί το πρόγραμμα Turborouter από τον συμβαλλόμενο εταίρο, την εταιρεία Beltship Management AS.

⁽¹¹⁾ Τα ακόλουθα στοιχεία έχουν ληφθεί από το φυλλάδιο «TurboRouter Vessel schedule optimizing software», το οποίο διατίθεται στον δικτυακό τόπο της Marintek: <http://www.marintek.no>

⁽¹²⁾ Πληροφορίες που ελήφθησαν από τον δικτυακό τόπο του Marintek: <http://www.marintek.no>

2.1.2.2. Έργο 144265 — Shiplog II

Το έργο Shiplog αφορούσε κυρίως τις θαλάσσιες μεταφορές. Το εν λόγω έργο⁽¹³⁾ επρόκειτο να χρησιμοποιήσει τα αποτελέσματα ενός προηγούμενου έργου με την ονομασία Shiplog (το οποίο δεν προέβλεπε την χρησιμοποίηση του Turborouter) και εστιαζόταν στην οργάνωση της παράδοσης εμπορευμάτων «κατ' οίκον» στις περιπτώσεις που η θαλάσσια μεταφορά αποτελούσε βασικό στοιχείο της μεταφοράς. Ένα από τα βασικά στοιχεία του αφορούσε την ενοποίηση του συστήματος διαχείρισης δικτύου μεταφοράς (TCMS) και του Turborouter, που έπρεπε να προσδιορίζει τη διάδραση και να παρουσιάζει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του Turborouter και του μηχανισμού επίδειξης της TCMS. Το έργο αυτό δεν μπόρεσε να επιτύχει το στόχο του, κυρίως διότι δεν στάθηκε δυνατό να γίνει ικανοποιητική ενοποίηση του TCMS και του Turborouter.

2.1.2.3. Έργο 144214 — Library of optimization routines for scheduling in shipping (Βιβλιοθήκη μεθόδων βελτιστοποίησης για τον σχεδιασμό στον τομέα θαλάσσιων εμπορευματικών μεταφορών)

Το έργο προανταγωνιστικής έρευνας «Βιβλιοθήκη μεθόδων βελτιστοποίησης του σχεδιασμού στον τομέα των θαλάσσιων εμπορευματικών μεταφορών» είχε στόχο την ανάπτυξη αλγορίθμων για τη βελτιστοποίηση και τον προηγμένο σχεδιασμό πολύ σύνθετων δραστηριοτήτων θαλάσσιων εμπορευματικών μεταφορών. Οι νορβηγικές αρχές ανέφεραν ότι η βιβλιοθήκη αλγορίθμων αφορά πολύ συγκεκριμένες δραστηριότητες και εταιρείες και, για το λόγο αυτό, πρέπει να αποτελεί περιουσιακό στοιχείο των εταιρειών που την χρησιμοποιούν και όχι μέρος της τυποποιημένης «εργαλειοθήκης» Turborouter.

2.2. Περιγραφή της σχέσης μεταξύ των τεσσάρων ενισχύσεων και του νορβηγικού συστήματος ενισχύσεων για Προγράμματα Βιομηχανικής Ε&Α

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έδωσαν οι νορβηγικές αρχές, οι τέσσερις ενισχύσεις που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας απόφασης χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του συστήματος ενισχύσεων «Προγράμματα Βιομηχανικής Ε&Α» (*brukerstyrte forskningsprogrammer*).

Το σύστημα ενισχύσεων με την ονομασία «Προγράμματα βιομηχανικής Ε&Α» (*brukerstyrte forskningsprogrammer*), που το διαχειρίζεται το ΣΕΝ, είχε θεσπιστεί πριν να τεθεί σε ισχύ η συμφωνία ΕΟΧ.

Το Δεκέμβριο του 1994, η Εποπτεύουσα Αρχή εξέδωσε απόφαση για διάφορα συστήματα ενισχύσεων για έρευνα και ανάπτυξη στη Νορβηγία πριν να τεθεί σε ισχύ η συμφωνία ΕΟΧ και, μεταξύ άλλων, το σύστημα ενισχύσεων για το Πρόγραμμα βιομηχανικής Ε&Α (*brukerstyrte forskningsprogrammer*, υπόθεση αριθ. 93-183). Σε αυτή την απόφαση, η Εποπτεύουσα Αρχή πρότεινε τη λήψη αναγκαίων μέτρων, έτσι ώστε το εν λόγω σύστημα να καταστεί συμβατό με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων της συμφωνίας ΕΟΧ⁽¹⁴⁾. Ειδικότερα, η Εποπτεύουσα Αρχή πρότεινε στη Νορβηγία να θεσπίσει λεπτομερείς διατάξεις που θα διασφάλιζαν ότι οι χορηγήσεις της ενίσχυσης ήταν σύμφωνες με τις αρχές του κεφαλαίου 14 των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις.

Με επιστολή της 19ης Δεκεμβρίου 1994 η Νορβηγία δέχτηκε να αναγκαία μέτρα που πρότεινε η Εποπτεύουσα Αρχή. Η αποδοχή των ενδεδειγμένων μέτρων συνεπαγόταν ότι η χορήγηση ενίσχυσης βάσει του Προγράμματος βιομηχανικής Ε&Α θα ήταν σύμφωνη με τις διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών της Εποπτεύουσας Αρχής για την Ε&Α, όπως αυτές είχαν διατυπωθεί το 1994.

Το ΣΕΝ χορήγησε την ενίσχυση σε αυτά τα έργα στο πλαίσιο του συστήματος ενισχύσεων για το πρόγραμμα βιομηχανικής Ε&Α.

3. Επιφυλάξεις της Εποπτεύουσας Αρχής στην απόφαση αριθ. 60/06/COL

Στις 8 Μαρτίου 2006 η Εποπτεύουσα Αρχή αποφάσισε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του Μέρους II του Πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου σχετικά με τη χορηγηθείσα από το ΣΕΝ ενίσχυση για Ε&Α όσον αφορά την ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turborouter (απόφαση αριθ. 60/06/COL). Στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας η Εποπτεύουσα Αρχή περιέγραψε τον καταγγέλλοντα, τα τέσσερα έργα που συνδέονται με το πρόγραμμα λογισμικού Turborouter τα οποία χρηματοδοτήθηκαν με κεφάλαια του ΣΕΝ και τη σχέση μεταξύ των τεσσάρων ενισχύσεων και του νορβηγικού συστήματος ενισχύσεων για προγράμματα βιομηχανικής Ε&Α.

Η Εποπτεύουσα Αρχή πραγματοποίησε αναλυτική αξιολόγηση του εφαρμοστέου νομικού πλαισίου στην εκτίμηση των τεσσάρων εν λόγω έργων⁽¹⁵⁾. Μετά την αποδοχή των ενδεδειγμένων μέτρων που προτάθηκαν στην απόφαση αριθ. 217/94/COL της Εποπτεύουσας Αρχής, κάθε χορήγηση ενίσχυσης στο πλαίσιο του προγράμματος βιομηχανικής Ε&Α έπρεπε να πραγματοποιείται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του 1994 για την Ε&Α. Συνεπώς, εξ ορισμού, κάθε ενίσχυση που χορηγήθηκε βάσει προγραμμάτων βιομηχανικής Ε&Α η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών του 1994 για την Ε&Α δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος. Κατά συνέπεια, θα συλλογιστούσε νέα ατομική ενίσχυση και έπρεπε, ως τέτοια, να κοινοποιείται χωριστά στην Εποπτεύουσα Αρχή και να αξιολογείται βάσει των κατευθυντήριων γραμμών Ε&Α οι οποίες εφαρμόζονταν όταν χορηγήθηκε η ενίσχυση.

Όσον αφορά τους λόγους κίνησης της επίσημης έρευνας, η Εποπτεύουσα Αρχή εξέφρασε αρκετές επιφυλάξεις σχετικά με το αν τα τέσσερα εξεταζόμενα έργα Ε&Α είχαν λάβει ενίσχυση εντός του πλαισίου του συστήματος ενισχύσεων για προγράμματα βιομηχανικής Ε&Α.

Η Εποπτεύουσα Αρχή είχε επιφυλάξεις μήπως τα εν λόγω έργα υπερέβαιναν το στάδιο της εφαρμοσμένης ή προανταγωνιστικής έρευνας και συνιστούσαν εμπορικό προϊόν. Η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα σε ένα πρότυπο έργο που δεν θα ήταν δυνατό να αξιοποιηθεί εμπορικά και σε ένα εμπορικά αξιοποιήσιμο τελικό προϊόν ήταν πολύ ασαφής στην προκειμένη περίπτωση, διότι το λογισμικό πρέπει να προσαρμόζεται κάθε φορά σε κάθε νέα εφαρμογή η οποία αφορά ειδικά τον κάθε τελικό χρήστη. Η Εποπτεύουσα Αρχή ρώτησε κατά πόσο θα μπορούσε να καλυφθεί από τον ορισμό της εφαρμοσμένης έρευνας η περαιτέρω ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turborouter το οποίο προοριζόταν να χρησιμοποιηθεί στην ανάπτυξη εφαρμογών που εξυπηρετούν συγκεκριμένες ανάγκες των τελικών χρηστών.

⁽¹³⁾ Πληροφορίες που ελήφθησαν από τον δικτυακό τόπο του Marintek: <http://www.marintek.no>.

⁽¹⁴⁾ Απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ αριθ. 217/94/COL της 1.12.1994. Τα συστήματα ενισχύσεων που καλύπτονται από την παρούσα απόφαση είναι: συμβάσεις βιομηχανικής Ε&Α (υπόθεση 93-147) και δημόσιες συμβάσεις Ε&Α (υπόθεση 93-182) που χορηγήθηκαν από το ΣΝΔ και Έργα Βιομηχανικής Ε&Α (υπόθεση 93-181) και Προγράμματα Βιομηχανικής Ε&Α (υπόθεση 93-183) που χορηγήθηκαν από το ΣΕΝ.

⁽¹⁵⁾ Βλ. τμήμα II.1 της απόφασης αριθ. 60/06/COL, σελίδα 11.

Με βάση τα στοιχεία που ήταν διαθέσιμα σε εκείνο το στάδιο της διαδικασίας, η Εποπτεύουσα Αρχή δεν μπορούσε να είναι βέβαιη αν τα εν λόγω έργα είχαν σωστά χαρακτηριστεί ως προανταγωνιστικές δραστηριότητες ή εάν, αντιθέτως, βρίσκονταν υπερβολικά κοντά στο στάδιο της εμπορικής αξιοποίησης, γεγονός που θα τα καθιστούσε μη επιλέξιμα για κρατική ενίσχυση.

Ακόμη, η Εποπτεύουσα Αρχή είχε αμφιβολίες ως προς τη χρηματοδότηση των έργων, και κυρίως αν οι δικαιούχοι των έργων κατέβαλλαν όντως τη δική τους συνεισφορά σε είδος.

Με βάση τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος, η Εποπτεύουσα Αρχή είχε υπόνοιες μήπως γινόταν τεχνητή διόγκωση του συνολικού κόστους των έργων, με στόχο να καλυφθούν λειτουργικές δαπάνες των δικαιούχων επιχειρήσεων, και αμφιβολίες αν το πραγματικό ερευνητικό κόστος των έργων αντιστοιχούσε στα ποσά τα οποία χορηγούσε το ΣΕΝ.

Η Εποπτεύουσα Αρχή είχε την εντύπωση ότι ο φορέας που διέθετε την απαραίτητη τεχνογνωσία και τεχνολογική ικανότητα να υλοποιήσει το έργο ήταν το Marintek, το ερευνητικό ίδρυμα που ανέπτυξε το πρώτο πρόγραμμα λογισμικού Turborouter. Ως εκ τούτου, ήταν λογικό να υποθέσει ότι το μεγαλύτερο μέρος της εργασίας είχε πραγματοποιηθεί από το δικό του προσωπικό. Αυτό σήμαινε, καταρχήν, ότι η συμμετοχή του προσωπικού των συμμετεχουσών επιχειρήσεων θα συνδεόταν κατά πάσα πιθανότητα με τον καθορισμό των αναγκών των χρηστών ή/και σε κάποιο βαθμό με τις δοκιμές. Στο βαθμό που η συνεισφορά σε είδος των συμμετεχουσών επιχειρήσεων ενδέχεται να μην αντιστοιχούσε στο ερευνητικό κόστος, το συνολικό κόστος του ερευνητικού έργου θα ήταν χαμηλότερο και, κατά συνέπεια, η ένταση της ενίσχυσης μεγαλύτερη.

Για τους ανωτέρω λόγους, η Εποπτεύουσα Αρχή είχε αμφιβολίες και για το αν τα προαναφερθέντα έργα είχαν λάβει ενίσχυση σύμφωνα με τις εφαρμοστέες κατευθυντήριες γραμμές για την Ε&Α όσο και υπόνοιες μήπως οι δικαιούχοι είχαν χρησιμοποιήσει την ενίσχυση κατά παράβαση των ενδεδειγμένων μέτρων που είχαν γίνει αποδεκτά για το σύστημα ενισχύσεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων βιομηχανικής Ε&Α.

4. Παρατηρήσεις τρίτων μερών

Στις 24 Νοεμβρίου 2006, η Εποπτεύουσα Αρχή έλαβε παρατηρήσεις από έναν ενδιαφερόμενο οι οποίες ήταν μάλλον γενικού περιεχομένου και δεν συνδέονταν άμεσα με τις επιφυλάξεις που είχε εκφράσει η Εποπτεύουσα Αρχή στην απόφαση αριθ. 60/06/COL για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας σχετικά με τη χορήγηση ενισχύσεων Ε&Α για την ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turborouter. Ο εν λόγω ενδιαφερόμενος ισχυρίστηκε ότι το Συμβούλιο Ερευνών της Νορβηγίας είχε χορηγήσει μεγάλα ποσά σε ένα νέο έργο με την ονομασία OPTIMAR⁽¹⁶⁾. Το έργο αυτό χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από το Συμβούλιο Ερευνών της Νορβηγίας για την περίοδο 2005-2009. Η διαχείριση αυτού του έργου ασκείται από το τμήμα λειτουργικής έρευνας του Νορβηγικού Πανεπιστημίου Επιστημών και Τεχνολογίας (στη συνέχεια NTNU) του Trondheim. Τελικός στόχος του έργου αυτού είναι η περαιτέρω ανάπτυξη του Turborouter σε ένα εμπορικά αξιοποιήσιμο πρόγραμμα, διαδικασία η οποία βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη.

Ο εν λόγω ενδιαφερόμενος πρόσθεσε: «Η καθηγήτρια Marielle Christiansen (Υπεύθυνη του έργου OPTIMAR) στο Trondheim θεωρεί ότι είναι πολύ δύσκολο να συμμετάσχουν οι εταιρείες και να επωφεληθούν από τα αποτελέσματα αυτού του προγράμματος, το οποίο λέγεται ότι είναι ένα δημόσιο ερευνητικό πρόγραμμα που αποσκοπεί στο να διευρυνθεί η βάση για όλες τις νορβηγικές εταιρείες, διότι συνεργάζονται ήδη στενά με το SINTEF και MARINTEK και είχαν υποσχεθεί να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα της έρευνας από κοινού με αυτό τον εμπορικό οργανισμό (τόσο το SINTEF όσο και το MARINTEK είναι ιδρύματα εγκατεστημένα στο Trondheim και έχουν για διαφόρους λόγους στενές σχέσεις με το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο NTNU).»

Κατά την άποψη αυτού του ενδιαφερόμενου μέρους «το Turborouter αποτελεί σε πολύ μεγάλο βαθμό κοινό στοιχείο αυτού του θέματος, διότι όλοι όσοι εργάζονται στο NTNU/τμήμα Oper Res/Marintek/SINTEF θεωρούν το TURBOROUTER ως τον κοινό στόχο τους».

Ο ίδιος ενδιαφερόμενος ισχυρίζεται ότι οι εταιρείες που εργάζονται για την ανάπτυξη του TURBOROUTER λαμβάνουν ακόμη μεγαλύτερα ποσά ενίσχυσης μέσω του NTNU τα οποία χαρακτηρίζονται κεφάλαια για βασική έρευνα.

Τελική παρατήρηση ήταν ότι καμία από τις επιχειρήσεις οι οποίες ελάμβαναν χρηματοδότηση για την ανάπτυξη του δεν χρησιμοποιούσε το Turborouter, γεγονός που οδήγησε τον εν λόγω ενδιαφερόμενο στο συμπέρασμα ότι τα κεφάλαια που λαμβάνονταν για το ερευνητικό πρόγραμμα ήταν απλώς επιδοτήσεις για τα τρέχοντα έξοδά τους.

5. Παρατηρήσεις των νορβηγικών αρχών

5.1. Παρατηρήσεις για την απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας

5.1.1. Παρατηρήσεις του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης και Μεταρρύθμισης

Στην επιστολή της 7ης Απριλίου 2006, το Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης και Μεταρρύθμισης αναφέρθηκε στον τρόπο με τον οποίο η απόφαση αριθ. 60/06/COL της Εποπτεύουσας Αρχής περιγράφει την επίσημη αλληλογραφία με τις νορβηγικές αρχές. Οι νορβηγικές αρχές αναφέρθηκαν ακόμη στις συνεδριάσεις μεταξύ της Εποπτεύουσας Αρχής και των νορβηγικών αρχών τον Οκτώβριο του 2002 και το Σεπτέμβριο του 2004 και πρόσθεσαν ότι είχε πραγματοποιηθεί και μία συνεδρίαση μεταξύ της Εποπτεύουσας Αρχής και των νορβηγικών αρχών στις Βρυξέλλες, στις 22 Μαΐου του 2003.

Οι νορβηγικές αρχές επισήμαναν ότι η απόφαση αριθ. 60/06/COL δεν εξηγούσε γιατί η ενίσχυση για την ανάπτυξη του προγράμματος Turborouter συνιστούσε νόθευση του ανταγωνισμού στον ΕΟΧ ή σε αγορές τρίτων χωρών. Κατά την άποψή τους, το ζήτημα αυτό έπρεπε να διασαφηνιστεί, διότι το πρόγραμμα Ε&Α Turborouter δεν είχε δώσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Αν και οι νορβηγικές αρχές παραδέχτηκαν ότι η άυλη τεχνογνωσία που προέκυψε από το έργο είχε διαδοθεί σε άλλα έργα Ε&Α, δεν θεωρούσαν προφανές ότι αυτό είχε επηρεάσει τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά ή σε αγορές τρίτων χωρών.

⁽¹⁶⁾ Βλ. <http://www.iot.ntnu.no/optimar/>

Οι νορβηγικές αρχές αμφισβήτησαν ορισμένα από τα πραγματικά περιστατικά στους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος τα οποία επαναλαμβάνονταν στην απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής, και ιδίως τους ισχυρισμούς στο τρίτο τμήμα της σελίδας 3 της απόφασης αριθ. 60/06/COL και τα σχετικά αποσπάσματα από τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος.

Καταρχάς, οι νορβηγικές αρχές αμφισβήτησαν ότι ο καταγγέλλων ήταν σε θέση να εκτιμήσει ότι τα έργα βρίσκονταν πάρα πολύ κοντά στο στάδιο της εμπορικής αξιοποίησης. Ακόμη, αμφισβήτησαν ότι ο καταγγέλλων ήταν και σε θέση να ισχυριστεί ότι τα αποτελέσματα της E&A δεν είχαν διαδοθεί, παρά το γεγονός ότι το Marintek είχε αποκτήσει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του προγράμματος. Τέλος, αμφισβήτησαν ότι ο καταγγέλλων ήταν σε θέση να ισχυριστεί ότι οι εισφορές των συμμετεχουσών εταιρειών σε ίδια κεφάλαια ήταν στην πραγματικότητα χαμηλότερες από αυτές που δηλώνονταν στο έντυπο της αίτησης. Κατά την άποψη του ΣΕΝ, η αίτηση του καταγγέλλοντος για πρόσβαση στα έντυπα των αιτήσεων και στις συμβάσεις E&A είχαν απορριφθεί για λόγους επιχειρηματικού απορρήτου. Με βάση τα ανωτέρω, οι νορβηγικές αρχές πίστευαν ότι οι ισχυρισμοί του καταγγέλλοντος γενικώς δεν τεκμηριώνονται. Οι νορβηγικές αρχές πρόσθεσαν: «Οι ισχυρισμοί του καταγγέλλοντος ότι οι συνεισφορές των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων σε ίδια κεφάλαια ήταν χαμηλότερες από τα ποσά που δηλώνονταν στα έντυπα της αίτησης συνιστούν επίσης κατηγορία ότι οι εν λόγω εταιρείες κάνουν κατάχρηση κρατικής ενίσχυσης. Αυτό εγείρει επίσης ζητήματα ασφάλειας δικαίου για τις επιχειρήσεις οι οποίες συμμετείχαν στα έργα Turborouter. Θα πρέπει, συνεπώς, οι εν λόγω ισχυρισμοί του καταγγέλλοντος να τεκμηριωθούν με σαφήνεια.»

5.1.2. Παρατηρήσεις του Συμβουλίου Ερευνών της Νορβηγίας

Σε επιστολή που επισυνάφθηκε στην προαναφερθείσα επιστολή του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης και Μεταρρύθμισης, το Συμβούλιο Ερευνών της Νορβηγίας (στη συνέχεια ΣΕΝ) διατύπωσε παρατηρήσεις για την απόφαση αριθ. 60/06/COL της Εποπτεύουσας Αρχής. Το ΣΕΝ επισήμανε ότι είχε διαβιβάσει όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες στην Εποπτεύουσα Αρχή και έδωσε τις ζητηθείσες διευκρινήσεις μαζί με τα αντίγραφα όλων των εγγράφων που αφορούν και τα τέσσερα έργα σχετικά με την ανάπτυξη του χρηματοδοτούμενου με κεφάλαια του ΣΕΝ έργου Turborouter. Κατά την άποψη του ΣΕΝ, τόσο στις συνεδριάσεις όσο και στην αλληλογραφία η οποία περιλαμβάνει μέχρι και την επιστολή των νορβηγικών αρχών της 20ής Ιουνίου 2003, το μοναδικό θέμα συζήτησης ήταν ο σωστός χαρακτηρισμός των έργων σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις για E&A.

Αναφορικά με την περιγραφή των έργων, το ΣΕΝ ισχυρίστηκε ότι οι πίνακες που παρουσιάζονται στην περιγραφή της χρηματοδότησης των έργων στην απόφαση αριθ. 60/06/COL της Εποπτεύουσας Αρχής δεν ήταν απολύτως σύμφωνοι με τα αριθμητικά στοιχεία που αναφέρονται στο κείμενο. Τα κεφάλαια που χορηγούσε το ΣΕΝ για τα έργα αποτελούνταν από δύο μέρη. Ένα μέρος των κεφαλαίων του ΣΕΝ αποτελούνταν πράγματι από ιδιωτικά κεφάλαια της Ένωσης Νορβηγών Εφοπλιστών, ενώ το υπόλοιπο αποτελούνταν από δημόσια κεφάλαια. Ο κατωτέρω πίνακας, που είναι ο ίδιος με αυτόν που υποβλήθηκε στην Εποπτεύουσα Αρχή με την επιστολή της 11ης Απριλίου 2003, παρουσιάζει την κατάσταση. Αναφορικά με το έργο 138811 AlgOpt, ο πίνακας στην απόφαση αριθ. 60/06/COL παρουσιάζει τα αριθμητικά στοιχεία όπως αυτά ήταν κατά την έναρξη του έργου. Κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης, το έργο έλαβε πρόσθετα κεφάλαια 100 000 NOK εκ των οποίων τα 25 000 NOK χορηγήθηκαν από το ΣΕΝ.

Πίνακας 1

Έργα που χρηματοδοτούνται από το ΣΕΝ και αφορούν την ανάπτυξη του Turborouter

	p 40049		p 144265		p 138811		p 144214	
	Στρατηγικές δραστηριότητες στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών και της εφοδιαστικής		Shiplog II		AlgOpt		Βιβλιοθήκη μεθόδων βελτιστοποίησης για τον σχεδιασμό ναυτιλιακών δραστηριοτήτων	
	1 000 NOK	%	1 000 NOK	%	1 000 NOK	%	1 000 NOK	%
Ίδια κεφάλαια	4 500	43	800	13	625	61	1 950	28
Άλλα ιδιωτικά κεφάλαια	0	0	3 250	52	75	7	2 750	39
Άλλα δημόσια κεφάλαια	0	0	0	0	0	0	0	0
RCN prgr. MARITIM	6 000	57	2 150	35	325	32	2 300	33
εκ των οποίων NSA	1 380	13	750	12	120	12	805	12
εκ των οποίων δημόσια	4 620	44	1 400	23	205	20	1 495	21
Συνολικά κεφάλαια	10 500	100	6 200	100	1 025	100	7 000	100
Προσωπικό και έμμεσο	8 700	83	800	13	545	53	4 100	59
Αγορά E&A	600	6	2 150	35	380	37	2 900	41

	p 40049		p 144265		p 138811		p 144214	
	Στρατηγικές δραστηριότητες στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών και της εφοδιαστικής		Shiplog II		AlgOpt		Βιβλιοθήκη μεθόδων βελτιστοποίησης για τον σχεδιασμό ναυτιλιακών δραστηριοτήτων	
	1 000 NOK	%	1 000 NOK	%	1 000 NOK	%	1 000 NOK	%
Εξοπλισμός	450	4	100	2	0	0	0	0
Άλλες λειτουργικές δαπάνες	750	7	3 150	51	100	10	0	0
Συνολικό κόστος	10 500	100	6 200	100	1 025	100	7 000	100
Συμβατικός εταίρος	Marintek		UECC		Beltship Management AS		Beltship Management AS	
Συμμετέχοντες	NTNU		Marintek		Marintek		Marintek	
			R.S. Platou Shipbrokers				Iver Ships AS	
			Iver Ships AS				Shipnet AS	
			LogIT AS				Laycon Solutions AS	
			Lorentsen & Stemoco AS					
			Astrup Fearnleys AS					
			DFDS Tollpost Globe					
			Shipnet AS					
			Wallenius Wilhelmsen					
			SINTEF Tele og data					
Περίοδος έργου	Ιαν. 1996-Δεκ. 1998		Ιαν. 2001-Δεκ. 2002		Ιαν. 2000-Δεκ. 2000		Ιαν. 2001-Δεκ. 2002	

Σε σχέση με την παρατήρηση της Εποπτεύουσας Αρχής στην απόφαση αριθ. 60/06/COL ότι το ΣΕΝ δεν φαινόταν να ελέγχει τον τρόπο κατανομής των ίδιων συνεισφορών των δικαιούχων στις διάφορες δραστηριότητες ούτε αν οι συνεισφορές καταβάλλονταν πράγματι, το ΣΕΝ θεώρησε ότι είχε περιγράψει στην προηγούμενη αλληλογραφία με την Εποπτεύουσα Αρχή⁽¹⁷⁾ τον τρόπο ελέγχου των επιλέξιμων δαπανών πριν από την καταβολή της ενίσχυσης στον συμβαλλόμενο εταίρο και τον τρόπο καταβολής των διαφόρων συνεισφορών.

Όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των έργων 138811 AlgOpt, 144265 Shiplog II και 144214 Βιβλιοθήκη μεθόδων βελτιστοποίησης του σχεδιασμού των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων, το ΣΕΝ ανέφερε εκ νέου ότι και τα τρία έργα είχαν χαρακτηριστεί ως προαναταγωνιστική ανάπτυξη με βάση διεξοδική εκτίμηση και αξιολόγηση των εφαρμογών του έργου, σύμφωνα με τις διαδικασίες του ΣΕΝ και τις κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των έργων. Αυτές οι διαδικασίες και οι κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόστηκαν για να διασφαλιστεί ότι η χορηγούμενη ενίσχυση στο

πλαίσιο του συστήματος ενισχύσεων σε προγράμματα βιομηχανικής Ε&Α είναι σύμφωνη με τους κανόνες που καθορίζονται στο κεφάλαιο 14 των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις.

Το ΣΕΝ εξήγησε ότι διαθέτει εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας των δραστηριοτήτων του. Το σύστημα καλείται DOKSY. Το DOKSY περιλαμβάνει μια εκτενή τεκμηρίωση των κατευθυντήριων γραμμών, των διαδικασιών και των πρακτικών που ακολουθεί το ΣΕΝ. Ένα από αυτά τα έγγραφα είναι οι κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό της έντασης της ενίσχυσης που εφαρμόζεται στα επιλεγόμενα έργα. Αυτό το εσωτερικό έγγραφο, DOKSY-5-6-1-4-IE, με τίτλο «Støtteandel etter EØS-bestemmelser» (ένταση των ενισχύσεων σύμφωνα με τους κανόνες του ΕΟΧ) είναι αντίστοιχο με τις κατευθυντήριες γραμμές της Εποπτεύουσας Αρχής για την Ε&Α. Το έγγραφο εφαρμόζει τους ορισμούς και τις αντίστοιχες εντάσεις ενισχύσεων, σύμφωνα με τον ορισμό των διαφόρων σταδίων Ε&Α στις κατευθυντήριες γραμμές της Εποπτεύουσας Αρχής για την Ε&Α. Η αξιολόγηση και ο χαρακτηρισμός όλων των έργων που λαμβάνουν ενίσχυση από το ΣΕΝ βασίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές DOKSY.

⁽¹⁷⁾ Και ιδίως στην επιστολή τους της 31ης Ιανουαρίου 2005, σελίδα 4.

Μετά το 1999, εκτός από το έγγραφο DOKSY. 5-6-1-4-IE, όλα τα έργα αξιολογήθηκαν με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού συστήματος «Provis». Το Provis περιγράφεται στο Doksy αριθ. 5-6-1-2-EE «Projektvurdering i Provis». Στο Provis, κάθε έργο αξιολογείται με βάση έντεκα διαφορετικά στοιχεία. Τα σημαντικότερα στοιχεία αξιολόγησης του Provis που αφορούσαν τον χαρακτηρισμό των κατηγοριών έρευνας είναι το στοιχείο υπ. αριθ. 3 «Περιεχόμενο έρευνας» και το στοιχείο υπ. αριθ. 9 «Προσθετικότητα». Για καθένα από τα εξεταζόμενα στοιχεία, εφαρμόζονται διάφορα κριτήρια ή ιδιαίτερα χαρακτηριστικά για να διαπιστωθεί η συμβατότητα του έργου.

Στην περιγραφή του οδηγού αξιολόγησης του στοιχείου υπ. αριθ. 3 στο έγγραφο Doksy αριθ. 5-6-1-2-IE, υπογραμμίζεται ότι «Περιεχόμενο έρευνας σημαίνει σε ποιο βαθμό το έργο παράγει νέα γνώση». Αυτό το κριτήριο είναι άμεσα συνδεδεμένο με την περιγραφή της βιομηχανικής έρευνας στις κατευθυντήριες γραμμές για την E&A οι οποίες περιέχουν την απαίτηση η δραστηριότητα να «αποσκοπεί στην απόκτηση νέας γνώσης».

Στον οδηγό για την αξιολόγηση του στοιχείου αριθ. 9 στο έγγραφο Doksy αριθ. 5-6-1-2-EE, υπάρχει η ακόλουθη περιγραφή: «Ο όρος προσθετικότητα δηλώνει σε ποιο βαθμό η ενίσχυση του Συμβουλίου Ερευνών θα αποτελέσει κίνητρο για προσπάθειες, δράσεις, αποτελέσματα και επιπτώσεις που δεν θα είχαν επιτευχθεί χωρίς τη χορήγηση της ενίσχυσης». Αυτό το κριτήριο συνδέεται με το σημείο 14.7, χαρακτήρας κινήτρου της ενίσχυσης E&A, των κατευθυντήριων γραμμών για την E&A.

Με βάση τα ανωτέρω, το ΣΕΝ υποστήριξε ότι, εφόσον η αξιολόγηση των έργων πραγματοποιούνταν αυστηρά σύμφωνα με τις διαδικασίες του ΣΕΝ και τις κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση έργου, δεν θα έπρεπε να αμφισβητείται η ορθότητα του χαρακτηρισμού τους. Το ΣΕΝ, μετά την υποβολή της καταγγελίας και την έναρξη της προκαταρκτικής έρευνας από την Εποπτεύουσα Αρχή, επανεξέτασε αυτά τα έργα και επέμεινε στην αρχική του θέση.

«Στη συνεδρίαση στις Βρυξέλλες, στις 22 Μαΐου 2003, συζητήθηκε ο χαρακτηρισμός ορισμένων δραστηριοτήτων δύο έργων, υπ. αριθ. 40049 και 144214. Στην επιστολή της 20ής Ιουνίου 2003, ως απάντηση σε αυτή τη συνεδρίαση, υποστηρίξαμε ότι το ΣΕΝ είχε ως βασική θέση ότι τουλάχιστον όλες οι δραστηριότητες του έργου αριθ. 40049 μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως βιομηχανική έρευνα και όλες οι δραστηριότητες του έργου αριθ. 144214 μπορούν τουλάχιστον να χαρακτηριστούν ως προανταγωνιστική ανάπτυξη. Αποδείξαμε, ωστόσο, πράγματι στην Εποπτεύουσα Αρχή ότι το συνολικό ύψος της ενίσχυσης που χορηγήθηκε στα έργα ήταν εντός του επιτρεπτού ορίου ενός σταθμικού μέσου όρου, όπως ορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές για την E&A, κεφάλαιο 14.5.2(5). Αυτό ισχύει ακόμη και όταν οι επίμαχες δραστηριότητες δεν χρηματοδοτούνται στην περίπτωση του έργου αριθ. 144214. Παρόμοιες εκτιμήσεις και υπολογισμοί μπορούν να γίνουν για τα έργα 138811 και 144265. Ως προς αυτό θα θέλαμε επίσης να αναφερθούμε στο γεγονός ότι και τα τρία αυτά έργα, υπ. αριθ. 138811, 144214 και 144265, ήταν αντικείμενο πραγματικής συνεργασίας ανάμεσα σε εταιρείες και δημόσιους οργανισμούς έρευνας (στην προκειμένη περίπτωση το Marintek). Σύμφωνα με το σημείο 14.5.3 (5) (β) των κατευθυντήριων γραμμών για την E&A, οι δραστηριότητες αυτές, οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως προ-

αγωνιστική ανάπτυξη, μπορούν να είναι επιλέξιμες για ένταση ενίσχυσης 35 %. Η Εποπτεύουσα Αρχή εξέφρασε επίσης τις αμφιβολίες της σχετικά με τη χρηματοδότηση των έργων και τις εντάσεις της ενίσχυσης. Όσον αφορά την ελαφρά απόκλιση ανάμεσα στα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν το έργο 138811 AlgOpt στον πίνακα 1 και στον πίνακα 2 στη σελίδα 17 της απόφασης 60/06/COL, το στοιχείο αυτό εξηγείται στο τμήμα 1.3.α) ανωτέρω. Οι σωστοί αριθμοί που περιλαμβάνουν την συνεισφορά της Ένωσης Νορβηγικών Εφοπλιστών παρουσιάζονται στον πίνακα σε εκείνο το τμήμα της εν λόγω επιστολής.»

Στην περίπτωση του έργου 144265 Shiplog II, αναφορικά με την παρατήρηση της Εποπτεύουσας Αρχής ότι το χορηγηθέν από το ΣΕΝ ποσό της ενίσχυσης ήταν ίσο με το ποσό που απαιτείται για την αγορά E&A, το ΣΕΝ υποστήριξε ότι αυτό δεν σημαίνει ότι τα ιδιωτικά κεφάλαια που επενδύονταν στο έργο Shiplog II δεν χρησιμοποιούνταν σε δραστηριότητες E&A: «Στα έργα που έχουν ως βάση τη βιομηχανία, τα οποία εφαρμόζονται από ιδιωτικές εταιρείες, ενθαρρύνουμε τη συνεργασία μεταξύ ιδιωτικών εταιρειών και δημόσιων ιδρυμάτων E&A Για να προωθήσουμε αυτή τη συνεργασία αναφέρουμε σε ορισμένες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για έργα που έχουν ως βάση τη βιομηχανία, ότι η αίτηση θα αξιολογηθεί ευνοϊκά, εάν το ύψος των εξωτερικών αγορών E&A από οργανισμούς έρευνας (ιδρύματα ή πανεπιστήμια) είναι τουλάχιστον ισόποσο με την ενίσχυση που χορηγεί το ΣΕΝ. Στόχος αυτής της προσέγγισης είναι να δοθούν κίνητρα για περισσότερες επενδύσεις από τον ιδιωτικό τομέα σε αγορά E&A από ερευνητικούς οργανισμούς. Αυτός είναι και ο λόγος που τα χορηγούμενα από το ΣΕΝ κεφάλαια είναι ισόποσα με το ποσό που είναι απαραίτητο για την αγορά υπηρεσιών E&A σε διάφορα έργα.»

Στην απόφασή της αριθ. 60/06/COL, η Εποπτεύουσα Αρχή, διερωτούνταν αν αυτή η μέθοδος εκ μέρους του ΣΕΝ ωδούσε τους δικαιούχους να περιλαμβάνουν τις συνήθεις λειτουργικές τους δαπάνες στις δαπάνες E&A. Διερωτούνταν συνεπώς μήπως οι αριθμοί για το συνολικό κόστος των έργων ήταν «διογκωμένοι» προκειμένου να λάβουν μεγαλύτερη χρηματοδότηση από το δημόσιο. Κατά την άποψη του ΣΕΝ, είναι ακατανόητο πώς αυτή η μέθοδος του ΣΕΝ η οποία εμπεριείχε χαρακτήρα κινήτρου για την προώθηση αγορών υπηρεσιών E&A μπορούσε να οδηγήσει σε τέτοια συμπεράσματα.

Στην επιστολή του προς την Εποπτεύουσα Αρχή της 31ης Ιανουαρίου 2005, το ΣΕΝ εξήγησε την πάγια διαδικασία τεκμηρίωσης του κόστους των έργων που ίσχυε την περίοδο υλοποίησης αυτών των έργων: «Για τα εξεταζόμενα έργα, ζητήθηκε από τον συμβαλλόμενο εταίρο να υποβάλλει έκθεση δαπανών (*regnskapsrapport*) τρεις φορές κάθε έτος, αναλύοντας το κόστος του έργου, περιλαμβανομένης επαλήθευσης της εργασίας των ατόμων που συμμετέχουν σε αυτό (ονομαστικά), του αριθμού των ωρών εργασίας κάθε προσώπου και του κόστους ανά ώρα εργασίας που χρεώνεται στον λογαριασμό του έργου. Η έκθεση υπογράφεται από τον υπεύθυνο έργου. Στο τέλος του έτους, οι λογαριασμοί του έτους ελέγχονται επίσης και υπογράφονται από ορκωτό λογιστή. Ο λογιστής είναι εξωτερικός σε σχέση με το συμβαλλόμενο εταίρο. Η καταβολή της ενίσχυσης από το ΣΕΝ εξαρτάται από την έγκριση των υποβαλλόμενων λογαριασμών.»

Το ΣΕΝ ενημέρωσε την Εποπτεύουσα Αρχή ότι ήταν σε επαφή με την United European Car Carriers (UECC) και την Jebsens (διάδοχο της Beltship Management) και ζήτησε περισσότερα έγγραφα για τις δαπάνες που συνδέονται με αυτά τα έργα. Οι επιστολές της Jebsens, της 17ης Μαρτίου 2006, και της UECC, της 29ης Μαρτίου 2006, διαβιβάστηκαν στην Εποπτεύουσα Αρχή. Οι δηλώσεις δαπανών για το έργο 144265 Shiplog II που περιείχονταν στην επιστολή της UECC περιλάμβαναν υπογεγραμμένες καταστάσεις δαπανών από τους άλλους συμμετέχοντες εταίρους. Οι εταιρείες δεν διέδεται κανένα γενικό σύστημα καταγραφής ωρών εργασίας, γεγονός που σημαίνει ότι οι ώρες εργασίας που δαπανήθηκαν στα έργα ήταν καταχωρημένες μόνο στις δηλώσεις δαπανών οι οποίες αποστέλλονταν στο ΣΕΝ τρεις φορές το έτος. Δεν υπάρχουν άλλα έγγραφα. Κατά την άποψη του ΣΕΝ, αυτό σημαίνει ότι το κόστος των έργων έπρεπε να εκτιμηθεί με βάση τις διαθέσιμες δηλώσεις δαπανών.

Τέλος, το ΣΕΝ επισήμανε ότι οι εν λόγω δηλώσεις δαπανών ήταν σύμφωνες με τις διαδικασίες υποβολής αναφορών του ΣΕΝ και ότι οι δικαιούχοι είχαν εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις τους με βάση τους όρους των συμβάσεων για τη χορήγηση των ενισχύσεων. Κατά την άποψη του ΣΕΝ, «εάν δεν υπάρχουν σαφείς αποδείξεις περί του αντιθέτου, δεν υφίσταται λόγος να θεωρηθεί ότι υπήρξε οποιαδήποτε κατάχρηση της ενίσχυσης».

5.2. Παρατηρήσεις επί των παρατηρήσεων τρίτων μερών

Με επιστολή του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης και Μεταρρύθμισης, της 8ης Ιανουαρίου 2007 (Σχετ. αριθ. 405517), που κοινοποιήθηκε με επιστολή του Υπουργείου Παιδείας και Έρευνας της 5ης Ιανουαρίου 2007, οι νορβηγικές αρχές υπέβαλαν παρατηρήσεις στις παρατηρήσεις του τρίτου μέρους.

Κατά την άποψη των νορβηγικών αρχών, οι παρατηρήσεις όσον αφορά το έργο OPTIMAR δεν παρέχουν καμία πληροφορία σχετικά με τα τέσσερα έργα που αποτελούν αντικείμενο της απόφασης 60/06/COL της Εποπτεύουσας Αρχής: «Αν και δεν αναφέρεται ρητά, είναι πιθανό το τρίτο μέρος να έχει την άποψη ότι χορηγήθηκε παρανόμως κρατική ενίσχυση για τη στήριξη ενός έργου βασικής έρευνας με την ονομασία βελτιστοποίησης των δραστηριοτήτων θαλάσσιων μεταφορών και της εφοδιαστικής, OPTIMAR. Πιστεύουμε ότι αυτό δεν είναι σωστό. Για τη χρηματοδότηση του έργου OPTIMAR, το Νορβηγικό Πανεπιστήμιο Επιστημών και Τεχνολογίας (NTNU) του Trondheim λαμβάνει κεφάλαια από το ΣΕΝ βάσει του έργου αριθ. 1666S6. Οι βιομηχανικοί εταίροι που συμμετείχαν στα τέσσερα αρχικά έργα δεν συμμετέχουν σε αυτό το έργο βασικής έρευνας.»

Το ΣΕΝ έχει την άποψη ότι ο ισχυρισμός του τρίτου ενδιαφερόμενου πως καμία από τις επιχειρήσεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα Turboouter δεν το χρησιμοποιεί, ακόμη και αν αληθεύει, δεν αποτελεί επιχείρημα που τεκμηριώνει την παράνομη χρήση κρατικής ενίσχυσης στην περίπτωση των τεσσάρων έργων που αποτελούν αντικείμενο της απόφασης αριθ. 60/06/COL της Εποπτεύουσας Αρχής. Ένα από τα συνηθέστερα χαρακτηριστικά της έρευνας και ανάπτυξης είναι ότι ενέχει ένα βαθμό κινδύνου. Άλλες φορές τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να εφαρμοστούν στην πράξη ή να χρησιμοποιούνται σε εμπορικά προϊόντα ή υπηρεσίες και άλλες φορές αυτό δεν είναι δυνατό.

II. ΕΚΤΙΜΗΣΗ

1. Η παρουσία κρατικής ενίσχυσης

1.1. Η κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ

Σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ

«Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οιαδήποτε μορφή από τα κράτη μέλη της ΕΚ, τα κράτη της ΕΖΕΣ ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της εμπορικής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής, είναι ασυμβίβαστες με τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των συμβαλλομένων μερών συναλλαγές, εκτός εάν η παρούσα συμφωνία ορίζει άλλως».

Συνεπώς, για να θεωρηθεί ένα μέτρο κρατική ενίσχυση πρέπει να συνιστά επιλεκτικό πλεονέκτημα προς όφελος ορισμένων επιχειρήσεων, να χορηγείται από κρατικούς πόρους, να νοθεύει τον ανταγωνισμό και να επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας ΕΟΧ.

Η Εποπτεύουσα Αρχή έχει ήδη καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι χορηγηθείσες από το ΣΕΝ ενισχύσεις στα έργα που αφορούν την ανάπτυξη του εξεταζόμενου προγράμματος λογισμικού Turboouter συνιστούν κρατική ενίσχυση, στην εκτίμησή της στην απόφαση αριθ. 60/06/COL. Ως προς αυτό, υπάρχει αναφορά στο σημείο II.2 αυτής της απόφασης. Αυτή η εκτίμηση δεν έχει αμφισβητηθεί από το τρίτο μέρος ούτε από τις νορβηγικές αρχές. Συνεπώς, η Εποπτεύουσα Αρχή εμμένει στην άποψή της ότι οι επιδοτήσεις συνιστούν κρατική ενίσχυση.

1.2. Το εφαρμοστέο νομοθετικό πλαίσιο

Στην απόφαση αριθ. 60/06/COL για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας σχετικά με την χορηγηθείσα από το ΣΕΝ ενίσχυση E&A για την ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turboouter, η Εποπτεύουσα Αρχή εξήγησε διεξοδικά ποιο νομοθετικό πλαίσιο πρέπει να εφαρμοστεί για την εκτίμηση των τεσσάρων έργων που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας έρευνας. Για την κατανόηση της ακόλουθης εκτίμησης, η Εποπτεύουσα Αρχή παρουσιάζει συνοπτικά τη νομική κατάσταση⁽¹⁸⁾ κατωτέρω.

Τα τέσσερα έργα που αξιολογούνται στην παρούσα απόφαση ελάμβαναν ενίσχυση E&A στο πλαίσιο του προγράμματος βιομηχανικής E&A (brukerstyrte forskningsprogrammer, υπόθεση αριθ. 93-183). Το πρόγραμμα βιομηχανικής E&A υπήρχε ήδη πριν από το 1994. Με την απόφαση αριθ. 217/94/COL του Δεκεμβρίου 1994, η Εποπτεύουσα Αρχή εκτίμησε το πρόγραμμα βιομηχανικής E&A και πρότεινε συγκεκριμένα μέτρα για να διαπιστωθεί αν η χορήγηση της ενίσχυσης ήταν σύμφωνη με τους κανόνες που ορίζονται στο κεφάλαιο 14 των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις.

⁽¹⁸⁾ Για περισσότερες πληροφορίες, υπάρχει αναφορά στην απόφαση αριθ. 60/06/COL, Τμήμα II.1, σελίδα 11.

Η αποδοχή εκ μέρους των νορβηγικών αρχών των προταθέντων ενδεδειγμένων μέτρων σήμαινε ότι, από εκείνο το σημείο και μετά, κάθε ενίσχυση που χορηγείται στο πλαίσιο του προγράμματος βιομηχανικής E&A πρέπει να είναι σύμφωνη με τους κανόνες E&A οι οποίοι ίσχυαν όταν η Εποπτεύουσα Αρχή έλαβε την απόφαση αριθ. 217/94/COL, δηλ. με τις κατευθυντήριες γραμμές E&A του 1994⁽¹⁹⁾.

1.3. Η εκτίμηση των έργων βάσει του συστήματος ενισχύσεων για τα προγράμματα βιομηχανικής E&A

Με το να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας με την απόφαση αριθ. 60/06/COL, η Εποπτεύουσα Αρχή έκρινε ότι τα τέσσερα έργα ελάμβαναν ενίσχυση E&A στο πλαίσιο του προγράμματος βιομηχανικής E&A. Αυτό το πρόγραμμα εφαρμοζόταν ήδη πριν από το 1994. Μετά την έκδοση των νέων κατευθυντήριων γραμμών για την E&A το 1994, κάθε χορήγηση ενίσχυσης βάσει του συστήματος E&A έπρεπε να είναι σύμφωνη με τους νέους κανόνες. Συνεπώς, η Εποπτεύουσα Αρχή έκρινε ότι, εξ ορισμού, οποιαδήποτε ενίσχυση χορηγούνταν βάσει του συστήματος ενισχύσεων για τα προγράμματα βιομηχανικής E&A η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών για την E&A του 1994 δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος. Κατά συνέπεια, το μέτρο θα συνιστούσε νέα ατομική ενίσχυση και ως τέτοια θα έπρεπε να κοινοποιείται χωριστά στην Εποπτεύουσα Αρχή.

Στη συνέχεια, η Εποπτεύουσα Αρχή θα εκτιμήσει αν η εφαρμογή του συστήματος ενισχύσεων για προγράμματα βιομηχανικής E&A στα τέσσερα συγκεκριμένα έργα που θεωρήθηκε ότι αφορούν την ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turbogouter ήταν σύμφωνη με το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας EOX βάσει των διατάξεων των κατευθυντήριων γραμμών για την E&A του 1994.

1.3.1. Έργο 40049 — Στρατηγικές δραστηριότητες θαλάσσιων μεταφορών και εφοδιαστικής (Η πρώτη εκδοχή του προγράμματος λογισμικού Turbogouter)

Ένα από τα υποέργα που καλύπτονται από το έργο 40049 «Στρατηγικές δραστηριότητες θαλάσσιων μεταφορών και εφοδιαστικής ως βιομηχανική έρευνα» συνέβαλε στην ανάπτυξη της πρώτης εκδοχής του προγράμματος λογισμικού Turbogouter. Το ΣΕΝ χαρακτήρισε το όλο έργο υπ. Αριθ. 40049 «Στρατηγικές δραστηριότητες στις θαλάσσιες μεταφορές και την εφοδιαστικής» ως βιομηχανική έρευνα συνολικά.

Ο ορισμός της βασικής βιομηχανικής έρευνας περιεχόταν στο σημείο 14.1.(2) των κατευθυντήριων γραμμών του 1994 για την E&A ως «μια πρωτότυπη θεωρητική ή πειραματική δραστηριότητα που αποσκοπεί στην απόκτηση νέων γνώσεων ή στην καλύτερη κατανόηση των νόμων της επιστήμης και της τεχνολογίας στα πλαίσια μιας ενδεχόμενης εφαρμογής τους σε έναν βιομηχανικό τομέα ή στις δραστηριότητες μιας συγκεκριμένης επιχείρησης».

⁽¹⁹⁾ Τον Ιανουάριο του 1994, η Εποπτεύουσα Αρχή εξέδωσε την απόφαση 4/94/COL για τη θέσπιση και την έκδοση των διαδικαστικών και ουσιαστικών κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων (κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή και ερμηνεία των άρθρων 61 και 62 της συμφωνίας EOX και του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου). Το κεφάλαιο 14 αφορά την ενίσχυση για έρευνα και ανάπτυξη, η οποία αντιστοιχεί κυρίως στο κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη. Η απόφαση δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα L 231 της 3.9.1994, σελίδες 1 έως 84 και στο συμπλήρωμα EOX αριθ. 32 της 3.9.1994, σελίδα 1.

Αν και το Turbogouter έγινε ένα εμπορικό πρόγραμμα λογισμικού, η Εποπτεύουσα Αρχή θεωρεί ότι τα κεφάλαια που χορήγησε το ΣΕΝ στο υποέργο «Μέθοδοι και αναλυτικά εργαλεία για τον σχεδιασμό και τη λειτουργία ολοκληρωμένων δικτύων μεταφορών και εφοδιαστικής» του έργου 40049, το οποίο είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη του πρώτου προγράμματος λογισμικού Turbogouter, αφορούσαν ένα στάδιο E&A το οποίο χαρακτηρίστηκε ως βιομηχανική έρευνα κατά την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών του 1994 για την E&A. Όπως ανέφερε η Εποπτεύουσα Αρχή στην απόφαση αριθ. 60/06/COL, εφόσον το πρώτο λογισμικό αναπτύχθηκε κατά το πρώτο στάδιο του υποέργου ήδη στις αρχές του 1996, το λογισμικό βελτιώθηκε περαιτέρω και αξιοποιήθηκε εμπορικά. Εντούτοις, φαίνεται ότι η χορήγηση ενίσχυσης στο έργο 40049, το οποίο είχε ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, και την ανάπτυξη του πρώτου λογισμικού Turbogouter, δεν είναι δυνατό εξαιτίας αυτού του γεγονότος να θεωρηθεί λόγω της εγγύτητας προς την εμπορική αξιοποίηση ότι υπερβαίνει το στάδιο της βιομηχανικής έρευνας, όπως το χαρακτήρισε το ΣΕΝ. Η Εποπτεύουσα Αρχή δεν έχει λόγο να αμφισβητήσει την εκτίμηση του ΣΕΝ ότι το υποέργο «Μέθοδοι και αναλυτικά εργαλεία για τον σχεδιασμό και τη λειτουργία ολοκληρωμένων δικτύων μεταφορών και εφοδιαστικής» συνέβαλε σε μία νέα ή καλύτερη κατανόηση των νόμων της επιστήμης και της τεχνολογίας που εφαρμόζονται σε έναν βιομηχανικό κλάδο, το οποίο αποτελεί τον ορισμό της βιομηχανικής έρευνας κατά την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών του 1994 όσον αφορά την E&A.

Ως έργο βιομηχανικής έρευνας, το έργο 40049 έλαβε ενίσχυση από το ΣΕΝ ποσού που αντιστοιχεί στο 43,8 % του κόστους του έργου. Το ποσοστό αυτό είναι κατώτερο από την ανώτατη επιτρεπόμενη από τις κατευθυντήριες γραμμές ένταση ενίσχυσης, σύμφωνα με την οποία «το επίπεδο της ενίσχυσης για βασική βιομηχανική έρευνα δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50 % του κόστους του σχεδίου ή του προγράμματος».

Για τον υπολογισμό του ύψους της ενίσχυσης για δραστηριότητες E&A, το τμήμα 14.5.1 των κατευθυντήριων γραμμών του 1994 για την E&A προέβλεψε τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες.

- δαπάνες προσωπικού (ερευνητές, τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό) που θα υπολογίζονται σαν ένα στοιχείο του συνολικού ποσού το οποίο είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του σχεδίου·
- άλλες τρέχουσες δαπάνες (υλικά, προμήθειες κλπ.) που θα υπολογίζονται με τον ίδιο τρόπο·
- όργανα και εξοπλισμός, γήπεδα και κτίρια·
- υπηρεσίες εμπειρογνομόνων και άλλες ανάλογες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς υπηρεσιών έρευνας, τεχνολογίας, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας κλπ.·
- συμπληρωματικά γενικά έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την υλοποίηση ενός επιδοτούμενου σχεδίου ή προγράμματος E&A.»

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσαν οι νορβηγικές αρχές, το κόστος του έργου που ελήφθη υπόψη για τον καθορισμό του ποσού της ενίσχυσης καλυπτόταν από τον ορισμό των επιλέξιμων δαπανών οι οποίες προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές του 1994 για την E&A. Το τμήμα 3 του «Retningslinjer for Norges Forskningsråds behandling av brukerstyrte og næringsrettede prosjekter» αναφέρεται στις δαπάνες που θα μπορούσαν να θεωρηθούν επιλέξιμες από το ΣΕΝ κατά την εκτίμηση για τη χορήγηση ενίσχυσης σε ένα έργο E&A. Οι δαπάνες αυτές κάλυπταν τις δαπάνες προσωπικού (μισθοί και κοινωνικές εισφορές για το προσωπικό E&A, δηλαδή για ερευνητές, τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό που συμμετέχουν στην υλοποίηση του σχεδίου και είναι απαραίτητοι για την εκτέλεσή του), αγορές υπηρεσιών E&A (υπηρεσίες εμπειρογνομόνων και άλλες ανάλογες υπηρεσίες), λειτουργικά έξοδα (περιλαμβανομένων των δαπανών υλικού και άλλα λειτουργικά έξοδα που συνδέονται άμεσα με το έργο και είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωσή του) και δαπάνες εξοπλισμού και οργάνων, εάν χρησιμοποιούνται μόνο για E&A. Έτσι, η Εποπτεύουσα Αρχή θεωρεί ότι η περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών είναι σύμφωνη με τον ορισμό των κατευθυντήριων γραμμών του 1994 για την E&A.

Το έργο εκτελέστηκε αποκλειστικά από το ερευνητικό ίδρυμα Marintek χωρίς την περαιτέρω συμμετοχή ή συνεργασία ιδιωτικών επιχειρήσεων σε αυτό το στάδιο της E&A.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στην απόφαση για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας, βάσει των κατευθυντήριων γραμμών του 1994 για την E&A και σύμφωνα με τις διατάξεις του συστήματος ενισχύσεων για προγράμματα βιομηχανικής E&A, δεν υπήρχε γραπτή υποχρέωση για τη διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας. Έτσι, ακόμη και αν ευσταθεί ο ισχυρισμός του καταγγέλλοντος ότι δεν είχαν διαδοθεί τα αποτελέσματα της έρευνας και ότι το ερευνητικό ίδρυμα Marintek είχε αποκτήσει τα δικαιώματα ιδιοκτησίας για να πωλήσει το πρόγραμμα, αυτό δεν καταστρατηγεί τις διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών για την E&A οι οποίες ίσχυαν εκείνη την περίοδο για τη χορήγηση μιας ενίσχυσης.

Για τους ανωτέρω λόγους, η Εποπτεύουσα Αρχή θεωρεί ότι η χορήγηση ενίσχυσης στο έργο υπ. Αριθ. 40049 εντάσσεται στο σύστημα ενισχύσεων για προγράμματα βιομηχανικής E&A, όπως τροποποιήθηκε με βάση το κεφάλαιο 14 των κατευθυντήριων γραμμών του 1994 για την E&A της Εποπτεύουσας Αρχής. Κατά συνέπεια, η ενίσχυση είναι σύμφωνη με το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας EOX.

1.3.2. Τα έργα που συνδέονται με την περαιτέρω χρήση του προγράμματος λογισμικού Turborouter

1.3.2.1. Επιφυλάξεις της Εποπτεύουσας Αρχής που διατυπώθηκαν στην απόφαση 60/06/COL

Το 2000, το ΣΕΝ επέτρεψε τη χορήγηση ενίσχυσης E&A σε τρία έργα E&A τα οποία αφορούσαν τη χρήση και περαιτέρω ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turborouter: έργο 138811 «AlgOpt», έργο 144265 «Shiplog II» και έργο 144214 «Βιβλιοθήκη μεθόδων βελτιστοποίησης του σχεδιασμού στον τομέα των θαλάσσιων εμπορευματικών μεταφορών».

Στην απόφαση αριθ. 60/06/COL για την κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Εποπτεύουσα Αρχή εξέφρασε επιφυλάξεις σχετικά με τον χαρακτηρισμό των έργων E&A ως έργα προανταγωνιστικής έρευνας και όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των διαφόρων μερών του κάθε έργου στο εσωτερικό της κάθε κατηγορίας έρευνας.

Ακόμη, η Εποπτεύουσα Αρχή αμφέβαλε αν τηρήθηκαν οι εντάσεις της ενίσχυσης και αν η χρηματοδότηση των έργων ήταν σύμφωνη με τις διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών του 1994 σχετικά με την E&A και σύμφωνα με το άρθρο 66 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας EOX. Η Εποπτεύουσα Αρχή είχε αμφιβολίες αν η χρηματοδοτική συνεισφορά των ιδιωτών συμμετεχόντων, η οποία έπρεπε να καταβάλλεται σε είδος, αντιστοιχούσε πράγματι στις ώρες εργασίας οι οποίες συνδέονταν με την ανάπτυξη έργων E&A ή, αντιθέτως, κάλυπταν λειτουργικές δαπάνες των εν λόγω επιχειρήσεων.

1.3.2.2. Οι εφαρμοστέες διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών για την E&A

Το ΣΕΝ χαρακτήρισε και τα τρία έργα ως δραστηριότητα προανταγωνιστικής ανάπτυξης. Το σημείο 14.1(2) των κατευθυντήριων γραμμών E&A του 1994 έκανε διάκριση ανάμεσα σε τρεις κατηγορίες έρευνας: τη βασική έρευνα, τη βασική βιομηχανική έρευνα και την εφαρμοσμένη έρευνα και ανάπτυξη. Η εφαρμοσμένη έρευνα και ανάπτυξη αντιστοιχούσε στην έννοια της προανταγωνιστικής έρευνας η οποία χρησιμοποιείται από την έκδοση των κατευθυντήριων γραμμών E&A του 1996 και μετά. Σύμφωνα με αυτή τη διάταξη, η εφαρμοσμένη έρευνα «καλύπτει τις ερευνητικές ή πειραματικές εργασίες οι οποίες, βάσει των αποτελεσμάτων της βασικής βιομηχανικής έρευνας, πραγματοποιούνται για την απόκτηση νέων γνώσεων που πρέπει να διευκολύνουν την υλοποίηση υλικών πρακτικών στόχων, όπως η δημιουργία νέων προϊόντων, νέων διαδικασιών παραγωγής ή νέων υπηρεσιών. Μπορεί να λεχθεί ότι, κανονικά, η εφαρμοσμένη έρευνα καταλήγει στη δημιουργία ενός πρωτοτύπου». Η ανάπτυξη θεωρείται ότι καλύπτει «τις δραστηριότητες οι οποίες, βάσει της εφαρμοσμένης έρευνας, τείνουν στη δημιουργία νέων ή ουσιαστικά βελτιωμένων προϊόντων, μεθόδων παραγωγής ή υπηρεσιών, και φθάνουν μέχρι τα όρια του σταδίου των βιομηχανικών εφαρμογών και της εμπορικής εκμετάλλευσής».

Το τμήμα 14.4 των κατευθυντήριων γραμμών του 1994 για την E&A καθορίζει τις επιτρεπόμενες εντάσεις ενίσχυσης. «Το αποδεκτό επίπεδο έντασης των ενισχύσεων εξαρτάται από την εξέταση στην οποία προβαίνει η εποπτεύουσα αρχή της ΕΖΕΣ για κάθε περίπτωση. Κατά την εξέταση αυτή λαμβάνονται υπόψη παράγοντες όπως η φύση του σχεδίου ή προγράμματος, οι κίνδυνοι από τεχνικής ή οικονομικής απόψεως, γενικές σκέψεις όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και οι κίνδυνοι στρέβλωσης του ανταγωνισμού και επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας EOX. Η εποπτεύουσα αρχή της ΕΖΕΣ, βασιζόμενη σε μια γενική αξιολόγηση αυτών των κινδύνων, θεωρεί ότι το ύψος των ενισχύσεων που διατίθενται για τη βασική βιομηχανική έρευνα μπορεί να είναι υψηλότερο από το ύψος των ενισχύσεων για την εφαρμοσμένη έρευνα και την ανάπτυξη που αποτελούν δραστηριότητες πιο άμεσα συνδεδεμένες με την εισαγωγή στην αγορά των αποτελεσμάτων των εργασιών E&A και οι οποίες, ενισχυόμενες, θα μπορούσαν να οδηγήσουν πιο εύκολα στις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών». Λαμβανομένων υπόψη αυτών των παραγόντων, οι κατευθυντήριες γραμμές του 1994 για την E&A αναφέρουν ότι το επίπεδο της ενίσχυσης για τη βασική βιομηχανική έρευνα δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει το 50 % του κόστους του σχεδίου και θεωρούν ότι, όσο η ενισχυόμενη δραστηριότητα βρίσκεται εγγύτερα προς την εμπορική αξιοποίηση, το ποσοστό της ενίσχυσης πρέπει να είναι χαμηλότερο. Μόνο στις κατευθυντήριες γραμμές του 1996 για την E&A το επιτρεπόμενο συνολικό ποσοστό ενίσχυσης για τις δραστηριότητες προανταγωνιστικής ανάπτυξης καθορίστηκε στο 25 % του επιλέξιμου κόστους.

1.3.2.3. Εκτίμηση του αν η ενίσχυση χορηγήθηκε σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την E&A και αν υπήρξε κατάχρηση της ενίσχυσης

α) Χαρακτηρισμός ως δραστηριότητα προανταγωνιστικής ανάπτυξης

Όπως έχει προαναφερθεί και εξηγεί λεπτομερώς στην απόφαση αριθ. 60/06/COL, η Εποπτεύουσα Αρχή εξέφρασε επιφυλάξεις ως προς την ορθότητα του χαρακτηρισμού του έργου 138811 «AlgOpt», του έργου 144265 «Shiplog II» και του έργου 144214 «Βιβλιοθήκη μεθόδων βελτιστοποίησης σχεδιασμού στον τομέα των θαλάσσιων εμπορευματικών μεταφορών» ως δραστηριότητες προανταγωνιστικής ανάπτυξης.

Στην απόφασή της αριθ. 60/06/COL, η Εποπτεύουσα Αρχή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς την ύπαρξη διαφοράς ανάμεσα στο προανταγωνιστικό στάδιο ενός προϊόντος και στο τελικό εμπορικό προϊόν όσον αφορά αυτά τα είδη έργων ΤΠ (τεχνολογίες της πληροφόρησης). Οι νορβηγικές αρχές δεν κατέστησαν σαφές ποια θα έπρεπε να είναι αυτή η διαφορά. Εντούτοις, επισήμαναν ότι ο χαρακτηρισμός των έργων βασίστηκε σε αυστηρή εκτίμηση και αξιολόγηση των σχεδίων σύμφωνα με τις διαδικασίες που ακολουθεί το ΣΕΝ και τις κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των σχεδίων. Σύμφωνα με τις παρασχεθείσες πληροφορίες, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές ενσωματώνουν τις διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών της Εποπτεύουσας Αρχής για την E&A

Το ΣΕΝ εξήγησε ότι διαδέχεται ένα εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας με την ονομασία DOKSY. Το DOKSY περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα εγγράφων με κατευθυντήριες γραμμές, διαδικασίες και μεθόδους που ακολουθεί το ΣΕΝ. Ένα από τα έγγραφα αυτά είναι οι κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό της έντασης των ενισχύσεων που εφαρμόζονται στα επιλεγόμενα σχέδια. Αυτό το εσωτερικό έγγραφο, DOKSY-5-6-1-4-IE με τίτλο «Støtteandel etter EØS-bestemmelser» (εντάσεις των ενισχύσεων σύμφωνα με του κανόνες του ΕΟΧ) ανταποκρίνεται στις κατευθυντήριες γραμμές της Εποπτεύουσας Αρχής για την E&A. Το έγγραφο εφαρμόζει τους ορισμούς και τις αντίστοιχες εντάσεις ενίσχυσης σύμφωνα με τον ορισμό των διαφόρων σταδίων E&A που περιέχουν οι κατευθυντήριες γραμμές της Εποπτεύουσας Αρχής για την E&A. Η εκτίμηση και κατάταξη σε κατηγορίες όλων των σχεδίων που λαμβάνουν ενίσχυση από το ΣΕΝ βασίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές του συστήματος DOKSY.

Μετά το 1999, εκτός από το έγγραφο DOKSY. 5-6-1-4-IE, όλα τα έργα αξιολογήθηκαν με την αξιοποίηση του ηλεκτρονικού συστήματος «Provis» το οποίο περιγράφεται στο έγγραφο Doksy αριθ. 5-6-1-2-EE «Prosjektvurdering i Provis». Σύμφωνα με τις διατάξεις του Provis, κάθε σχέδιο έργου αξιολογείται με βάση έντεκα διαφορετικά στοιχεία⁽²⁰⁾. Για κάθε στοιχείο, το Provis προβλέπει την εφαρμογή διαφόρων κριτηρίων ή χαρακτηριστικών προκειμένου να προσδιοριστεί σε ποιο βαθμό το σχέδιο είναι σύμφωνο με αυτά τα

⁽²⁰⁾ Οι κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση σχεδίων στο σύστημα Provis λαμβάνουν υπόψη διάφορα στοιχεία: i) τη γενική ποιότητα του σχεδίου, ii) αξιολόγηση του σχεδίου βάσει σημαντικών κριτηρίων, όπως το επίπεδο καινοτομίας, το επίπεδο έρευνας και το περιεχόμενο, ο διεθνής προσανατολισμός, η επιχειρηματική αξία, η κοινωνικοοικονομική επίπτωση, ο κίνδυνος, iii) η επίπτωση της ενίσχυσης, iv) η σημασία για το πρόγραμμα και για τον τομέα αρμοδιότητας καθώς και v) η επιλεξιμότητα.

στοιχεία. Ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία που αφορούν την κατάταξη στις διάφορες κατηγορίες έρευνας είναι το περιεχόμενο της έρευνας.

Στην περιγραφή του οδηγού για την αξιολόγηση του περιεχομένου της έρευνας ενός σχεδίου στο έγγραφο Doksy αριθ. 5-6-1-2-IE, τονίζεται ότι «Το περιεχόμενο της έρευνας δηλώνει σε ποιο βαθμό το έργο παράγει νέα γνώση». Σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε το ΣΕΝ, το κριτήριο αυτό συνδέεται άμεσα με την περιγραφή των κατευθυντήριων γραμμών για την E&A που απαιτεί η δραστηριότητα να «αποσκοπεί στην απόκτηση νέας γνώσης».

Το ΣΕΝ ενημέρωσε την Εποπτεύουσα Αρχή ότι η αξιολόγηση των σχεδίων πραγματοποιούνταν αυστηρά σύμφωνα με τις διαδικασίες του ΣΕΝ και τις κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση σχεδίων και, ειδικότερα, βάσει των απαιτήσεων που ορίζονται στα εσωτερικά έγγραφα των συστημάτων Doksy και Provis σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την E&A.

Με βάση τα στοιχεία που κοινοποιήθηκαν πριν και κατά τη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Εποπτεύουσα Αρχή δεν μπορούσε να συμπεράνει ότι υπήρξε κακοδιαχείριση ή λανθασμένη εκτίμηση των σχεδίων. Επειδή δεν υπάρχουν τέτοια αποδεικτικά στοιχεία και σύμφωνα με τις μεθόδους που περιγράφονται ανωτέρω και τις ικανότητες του επαγγελματικού προσωπικού που εργάζεται για το ΣΕΝ, η Εποπτεύουσα Αρχή δεν έχει στη διάθεσή της στοιχεία για να συμπεράνει ότι λανθασμένα χαρακτήρισαν τα σχέδια έργων ως προανταγωνιστική έρευνα.

β) Η συμμετοχή των δικαιούχων επιχειρήσεων και οι εντάσεις της ενίσχυσης

Οι νορβηγικές αρχές έδωσαν εξηγήσεις για τα αριθμητικά στοιχεία όσον αφορά τη χρηματοδότηση των έργων, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως στο τμήμα 4.1.2 αυτής της απόφασης.

Στην απόφασή της αριθ. 60/06/COL για την έναρξη της επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Εποπτεύουσα Αρχή εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων στο ερευνητικό έργο. Κατά την άποψή της, θα ήταν λογικό να υποθέσουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών είχε διεκπεραιωθεί από το ίδιο το προσωπικό του ερευνητικού ιδρύματος Marintek, που σημαίνει ότι η συμμετοχή του προσωπικού των συμμετεχουσών ναυτιλιακών εταιρειών ως τελικοί χρήστες του λογισμικού αφορούσε κατά πάσα πιθανότητα τον ορισμό των αναγκών των χρηστών ή/και σε κάποιο βαθμό δοκιμές. Συνεπώς, η Εποπτεύουσα Αρχή διερωτήθηκε μήπως τα αριθμητικά στοιχεία των συνολικών δαπανών του έργου είχαν διογκωθεί προκειμένου να χορηγηθεί μεγαλύτερη χρηματοδότηση.

Οι νορβηγικές αρχές έδωσαν στην Εποπτεύουσα Αρχή αντίγραφα των δηλώσεων δαπανών που οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπέβαλλαν στο ΣΕΝ τρεις φορές το έτος, οι οποίες περιγράφουν τις δαπάνες του έργου, περιλαμβανομένης επαλήθευσης των προσώπων που συμμετέχουν, του αριθμού των ωρών εργασίας του κάθε ατόμου και του ωριαίου κόστους που χρεώνεται στον λογαριασμό του έργου. Σύμφωνα με τις εξηγήσεις που έδωσαν οι νορβηγικές αρχές, οι δηλώσεις αυτές υπογράφονται από τον υπεύθυνο του έργου και ελέγχονται και υπογράφονται από ορκωτό λογιστή στο τέλος του έτους. Η Εποπτεύουσα Αρχή δεν έχει λόγο να αμφισβητήσει την ειλικρίνεια αυτών των δηλώσεων βάσει των οποίων οι δικαιούχες επιχειρήσεις έλαβαν τα ποσά της ενίσχυσης E&A.

Αν και θα μπορούσε, γενικά, να ειπωθεί ότι θα ήταν επιθυμητό να εισαχθούν ορισμένοι έλεγχοι κατά το στάδιο της ανάπτυξης των ερευνητικών έργων για να επαληθεύεται η ακρίβεια αυτών των δηλώσεων δαπανών, η Εποπτεύουσα Αρχή θεωρεί ότι το ΣΕΝ εφάρμοσε σωστά τις διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών του 1994 για την E&A οι οποίες δεν απαιτούν τη διενέργεια περαιτέρω ελέγχων.

1.4. Συμπέρασμα

Με βάση την προηγηθείσα εκτίμηση, η Εποπτεύουσα Αρχή θεωρεί ότι η χορήγηση ενίσχυσης στα προαναφερόμενα έργα E&A πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του υφιστάμενου συστήματος ενισχύσεων σε Προγράμματα Βιομηχανικής E&A, το οποίο ήταν σύμφωνο με τις εφαρμοστέες κατευθυντήριες γραμμές για την E&A. Η Εποπτεύουσα Αρχή δεν διαπίστωσε κατά τη διάρκεια αυτής της επίσημης διαδικασίας έρευνας ότι οι δικαιούχοι της ενίσχυσης E&A για το έργο υπ. Αριθ. 40049 «Στρατηγικές δραστηριότητες στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών και της εφοδιαστικής», το έργο 138811 «AlgOpt», το έργο 144265 «Shiplog II» και το έργο 144214 «Βιβλιοθήκη μεθόδων βελτιστοποίησης του σχεδιασμού στον τομέα των θαλάσσιων εμπορευματικών μεταφορών» χρησιμοποίησαν την ενίσχυση κατά παράβαση του καθεστώτος ενισχύσεων ή του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας EOX.

Εφόσον τα έργα έλαβαν κρατική ενίσχυση στο πλαίσιο του καθεστώτος ενισχύσεων για Προγράμματα Βιομηχανικής E&A και δεν έλαβαν ατομική ενίσχυση, δεν είναι απαραίτητο να εκτιμηθεί αν η ενίσχυση θα ήταν συμβατή εάν χορηγούνταν εκτός του πεδίου αυτού του συστήματος,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ αποφάσισε να περατώσει την επίσημη διαδικασία έρευνας σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2 του Μέρους I του Πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου αναφορικά με την ενίσχυση για E&A που χορήγησε το Συμβούλιο Ερευνών της Νορβηγίας για την ανάπτυξη του προγράμματος λογισμικού Turborouter, διότι η ενίσχυση χορηγήθηκε σύμφωνα με το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων σε Προγράμματα Βιομηχανικής E&A και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας EOX και των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Νορβηγίας.

Άρθρο 3

Το αγγλικό κείμενο της παρούσας απόφασης είναι το μόνο αυθεντικό.

Βρυξέλλες, 18 Απριλίου 2007.

Για την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

Bjørn T. GRYDELAND
Πρόεδρος

Kurt JÄGER
Μέλος της Εποπτεύουσας Αρχής

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

αριθ. 155/07/COL

της 3ης Μαΐου 2007

σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στο πλαίσιο του άρθρου 3 του νορβηγικού νόμου περί αντιστάθμισης του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) (Νορβηγία)

Η ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

Έχοντας υπόψη:

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ⁽²⁾, και ιδίως τα άρθρα 61 έως 63 και το πρωτόκολλο 26,

τη συμφωνία μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ σχετικά με την σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου ⁽³⁾, και ιδίως το άρθρο 24,

το άρθρο 1 παράγραφος 2 του μέρους I και το άρθρο 4 παράγραφος 4, το άρθρο 6, το άρθρο 7 παράγραφος 5, το άρθρο 10 και το άρθρο 14 του μέρους II του πρωτοκόλλου 3 για τη συμφωνία περί Εποπτείας και Δικαστηρίου,

τις κατευθυντήριες γραμμές της Αρχής ⁽⁴⁾ σχετικά με την εφαρμογή και την ερμηνεία των άρθρων 61 και 62 της συμφωνίας ΕΟΧ,

την απόφαση της Αρχής της 14ης Ιουλίου 2004 σχετικά με τις εκτελεστικές διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 27 του μέρους II του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου,

την απόφαση της Αρχής αριθ. 225/06/COL της 19ης Ιουλίου 2006 να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας όσον αφορά το άρθρο 3 του νορβηγικού νόμου περί αντιστάθμισης του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) ⁽⁵⁾,

αφού κάλεσε τη Νορβηγία και τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους ως προς την εν λόγω απόφαση και αφού έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις των νορβηγικών αρχών,

⁽¹⁾ Εφεξής «Αρχή».

⁽²⁾ Εφεξής «συμφωνία ΕΟΧ».

⁽³⁾ Εφεξής «συμφωνία περί Εποπτείας και Δικαστηρίου».

⁽⁴⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή και την ερμηνεία των άρθρων 61 και 62 της συμφωνίας ΕΟΧ και του άρθρου 1 του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, που εγκρίθηκαν και εκδόθηκαν από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ στις 19 Ιανουαρίου 1994, δημοσιεύτηκαν στην ΕΕ L 231 του 1994, συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 32 της 3.9.94. Οι κατευθυντήριες γραμμές τροποποιήθηκαν τελευταία στις 7 Φεβρουαρίου 2007. Εφεξής «Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις».

⁽⁵⁾ Δημοσιεύθηκε στην ΕΕ C 305 της 14.12.2006 και στο συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 62 της 14.12.2006, σ. 1.

I. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Διαδικασία

Με επιστολή της 16ης Οκτωβρίου 2003, η Αρχή έλαβε καταγγελία που προέβαλε τον ισχυρισμό ότι ένα συγκεκριμένο είδος σχολείων, τα οποία παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες στον τομέα ανοικτής θαλάσσης σε ανταγωνισμό με τον καταγγέλλοντα, λαμβάνουν κρατική ενίσχυση μέσω της εφαρμογής της αντιστάθμισης του φόρου επί των εισροών που προβλέπεται στο άρθρο 3 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ ⁽⁶⁾. Σχολεία που διαχειρίζονται οι δήμοι και τα οποία παρέχουν συγκεκριμένες εκπαιδευτικές υπηρεσίες που απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ ανταγωνίζομενα άλλες επιχειρήσεις λαμβάνουν αντιστάθμιση για το ΦΠΑ επί των εισροών για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών σχετικών με τις υπηρεσίες που παρέχουν με βάση εμπορικά κριτήρια, την οποία δεν δικαιούνται ιδιώτες ανταγωνιστές. Η επιστολή ελήφθη και καταχωρήθηκε από την Αρχή στις 20 Οκτωβρίου 2003 (αριθ. εγγρ. 03-7325 Α).

Μετά από διάφορες ανταλλαγές επιστολών ⁽⁷⁾, με επιστολή της 19ης Ιουλίου 2006 (περίπτωση αριθ. 363440), η Αρχή πληροφόρησε τις νορβηγικές αρχές ότι αποφάσισε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 4 του μέρους II του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου όσον αφορά το άρθρο 3 του νορβηγικού νόμου περί αντιστάθμισης του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) με την απόφαση αριθ. 225/06/COL.

Οι νορβηγικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους για την απόφαση αυτή με επιστολή της 18ης Σεπτεμβρίου 2006 (περίπτωση αριθ. 388922).

Η απόφαση αριθ. 225/06/COL της Αρχής δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ C 305 της 14ης Δεκεμβρίου 2006 και στο συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 62 της ίδιας ημερομηνίας. Δεν υποβλήθηκαν περαιτέρω παρατηρήσεις από τρίτα μέρη μετά τη δημοσίευση.

2. Νομικό πλαίσιο για το ΦΠΑ και την αντιστάθμιση του ΦΠΑ στη Νορβηγία

Ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2004 με στόχο να μετριάσει τη στρέβλωση του ανταγωνισμού που προκύπτει από το νόμο περί ΦΠΑ.

⁽⁶⁾ Νόμος αριθ. 108 της 12ης Δεκεμβρίου 2003 περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ στις τοπικές και περιφερειακές αρχές (Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv). Εφεξής «νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ».

⁽⁷⁾ Για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε την απόφαση αριθ. 225/06/COL της Αρχής, που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ C 305 της 14.12.2006.

Ο ΦΠΑ είναι φόρος καταπόνησης που συνεπάγεται την εφαρμογή φόρου ακριβώς ανάλογου προς την τιμή της παροχής των αγαθών και των υπηρεσιών, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συναλλαγών που πραγματοποιούνται κατά τη διαδικασία παραγωγής ή διανομής πριν από το στάδιο επιβολής του φόρου στον τελικό καταναλωτή.

Κατά κανόνα, το πρόσωπο που απασχολείται στο εμπόριο και τις επιχειρήσεις και υπόκειται σε εγγραφή στα μητρώα ΦΠΑ (εφεξής «υποκείμενος στο φόρο») υπολογίζει και πληρώνει φόρο επί των πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών που καλύπτονται από το νόμο περί ΦΠΑ ⁽¹⁾ και μπορεί να αφαιρεί το φόρο επί των εισροών σε αγαθά και υπηρεσίες για χρήση σε επιχείρηση από το φόρο επί των εκροών που επιβάλλεται στις πωλήσεις ⁽²⁾. Κατ'αυτὸν τον τρόπο, το σύστημα ΦΠΑ φορολογεί εξίσου όλες τις παροχές από όλους τους υποκείμενους στο φόρο. Η ουδετερότητα αυτή αποτελεί ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος ΦΠΑ.

Ωστόσο, τα άρθρα 5, 5α και 5β του κεφαλαίου I του νόμου περί ΦΠΑ απαλλάσσουν ορισμένες συναλλαγές από το πεδίο εφαρμογής του νόμου περί ΦΠΑ: πωλήσεις από ορισμένα ιδρύματα, οργανισμούς κ.λπ. ⁽³⁾, πώληση και ενοικίαση ακινήτων ή δικαιωμάτων επί ακίνητης περιουσίας, παροχή ορισμένων υπηρεσιών, μεταξύ άλλων, παροχή υπηρεσιών υγείας και υπηρεσιών σχετικών με την υγεία, κοινωνικές υπηρεσίες, εκπαιδευτικές υπηρεσίες, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες σχετικές με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, υπηρεσίες με τη μορφή δικαιώματος παρακολούθησης παραστάσεων θεάτρου, όπερας, μπαλέτου, κινηματογράφου και τσίρκου, εκθέσεων σε αίθουσες τέχνης και μουσεία, υπηρεσίες λαχείων, υπηρεσίες πώλησης τροφίμων σε σχολεία και καντίνες για σπουδαστές κ.λπ. ⁽⁴⁾.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι κάθε υποκείμενος στο φόρο που παρέχει αγαθά και υπηρεσίες τα οποία απαλλάσσονται από το νόμο περί ΦΠΑ πληρώνει φόρο επί των εισροών για αγορές αγαθών και υπηρεσιών αλλά δεν μπορεί να αφαιρέσει το φόρο επί των εισροών από τις φορολογικές του υποχρεώσεις επειδή για τέτοιου είδους αγορές ο υποκείμενος στο φόρο είναι ο τελικός καταναλωτής.

Συνέπεια της απαλλαγής είναι ότι οι παρέχοντες τα απαλλασσόμενα αγαθά και υπηρεσίες πρέπει να πληρώνουν φόρο επί των εισροών για τις υπηρεσίες και τα αγαθά που αγοράζουν όπως κάθε τελικός

καταναλωτής (χωρίς να έχουν τη δυνατότητα επιβολής φόρου επί των εκροών στον τελικό καταναλωτή). Ωστόσο, η λογική αυτή συνέπεια των απαλλαγών ΦΠΑ έχει προκαλέσει στρέβλωση σε άλλο επίπεδο. Οι δημόσιοι φορείς, ακριβώς όπως κάθε ολοκληρωμένη εταιρεία με φορολογικές απαλλαγές, θα έχουν κίνητρο για αυτοεφοδιασμό ⁽⁵⁾ αντί να αγοράζουν υπηρεσίες ή αγαθά από την αγορά. Προκειμένου να δημιουργήσουν ένα σύστημα χωρίς ιδιαίτερο κίνητρο για παραγωγή αγαθών ή υπηρεσιών με ίδια μέσα αντί για εξωτερική αγορά, οι νορβηγικές αρχές θέσπισαν το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ.

Το άρθρο 2 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ διευκρινίζει το σύνολο των οντοτήτων που καλύπτονται από το νόμο:

- a) Τοπικές και περιφερειακές αρχές που ασκούν τοπικές ή περιφερειακές δραστηριότητες για τις οποίες το τοπικό συμβούλιο ή το συμβούλιο της κομητείας ή άλλο συμβούλιο σύμφωνα με το νόμο περί τοπικής αυτοδιοίκησης ⁽⁶⁾ ή άλλη ειδική νομοθεσία για την τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί το ανώτατο όργανο.
- β) Διαδημοτικές εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με το νόμο περί τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλη ειδική νομοθεσία για την τοπική αυτοδιοίκηση.
- γ) Ιδιωτικές ή μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις εφόσον παρέχουν υπηρεσίες υγείας, εκπαιδευτικές ή κοινωνικές υπηρεσίες οι οποίες αποτελούν καταστατικές υποχρεώσεις των τοπικών ή περιφερειακών αρχών.
- δ) Ιδρύματα ημερήσιας φροντίδας ατόμων όπως αναφέρονται στο άρθρο 6 του νόμου περί ημερήσιας φροντίδας ⁽⁷⁾.
- ε) Κοινό συμβούλιο ενορίας (Kirkelig fellesråd).

Από το άρθρο 3 σε συνδυασμό με το άρθρο 4 παράγραφος 2 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ προκύπτει ότι το νορβηγικό κράτος αντισταθμίζει το φόρο επί των εισροών που καταβάλλουν οι υποκείμενοι στο φόρο που καλύπτονται από το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ κατά την αγορά αγαθών και υπηρεσιών από άλλους υποκείμενους στο φόρο όταν δεν έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου επί των εισροών, διότι απαλλάσσονται από το φόρο σύμφωνα με το νόμο περί ΦΠΑ ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Άρθρο 10 παράγραφος 1 του κεφαλαίου III του νόμου περί ΦΠΑ. Βλέπε σχετικά το κεφάλαιο IV σε συνδυασμό με το κεφάλαιο I του νόμου περί ΦΠΑ.

⁽²⁾ Άρθρο 21 του κεφαλαίου VI του νόμου περί ΦΠΑ.

⁽³⁾ Αναφέρεται το άρθρο 5 του νόμου περί ΦΠΑ σύμφωνα με το οποίο πωλήσεις που γίνονται από ορισμένους φορείς όπως μουσεία, θέατρα, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις κ.λπ. απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ. Το άρθρο 5 παράγραφος 2 του νόμου περί ΦΠΑ αναφέρει ότι το Υπουργείο Οικονομικών μπορεί να εκδώσει κανονισμούς που να οριοθετούν και να συμπληρώνουν τις διατάξεις του πρώτου υποτιμήματος και μπορεί να ορίζει ότι οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο πρώτο υποτίμημα παράγραφος 1 στοιχείο στ) πρέπει ωστόσο να υπολογίζουν και να πληρώνουν φόρο επί των εκροών αν η απαλλαγή προκαλεί σημαντική στρέβλωση του ανταγωνισμού σε σχέση με άλλες, εγγεγραμμένες στο μητρώο επιχειρήσεις που παρέχουν αντίστοιχα αγαθά και υπηρεσίες

⁽⁴⁾ Βλέπε άρθρο 5β του νόμου περί ΦΠΑ.

⁽⁵⁾ Ο αυτοεφοδιασμός δεν θεωρείται συναλλαγή που υπόκειται σε ΦΠΑ.

⁽⁶⁾ Νόμος αριθ. 107 της 25ης Σεπτεμβρίου 1992 περί τοπικής αυτοδιοίκησης (Lov om kommuner og fylkeskommuner).

⁽⁷⁾ Νόμος αριθ. 64 της 17ης Ιουνίου 2005 περί ιδρυμάτων ημερήσιας φροντίδας (Lov om barnehager).

⁽⁸⁾ Για λεπτομερέστερη εξήγηση της λειτουργίας του συστήματος ΦΠΑ στη Νορβηγία, γίνεται αναφορά στο τμήμα I.2 «Νομικό πλαίσιο για το ΦΠΑ και την αντιστάθμιση του ΦΠΑ στη Νορβηγία» της απόφασης αριθ. 225/06/COL, σ. 2.

3. Επιφυλάξεις που εξέφρασε η Αρχή στην απόφαση να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας

Στην απόφαση αριθ. 225/06/COL να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας όσον αφορά το άρθρο 3 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ, η προκαταρκτική παρατήρηση της Αρχής ήταν ότι η αντιστάθμιση του φόρου επί των εισροών όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ συνιστούσε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ.

Η Αρχή έκρινε ότι η αντιστάθμιση που χορηγήθηκε σύμφωνα με το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ χορηγήθηκε από το κράτος μέσω κρατικών πόρων από τον κρατικό προϋπολογισμό. Κατά την άποψη της Αρχής, δεν αφορούσε την εν λόγω εκτίμηση το αν το κρατικό κόστος αντιστάθμισης σε κεντρικό επίπεδο εξισορροπείται από τις μειωμένες μεταβιβάσεις στις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Η Αρχή έκρινε, επίσης, ότι στο βαθμό που οι νορβηγικές αρχές αντισταθμίζουν το φόρο επί των εισροών για αγορές αγαθών και υπηρεσιών σε επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ αλλά εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ παρέχουν στις επιχειρήσεις αυτές οικονομικό πλεονέκτημα.

Κατά την εκτίμηση της επιλεκτικότητας, η Αρχή εξέφρασε επιφυλάξεις ως προς το αν η αντιστάθμιση του ΦΠΑ, η οποία κατά την άποψή της συνιστούσε επιλεκτικό μέτρο από υλικής πλευράς, θα μπορούσε να δικαιολογηθεί από τη φύση και τη λογική του συστήματος, δηλαδή αν εκπλήρωνε τους εγγενείς στόχους του ίδιου του συστήματος ΦΠΑ ή αν επιδίωκε άλλους στόχους, εκτός του συστήματος ΦΠΑ. Σύμφωνα με τις διευκρινίσεις των νορβηγικών αρχών, ο επιδιωκόμενος στόχος της θέσπισης του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ ήταν να διευκολύνουν και να ενθαρρύνουν τους υποκείμενους στο φόρο που καλύπτονται από το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ να επιλέξουν μεταξύ του αυτοεφοδιασμού και της εξωτερικής ανάθεσης παροχής αγαθών και υπηρεσιών που υπόκεινται σε ΦΠΑ. Η Αρχή εξέφρασε επιφυλάξεις ως προς το αν ο συγκεκριμένος σκοπός μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι σύμφωνος με τη φύση και τη λογική του ίδιου του συστήματος ΦΠΑ που αποτελεί φόρο καταπόνησης. Η Αρχή εκτιμά εκ πρώτης όψεως ότι η αντιστάθμιση του ΦΠΑ δεν αποτελούσε μέρος αυτού καθαυτών του συστήματος ΦΠΑ, που καθιερώθηκε το 1970, αλλά ξεχωριστό μέτρο που θεσπίστηκε αργότερα για να διορθώσει μερικές από τις στρεβλώσεις που προκάλεσε το σύστημα ΦΠΑ.

Η Αρχή επεσήμανε ότι ενώ μετρίασε τις στρεβλώσεις όσον αφορά τις αγορές των δήμων, η αντιστάθμιση του ΦΠΑ προκάλεσε στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ επιχειρήσεων που ασκούν τις ίδιες οικονομικές δραστηριότητες σε τομείς που απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ.

Η Αρχή υπενθύμισε ότι, καταρχήν, οι δικαιούχοι στο πλαίσιο του καθεστώτος αντιστάθμισης του ΦΠΑ μπορούν να λάβουν αντιστάθμιση για το ΦΠΑ επί των εισροών σύμφωνα με τους όρους του καθεστώτος, ανεξάρτητα από το αν οι ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτούς τους τομείς θα επηρεάσουν το εμπόριο. Ορισμένοι από τους τομείς που καλύπτονται από το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ είναι εν μέρει ή πλήρως ανοικτοί στον ανταγωνισμό σε επίπεδο ΕΟΧ. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται

σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτούς τους τομείς μπορούν, επομένως, να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας ΕΟΧ. Η Αρχή έπρεπε να εκτιμήσει το ίδιο το καθεστώς και όχι την εφαρμογή του σε κάθε μεμονωμένο καλυπτόμενο τομέα. Με βάση τη νομολογία, το προκαταρκτικό συμπέρασμα της Αρχής ήταν ότι, ως γενικό καθεστώς σε εθνικό επίπεδο, ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

Τέλος, η Αρχή εξέφρασε αμφιβολίες για το κατά πόσο η αντιστάθμιση του φόρου επί των εισροών θα μπορούσε να θεωρηθεί συμβιβάσιμη με τους κανόνες της συμφωνίας ΕΟΧ περί κρατικών ενισχύσεων μετά την εφαρμογή των εξαιρέσεων που προβλέπει το άρθρο 61 παράγραφοι 2 και 3 της εν λόγω συμφωνίας. Επιπλέον, παρόλο που οι ενισχύσεις θα μπορούσαν, σε ορισμένες περιπτώσεις, να θεωρηθούν συμβιβάσιμες στο πλαίσιο της παρέκκλισης που προβλέπει το άρθρο 59 παράγραφος 2 της συμφωνίας ΕΟΧ, η προκαταρκτική άποψη της Αρχής ήταν ότι η διάταξη αυτή δεν δικαιολογεί το συμβιβάσιμο του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ ως καθεστώς.

4. Παρατηρήσεις των νορβηγικών αρχών

Με επιστολή της 18ης Σεπτεμβρίου 2006 (περίπτωση αριθ. 388922), οι νορβηγικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την απόφαση της Αρχής να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας. Οι παρατηρήσεις χωρίζονται σε τρία τμήματα:

4.1. Το πλαίσιο του καθεστώτος αντιστάθμισης του ΦΠΑ

Οι νορβηγικές αρχές εξήγησαν ότι ο ΦΠΑ είναι ένας γενικός φόρος που αφορά, καταρχήν, όλες τις εμπορικές δραστηριότητες που περιλαμβάνουν την παραγωγή και τη διανομή αγαθών και την παροχή υπηρεσιών. Ο ΦΠΑ των δαπανών είναι ανακτήσιμος μόνο εφόσον ο φορολογούμενος παρέχει υπηρεσίες που υπόκεινται σε ΦΠΑ. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες ΦΠΑ, οι περισσότερες δραστηριότητες σε επίπεδο δήμων δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ:

«Γενικά οι δημοτικές δραστηριότητες βρίσκονται έξω από το πλαίσιο του συστήματος ΦΠΑ. Βασικές δημοτικές δραστηριότητες όπως υγειονομικές υπηρεσίες, εκπαιδευτικές και κοινωνικές υπηρεσίες δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ. Οικονομικές δραστηριότητες τις οποίες ασκούν οι δήμοι ως “δημόσια αρχή” είναι εκτός του πεδίου εφαρμογής του ΦΠΑ. Επομένως, ο ΦΠΑ που επιβάλλεται στους δήμους και αφορά απαλλασσόμενες ή μη φορολογητέες δραστηριότητες αποτελεί μη ανακτήσιμη δαπάνη. Μπορεί να αναφέρεται ως “κρυφή δαπάνη ΦΠΑ”. Μπορεί επίσης να θεωρηθεί ανωμαλία του συστήματος ΦΠΑ. Καθώς το σύστημα ΦΠΑ υποτίθεται ότι υπακούει στην αρχή της ουδετερότητας, η μεταχείριση των δήμων ως προς το ΦΠΑ μπορεί να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Λόγω του γεγονότος ότι οι δήμοι δεν μπορούν να ζητήσουν την επιστροφή του ΦΠΑ που καταβάλλεται επί των εισροών από τον ιδιωτικό τομέα, μπορεί επίσης να προκαλέσει τη μεροληψία των δημοσίων αρχών υπέρ του αυτοεφοδιασμού όσον αφορά υπηρεσίες υποκείμενες σε ΦΠΑ έναντι της ανάθεσης στον ιδιωτικό τομέα.»

Με την καταβολή αντιστάθμισης στους δήμους για το φόρο επί των εισροών για όλα τα αγαθά και τις υπηρεσίες, οι νορβηγικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι σκοπός του γενικού καθεστώτος αντιστάθμισης του ΦΠΑ είναι να διαμορφώσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ του αυτοεφοδιασμού και της εξωτερικής ανάθεσης:

«Ο ΦΠΑ δεν θα στρεβλώνει πλέον τα κίνητρα των δημοτικών αρχών όταν επιλέγουν μεταξύ της εσωτερικής παραγωγής υπηρεσιών και της αγοράς υπηρεσιών που υπόκεινται σε ΦΠΑ από ιδιωτικούς φορείς παροχής υπηρεσιών. [...] Επομένως, σκοπός του καθεστώτος αντιστάθμισης του ΦΠΑ μπορεί να θεωρηθεί η ουδετερότητα.»

Οι νορβηγικές αρχές τόνισαν την άποψη που εξέφρασαν ήδη στην προκαταρκτική φάση της έρευνας ότι το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ δεν συνιστά μέτρο ενίσχυσης των επιχειρήσεων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ. Ο λόγος της δήλωσης αυτής είναι ότι όταν θεσπίστηκε το γενικό καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ το 2004, οι δημοτικές πιστώσεις στον ετήσιο φορολογικό προϋπολογισμό μειώθηκαν ανάλογα κατά το αναμενόμενο ποσό του αντισταθμιζόμενου φόρου επί των εισροών. Επομένως, το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ δεν επηρεάζει τα έσοδα της κυβέρνησης. Κατ'αυτόν τον τρόπο, το σύστημα μπορεί να περιγραφεί ως αυτοχρηματοδοτούμενο μέσω της κατανομής του κόστους μείωσης/αντιστάθμισης στους δήμους.

4.2. Κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ

Με επιστολή της 18ης Σεπτεμβρίου 2006, οι νορβηγικές αρχές εξέφρασαν την αντίθεσή τους στην εκτίμηση της Αρχής ότι ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ αποτελεί κρατική ενίσχυση για τους εξής λόγους:

Οικονομικό πλεονέκτημα

Οι νορβηγικές αρχές πιστεύουν ότι δεν είναι ορθό η αντιστάθμιση του ΦΠΑ να θεωρείται «πλεονέκτημα», το οποίο απαλλάσσει τις επιχειρήσεις από τις δαπάνες που κανονικά βαρύνουν τον προϋπολογισμό τους. Καθώς οι ίδιοι οι δήμοι χρηματοδοτούν το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ μέσω της μείωσης των γενικών επιχορηγήσεων, δεν χορηγείται πραγματική οικονομική ανακούφιση. Το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ δεν συνεπάγεται μείωση του ποσού των φόρων ούτε οποιοδήποτε είδους αναβολή καταβολής φόρου. Συνεπώς, κατά την άποψη των νορβηγικών αρχών, είναι εσφαλμένο να συγκρίνεται το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ με μέτρα τα οποία συνεπάγονται πραγματική μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης του αποδέκτη.

Επιλεκτικότητα

Το πεδίο εφαρμογής του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ ορίζεται θετικά με την έννοια ότι μόνο νομικά πρόσωπα που εμπíπτουν στο άρθρο 2 του νόμου μπορούν να λάβουν αντιστάθμιση για το φόρο επί των εισροών για αγορές.

Ένα επιλεκτικό φορολογικό μέτρο μπορεί, ωστόσο, να δικαιολογηθεί από τη φύση ή το γενικό καθεστώς του εν λόγω φορολογικού συστήματος. Οι νορβηγικές αρχές θεώρησαν ότι με τη δήλωσή τους ότι η αντιστάθμιση του ΦΠΑ δεν αποτελεί μέρος του συστήματος ΦΠΑ, η Αρχή απέρριψε το επιχειρήμα τους ότι η αντιστάθμιση του ΦΠΑ μπορεί να θεωρηθεί συμβιβασίμη με τη φύση και τη λογική του ίδιου του συστήματος ΦΠΑ. Οι νορβηγικές αρχές εξέφρασαν

την αντίρρησή τους ως προς την προσέγγιση αυτή αναφερόμενες στο κεφάλαιο 17B.3.1 και εξής των κατευθυντήριων γραμμών της Αρχής για τις κρατικές ενισχύσεις όπου εξετάζονται διάφορες πτυχές διακριτών μέτρων. Θεώρησαν ότι η αντιστάθμιση του ΦΠΑ δικαιολογείται από τη φύση ή το γενικό καθεστώς του εν λόγω φορολογικού συστήματος και αναφέρθηκαν στο κεφάλαιο 17B.3.4 των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις «Εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα που σχετίζονται με την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων». Αποτελεί θεμελιώδη αρχή ότι το σύστημα ΦΠΑ πρέπει να είναι ουδέτερο και χωρίς διακρίσεις. Κατά την άποψη των νορβηγικών αρχών, η ουδετερότητα μπορεί, επομένως, να θεωρείται εγγενής στο ίδιο το σύστημα ΦΠΑ. Η ουδετερότητα, η οποία είναι εγγενής στο σύστημα ΦΠΑ, αποτελεί, επίσης, και το στόχο του καθεστώτος αντιστάθμισης του ΦΠΑ. Επομένως, οι νορβηγικές αρχές πίστευαν ότι είναι ορθό να θεωρείται το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ συμβιβασίμη με τη φύση και τη λογική του ίδιου του συστήματος ΦΠΑ.

Επιπλέον, σημείωσαν ότι σε περίπτωση που το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ καταργηθεί, η στρέβλωση του ανταγωνισμού που προκύπτει από το σύστημα ΦΠΑ θα αναβιώσει: «Το γεγονός ότι οι δήμοι δεν μπορούν να ανακτήσουν το ΦΠΑ επί των εισροών θα προκαλούσε στρέβλωση στα κίνητρα των δημοτικών αρχών κατά την επιλογή μεταξύ της εσωτερικής παραγωγής υπηρεσιών και της αγοράς υπηρεσιών που υπόκεινται σε ΦΠΑ από ιδιωτικούς φορείς παροχής υπηρεσιών.»

Οι νορβηγικές αρχές τόνισαν ότι, προκειμένου να μετριάσει η στρέβλωση του ανταγωνισμού που προκύπτει από το σύστημα ΦΠΑ, η επονομαζόμενη επιτροπή Rattsø αξιολόγησε ορισμένα πιθανά μέτρα πριν αποφασίσει ότι το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ θα ήταν το καταλληλότερο (1). Ένα από τα πιθανά μέτρα που αξιολόγησε αυτή η επιτροπή ήταν η επέκταση του δικαιώματος των δήμων να αφαιρούν το ΦΠΑ επί των εισροών. Ένα άλλο πιθανό μέτρο θα ήταν να υπόκεινται γενικά οι δήμοι σε ΦΠΑ. Η επιτροπή Rattsø δεν επέλεξε την επέκταση του δικαιώματος των δήμων να αφαιρούν το ΦΠΑ επί των εισροών επειδή το μέτρο αυτό θα συνεπάγεται διατάραξη του ΦΠΑ ως γενικού φόρου. Έλαβε, επίσης, υπόψη ότι το μέτρο αυτό θα μπορούσε να επιφέρει πίεση από άλλες ομάδες. Επίσης, η εν λόγω επιτροπή δεν επέλεξε να υπόκεινται γενικά οι δήμοι σε ΦΠΑ. Μεταξύ άλλων, η επιτροπή Rattsø τόνισε ότι επειδή πολλές δημοτικές υπηρεσίες παρέχονται δωρεάν, δεν υπάρχει βάση υπολογισμού του ΦΠΑ:

«Η επέκταση του δικαιώματος έκπτωσης των δήμων και η υποχρέωση να υπόκεινται οι δήμοι γενικά σε ΦΠΑ θα ήταν και οι δύο λύσεις στο πλαίσιο του συστήματος ΦΠΑ. Το κίνητρο αυτών των μέτρων, ο μετριασμός της στρέβλωσης του ανταγωνισμού που προκύπτει από το σύστημα ΦΠΑ, θα ήταν, ωστόσο, ακριβώς το ίδιο με αυτό του καθεστώτος αντιστάθμισης του ΦΠΑ. Επιπλέον, δεν υπάρχει από οικονομική άποψη καμία διαφορά μεταξύ του καθεστώτος αντιστάθμισης και της επέκτασης του δικαιώματος των δήμων να εκπίπτουν το φόρο επί των εισροών. Επομένως, το υπουργείο πιστεύει ότι η θέσπιση του καθεστώτος αντιστάθμισης του ΦΠΑ από μόνη της δεν μπορεί να έχει συνέπειες.»

(1) Norges Offentlige Utredninger (NOU) 2003: 3, Merverdiavgiften og kommunene, Konkurranserevidninger mellom kommuner og private (εφεξής «έκθεση Rattsø»).

Επιπτώσεις στο εμπόριο

Οι νορβηγικές αρχές επέκριναν την αξιολόγηση της Αρχής ως προς τα κριτήρια των «επιπτώσεων στο εμπόριο».

«Μέσω του καθεστώτος αντιστάθμισης του ΦΠΑ κυρίως χορηγείται στους δήμους επιστροφή του φόρου επί των εισροών για αγαθά και υπηρεσίες που αγοράζονται για τις υποχρεωτικές τους δραστηριότητες. Εκ του νόμου οι δήμοι υποχρεούνται να παρέχουν ορισμένες υπηρεσίες. Αυτό ισχύει ιδίως για τον τομέα της εκπαίδευσης, της υγείας και τον κοινωνικό τομέα. Για παράδειγμα, στον τομέα της υγείας οι δήμοι είναι εντεταλμένοι, μεταξύ άλλων, να παρέχουν υπηρεσίες παθολόγου, νοσηλευτικές υπηρεσίες, μαιευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες θεραπευτηρίου. Στον κοινωνικό τομέα οι δήμοι είναι εντεταλμένοι να παρέχουν πρακτική και οικονομική στήριξη στους αποδέκτες, π.χ. κοινωνική στέγαση.»

«Σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ, η αντιστάθμιση του ΦΠΑ μπορεί επίσης να χορηγείται στους δήμους οι οποίοι ασκούν μη υποχρεωτικές δραστηριότητες. Εκτός από την ειδική εκπαίδευση που παρέχεται στα εξειδικευμένα σχολεία των δήμων των κομητειών, το υπουργείο δεν γνωρίζει, ωστόσο, άλλους τομείς εκτός του πεδίου εφαρμογής του συστήματος ΦΠΑ όπου τίθεται το ερώτημα αν οι αποδέκτες της αντιστάθμισης ΦΠΑ παρέχουν τις υπηρεσίες τους ανταγωνιζόμενοι άλλες επιχειρήσεις εντός του ΕΟΧ.»

Οι νορβηγικές αρχές, συνεπώς, πίστευαν ότι στους τομείς οι οποίοι απαλλάσσονται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου περί ΦΠΑ πολύ λίγες επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε γειτονικές ευρωπαϊκές χώρες θα παρείχαν υπηρεσίες ανταγωνιζόμενες νορβηγικές επιχειρήσεις που καλύπτονται από το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ. Επιπλέον, συνθήκες όπως η φυσική απόσταση από τον πάροχο υπηρεσιών, οι γλωσσικές δυσκολίες και άλλες μορφές προσκόλλησης πολιτισμικής φύσεως παίζουν αποφασιστικό ρόλο κατά την επιλογή ενός πάροχου υπηρεσιών.

Οι νορβηγικές αρχές θεώρησαν ότι για να πραγματοποιηθεί ακριβής εκτίμηση του καθεστώτος αντιστάθμισης του ΦΠΑ ως προς τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι ο ανταγωνισμός μεταξύ των νορβηγικών επιχειρήσεων και άλλων επιχειρήσεων εντός του ΕΟΧ σε τομείς που απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ είναι οριακός.

Επομένως, οι νορβηγικές αρχές πίστευαν ότι η αντιστάθμιση του ΦΠΑ που χορηγείται σε επιχειρήσεις σε τομείς που απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ δεν μπορεί να θεωρηθεί ικανή να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας ΕΟΧ.

4.3. Γενικές παρατηρήσεις

Οι νορβηγικές αρχές αναφέρθηκαν σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία έχουν θεσπίσει καθεστώτα επιστροφής των δαπανών ΦΠΑ για μη φορολογητέες ή απαλλασσόμενες από το φόρο δραστηριότητες για τις τοπικές διοικήσεις. Στη Σουηδία, τη Δανία, τη Φινλανδία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο θεσπίστηκαν

διάφορα καθεστώτα τα οποία προβλέπουν επιστροφή του ΦΠΑ για τις τοπικές διοικήσεις προκειμένου να εξαιρεθούν οι στρεβλώσεις όταν αποφασίζουν οι δημόσιες αρχές μεταξύ της δημόσιας παροχής και της εξωτερικής ανάθεσης. Διάφορα συστήματα επιστροφής του ΦΠΑ ανάλογου χαρακτήρα έχουν επίσης θεσπιστεί στη Γαλλία, το Λουξεμβούργο, την Αυστρία και την Πορτογαλία.

Επιπλέον, οι νορβηγικές αρχές επικαλέστηκαν τον πρώην Επίτροπο κ. Bolkestein. Σε επιστολή της 1ης Φεβρουαρίου 2000 στον Michel Hansenne (Βέλγιο), ο οποίος ρώτησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αν το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν συμβιβασίμο με την έκτη οδηγία ΦΠΑ, ο κ. Bolkestein δήλωσε ότι ένα καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ «δεν αντιβαίνει στις διατάξεις της έκτης οδηγίας ΦΠΑ» καθώς «πρόκειται για μια πράξη καθαρά οικονομική μεταξύ διάφορων δημόσιων οργανισμών η οποία περιλαμβάνεται σε κάθε εθνική πολιτική χρηματοδότησης των δημόσιων αρχών».

Ο κ. Bolkestein επίσης αναφέρθηκε σε «ένα πιθανό καθεστώς όπου η ιρλανδική κυβέρνηση θα χορηγούσε επιδότηση σε ιρλανδικά φιλανθρωπικά ιδρύματα ποσού αντιστοιχού με τον μη ανακτήσιμο ΦΠΑ με τον οποίο είχαν επιβαρυνθεί». Δήλωσε ότι «η ίδια η χορήγηση κυβερνητικών επιδοτήσεων δεν αντιβαίνει στο νόμο περί ΦΠΑ της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Οι νορβηγικές αρχές παραδέχτηκαν ότι καμία από τις εν λόγω αναφορές δεν απευθύνεται άμεσα στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Ωστόσο, κατά τη γνώμη τους, από τις αναφορές αυτές προκύπτει ότι τα καθεστώτα αντιστάθμισης του ΦΠΑ δεν θεωρούνται ότι αντιβαίνουν στην έκτη οδηγία ΦΠΑ. Κατά την άποψή τους, αυτό αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι τα καθεστώτα αντιστάθμισης του ΦΠΑ είναι συμβιβασίμα με τη φύση και τη λογική του ίδιου του συστήματος ΦΠΑ.

II. ΕΚΤΙΜΗΣΗ

1. Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης

1.1. Εισαγωγή

Το άρθρο 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ έχει ως εξής:

«Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οιαδήποτε μορφή από τα κράτη μέλη της ΕΚ, τα κράτη της ΕΖΕΣ ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής, είναι ασυμβίβαστες με τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών συναλλαγές, εκτός εάν η παρούσα συμφωνία ορίζει άλλως.»

Η Αρχή θα ήθελε να κάνει μια προκαταρκτική παρατήρηση όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της παρούσας εκτίμησης. Η απόφαση αυτή δεν αφορά την απόφαση των νορβηγικών αρχών να απαλλάξουν ορισμένες συναλλαγές από το πεδίο εφαρμογής του νόμου περί ΦΠΑ. Αφορά μόνο την αντιστάθμιση του φόρου επί των εισροών που κατέβαλαν πρόσωπα υποκείμενα στο πεδίο εφαρμογής του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ.

Επιπλέον, η Αρχή θα ήθελε να επισημάνει τρεις παρατηρήσεις που έκανε ήδη στην απόφαση αριθ. 225/06/COL:

Πρώτον, κατά κανόνα, η συμφωνία EOX δεν καλύπτει τα φορολογικά συστήματα των κρατών της ΕΖΕΣ. Κάθε κράτος της ΕΖΕΣ πρέπει να σχεδιάζει και να εφαρμόζει φορολογικό σύστημα που να ανταποκρίνεται στις δικές του πολιτικές επιλογές. Ωστόσο, η εφαρμογή ενός φορολογικού μέτρου, όπως η αντιστάθμιση του φόρου επί των εισροών που προβλέπεται στο άρθρο 3 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ, μπορεί να έχει συνέπειες που θα το έφεραν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας EOX. Σύμφωνα με τη νομολογία ⁽¹⁾, το άρθρο 61 παράγραφος 1 δεν κάνει διάκριση μεταξύ των μέτρων κρατικής παρέμβασης ανάλογα με τις αιτίες ή τους σκοπούς τους, αλλά τα ορίζει σε συνάρτηση με τα αποτελέσματά τους.

Δεύτερον, το ερώτημα κατά πόσον το εν λόγω μέτρο αποτελεί κρατική ενίσχυση προκύπτει μόνο εφόσον πρόκειται για οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή δραστηριότητα που συνίσταται στην προσφορά αγαθών και υπηρεσιών σε μια δεδομένη αγορά ⁽²⁾. Ένα μέτρο αποτελεί κρατική ενίσχυση μόνο αν ωφελεί τις επιχειρήσεις. Για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, η έννοια της επιχειρήσεως καλύπτει κάθε φορέα ο οποίος «ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο χρηματοδοτήσεώς του» ⁽³⁾. Παρόλο που ορισμένοι από τους φορείς οι οποίοι λαμβάνουν επιστροφή του φόρου επί των εισροών δεν πληρούν τον όρο της επιχειρήσεως, το γεγονός ότι ορισμένοι από τους δικαιούχους του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ είναι επιχειρήσεις αρκεί για να εκτιμηθεί το καθεστώς ως έχει από πλευράς κρατικής ενίσχυσης ⁽⁴⁾.

Τρίτον, ενισχύσεις μπορούν να χορηγηθούν τόσο σε δημόσιες όσο και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις ⁽⁵⁾. Μία δημόσια επιχείρηση, προκειμένου να θεωρείται αποδέκτης κρατικής ενίσχυσης, δεν χρειάζεται απαραίτητα να έχει νομική προσωπικότητα ξεχωριστή από το κράτος. Το γεγονός ότι ένας φορέας είναι δημοσίου δικαίου και αποτελεί μη κερδοσκοπικό ίδρυμα δεν σημαίνει απαραίτητα ότι δεν είναι «επιχείρηση» κατά την έννοια των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων ⁽⁶⁾.

Τέταρτον, όσον αφορά τις γενικές παρατηρήσεις των νορβηγικών αρχών σχετικά με την ύπαρξη παρόμοιων καθεστώτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Αρχή θα ήθελε να επισημάνει ότι τα συστήματα αυτά μπορεί να διαφέρουν από το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ και ότι έχει ενημερώσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τις παρατηρήσεις των νορβηγικών αρχών. Επιπλέον, σύμφωνα με τη

νομολογία «η τυχόν αθέτηση εκ μέρους κράτους μέλους υποχρεώσεως που υπέχει από τη Συνθήκη, σε σχέση προς την απαγόρευση του άρθρου 92, δεν δικαιολογείται από το γεγονός ότι άλλα κράτη μέλη αθέτησαν επίσης την υποχρέωση αυτή.» ⁽⁷⁾.

Στη συνέχεια, η Αρχή θα εκτιμήσει αν ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ ως καθεστώς ⁽⁸⁾ πληροί τα κριτήρια που προβλέπει το άρθρο 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας EOX ώστε να θεωρείται κρατική ενίσχυση.

1.2. Κρατικοί πόροι

Για να αποτελεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας EOX, η ενίσχυση πρέπει να παρέχεται από το κράτος μέσω κρατικών πόρων.

Η αντιστάθμιση χορηγείται άμεσα από το κράτος και επομένως χορηγείται από το κράτος μέσω κρατικών πόρων.

Οι νορβηγικές αρχές υποστήριξαν ότι το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ δεν αποτελεί μέτρο ενίσχυσης καθώς πρόκειται για αυτοχρηματοδοτούμενο σύστημα. Κατά την άποψή τους, οι δήμοι χρηματοδοτούν οι ίδιοι το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ μέσω της μείωσης των γενικών μεταβιβάσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό στους δήμους. Με τη θέσπιση του καθεστώτος αντιστάθμισης του ΦΠΑ το 2004, οι δημοτικές πιστώσεις στον ετήσιο φορολογικό προϋπολογισμό μειώθηκαν σύμφωνα με το αναμενόμενο ποσό του αντισταθμισμένου φόρου επί των εισροών.

Η Αρχή κρίνει ότι από πλευράς κρατικής ενίσχυσης δεν έχει σημασία αν το ποσό των χρημάτων που έλαβαν οι δήμοι μειώθηκε ή όχι. Αυτό που έχει σημασία είναι αν οι επιχειρήσεις κατά την έννοια των κανόνων ανταγωνισμού έλαβαν οικονομική στήριξη από το κράτος μέσω κρατικών πόρων. Όταν ένας δήμος ενεργεί ως επιχείρηση θα πρέπει να θεωρείται από πλευράς κρατικής ενίσχυσης σαν κάτι ξεχωριστό από το δήμο ως δημόσια αρχή. Το αν το κόστος της κρατικής αντιστάθμισης σε κεντρικό επίπεδο εξισορροπείται από τις μειωμένες μεταβιβάσεις στις ίδιες τις τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν μεταβάλλει αυτό το συμπέρασμα. Η επιστροφή του φόρου επί των εισροών που έχει καταβληθεί χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό και επομένως πρόκειται για κρατικούς πόρους.

Επιπλέον, σύμφωνα με την ερμηνεία της Αρχής, η μείωση της κρατικής μεταβίβασης για κάθε δήμο δεν αντιστοιχεί ακριβώς στην αντιστάθμιση του ΦΠΑ που λαμβάνει.

⁽¹⁾ Υπόθεση E-6/98 Νορβηγία κατά της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ [1999] Συλλογή του Δικαστηρίου της ΕΖΕΣ, σ. 76, σκέψη 34. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις E-5/04, E-6/04 και E-7/04 *Fesil και Finnjord, PIL και λοιποί και Νορβηγία κατά της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ* [2005] Συλλογή του Δικαστηρίου της ΕΖΕΣ, σ. 121, σκέψη 76. Υπόθεση 173/73 *Ιταλία κατά Επιτροπής* [1974] Συλλογή 709, σκέψη 13. Υπόθεση C-241/94 *Γαλλία κατά Επιτροπής* [1996] Συλλογή I-4551, σκέψη 20.

⁽²⁾ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-180/98 έως C-184/98 *Pavlov και λοιποί* [2000] Συλλογή I-6451, σκέψη 75.

⁽³⁾ Υπόθεση C-41/90 *Höfner και Elser* [1991] Συλλογή I-1979, σκέψη 21.

⁽⁴⁾ Υπόθεση E-2/05 *Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ κατά Ισλανδίας* [2005] Συλλογή του Δικαστηρίου της ΕΖΕΣ, σ. 202, σκέψη 24.

⁽⁵⁾ Υπόθεση C-387/92 *Banco Exterior de España* [1994] Συλλογή I-877, σκέψη 11.

⁽⁶⁾ Υπόθεση C-244/94 *Fédération Française des Sociétés d'Assurance et a.* [1995] Συλλογή I-4013, σκέψη 21. Υπόθεση 78/76 *Steinike & Weinlig* [1977] Συλλογή 595, σκέψη 1.

⁽⁷⁾ Υπόθεση 78/76 *Steinike & Weinlig*, όπως αναφέρεται παραπάνω σκέψη 24. Υπόθεση T-214/95 *Het Vlaamse Gewest κατά Επιτροπής* [1998] Συλλογή II-717, σκέψη 54.

⁽⁸⁾ Η εκτίμηση της Αρχής στο τμήμα II.2.1 της απόφασης αριθ. 225/06/COL ήταν ότι ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ αποτελεί καθεστώς ενίσχυσης. Γίνεται αναφορά στην εν λόγω εκτίμηση.

1.3. Οικονομικό πλεονέκτημα

Ένα οικονομικό μέτρο που χορηγείται από το κράτος ή μέσω κρατικών πόρων σε μια επιχείρηση την οποία απαλλάσσει από δαπάνες που θα έπρεπε κανονικά να καλύψει από τον προϋπολογισμό της συνιστά οικονομικό πλεονέκτημα ⁽¹⁾.

Οι νορβηγικές αρχές υποστήριξαν ότι το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ δε συνιστά πλεονέκτημα καθώς το καθεστώς δεν συνεπάγεται ούτε μείωση του ποσού του φόρου ούτε αναβολή καταβολής φόρου. Το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ δε σημαίνει μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης του αποδέκτη.

Η Αρχή δεν συμμερίζεται την προσέγγιση αυτή. Κατά την άποψη της, οι νορβηγικές αρχές δεν προβαίνουν στην αναγκαία διαφοροποίηση μεταξύ των διάφορων κρατικών τομέων, δηλαδή στην περίπτωση αυτή το κράτος ως φορολογική αρχή, οι δήμοι ως κρατικοί φορείς και οι δημοτικές επιχειρήσεις ως χωριστές οντότητες από πλευράς κρατικής ενίσχυσης.

Προκειμένου να διαπιστωθεί αν παρέχεται οικονομικό πλεονέκτημα, η Αρχή πρέπει να αξιολογήσει αν το μέτρο απαλλάσσει τους δικαιούχους από δαπάνες που κανονικά καλύπτουν κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους. Η καταβολή του φόρου επί των εισροών αποτελεί λειτουργικό κόστος το οποίο αφορά τις αγορές κατά την άσκηση της οικονομικής δραστηριότητας μιας επιχείρησης, που κανονικά καλύπτεται από την ίδια την επιχείρηση. Στο βαθμό που οι νορβηγικές αρχές χορηγούν αντιστάθμιση του φόρου επί των εισροών για αγορές αγαθών και υπηρεσιών σε επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ, παρέχουν στις επιχειρήσεις αυτές οικονομικό πλεονέκτημα. Τους παρέχεται πλεονέκτημα καθώς το λειτουργικό κόστος με το οποίο επιβαρύνονται οι επιχειρήσεις αυτές μειώνεται ανάλογα με το ποσό του φόρου επί των εισροών που αντισταθμίζεται.

Επομένως, ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ συνεπάγεται την παροχή οικονομικού πλεονεκτήματος στους δικαιούχους του καθεστώτος.

1.4. Επιλεκτικότητα

Επιπλέον, για να συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ, το μέτρο ενίσχυσης πρέπει να είναι επιλεκτικό, δηλαδή να ευνοεί «ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής».

Στην απόφαση αριθ. 225/06/COL, η Αρχή έκρινε ότι ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ συνιστούσε επιλεκτικό μέτρο από υλικής πλευράς. Το πεδίο εφαρμογής του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ ορίζεται θετικά με την έννοια ότι μόνο στους υποκείμενους στο φόρο που εμπίπτουν στο άρθρο 2 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ μπορεί να χορηγηθεί αντιστάθμιση του φόρου επί των εισροών για αγορές. Το πλεονέκτημα που παρέχεται σύμφωνα με το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ σε επιχειρήσεις οι οποίες λαμ-

βάνουν επιστροφή του φόρου επί των εισροών σημαίνει απαλλαγή από την υποχρέωση που προκύπτει από το γενικό σύστημα ΦΠΑ που ισχύει για όλους τους αγοραστές αγαθών και υπηρεσιών.

Η νομολογία του Δικαστηρίου έχει ορίσει ότι ένα συγκεκριμένο φορολογικό μέτρο μπορεί ωστόσο να δικαιολογηθεί από την εσωτερική λογική του φορολογικού συστήματος αν συμβιβάζεται με αυτό ⁽²⁾. Κάθε μέτρο που απαλλάσσει μερικώς ή πλήρως τις επιχειρήσεις συγκεκριμένου τομέα από τις οικονομικές επιβαρύνσεις που απορρέουν από την κανονική εφαρμογή του γενικού συστήματος συνιστά κρατική ενίσχυση εφόσον η απαλλαγή αυτή δεν δικαιολογείται από τη φύση και τη λογική του γενικού συστήματος ⁽³⁾.

Η Αρχή θα αξιολογήσει αν η επιστροφή του φόρου επί των εισροών που προβλέπεται στο άρθρο 3 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ εμπίπτει στη λογική του συστήματος ΦΠΑ. Για την αξιολόγηση αυτή, η Αρχή πρέπει να κρίνει αν η επιστροφή του φόρου επί των εισροών εκπληρώνει τους εγγενείς στόχους του συστήματος ΦΠΑ ή αν επιδιώκει άλλους στόχους που δεν περιέχονται στο σύστημα ΦΠΑ.

Πρωταρχικός στόχος του συστήματος ΦΠΑ είναι η φορολόγηση ορισμένων παροχών αγαθών και υπηρεσιών. Ο ΦΠΑ είναι έμμεσος φόρος στην κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών. Κατά κανόνα, ο ΦΠΑ υπολογίζεται σε όλα τα στάδια της αλυσίδας του εφοδιασμού και στην εισαγωγή αγαθών και υπηρεσιών από το εξωτερικό. Ο τελικός καταναλωτής πληρώνει το ΦΠΑ ως μέρος της τιμής αγοράς χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του φόρου.

Παρόλο που, καταρχήν, όλες οι πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών υπόκεινται σε ΦΠΑ, ορισμένες συναλλαγές μπορεί να απαλλάσσονται (και συνεπώς δεν παραχωρείται πίστωση για το φόρο επί των εισροών) το οποίο σημαίνει ότι τέτοιου είδους παροχές δεν υπόκεινται σε φόρο.

Τα άρθρα 5, 5α και 5β του κεφαλαίου I του νορβηγικού νόμου περί ΦΠΑ απαλλάσσουν συναλλαγές όπως πώληση και νοίκιαση ακινήτων, παροχή υπηρεσιών υγείας και υπηρεσιών σχετικών με την υγεία, κοινωνικές υπηρεσίες, εκπαιδευτικές υπηρεσίες, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες κ.λπ. Οι πάροχοι των εν λόγω αγαθών και υπηρεσιών αντιμετωπίζονται ως τελικοί καταναλωτές από πλευράς ΦΠΑ, δεδομένου ότι πρέπει να καταβάλουν το φόρο επί των εισροών χωρίς δικαίωμα επιστροφής του φόρου επί των εκροών. Συνέπεια της λογικής του συστήματος αποτελεί το γεγονός ότι οι απαλασσόμενες παροχές αγαθών και υπηρεσιών και οι τελικοί καταναλωτές πληρώνουν φόρο επί των εισροών χωρίς τη δυνατότητα έκπτωσης.

⁽²⁾ Υπόθεση E-6/98 *Νορβηγία κατά της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ*, όπως αναφέρεται παραπάνω, σκέψη 38. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις E-5/04, E-6/04 και E-7/04 *Fesil και Finnjord, PIL και λοιποί και Νορβηγία κατά της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ*, όπως αναφέρεται παραπάνω, σκέψεις 84-85. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-127/99, T-129/99 και T-148/99 *Territorio Histórico de Alava et a κατά Επιτροπής* [2002] Συλλογή II-1275, σκέψη 163. Υπόθεση C-143/99 *Adria-Wien Pipeline* [2001] Συλλογή I-8365, σκέψη 42. Υπόθεση T-308/00 *Salzgitter κατά Επιτροπής* [2004] Συλλογή II-1933, σκέψη 42. Υπόθεση C-172/03 *Wolfgang Heiser* [2005] Συλλογή I-1627, σκέψη 43.

⁽³⁾ Υπόθεση E-6/98 *Νορβηγία κατά της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ* [1999] Συλλογή του Δικαστηρίου της ΕΖΕΣ, σ. 76, σκέψη 38. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις E-5/04, E-6/04 και E-7/04 *Fesil και Finnjord, PIL και λοιποί και Νορβηγία κατά της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ*, όπως αναφέρεται παραπάνω, σκέψεις 76-89. Υπόθεση 173/73 *Ιταλία κατά Επιτροπής* [1974] Συλλογή 709, σκέψη 16.

⁽¹⁾ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις E-5/04, E-6/04 και E-7/04 *Fesil και Finnjord, PIL και λοιποί και Νορβηγία κατά της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ*, όπως αναφέρεται παραπάνω, σκέψεις 76 και 78-79. Υπόθεση C-301/87 *Γαλλία κατά Επιτροπής* [1990] Συλλογή I-307, σκέψη 41.

Η λογική αυτή συνέπεια του συστήματος ΦΠΑ δημιουργήσε, ωστόσο, στρέβλωση σε άλλο επίπεδο, την οποία οι νορβηγικές αρχές προσπάθησαν να εξουδετερώσουν με τη θέσπιση του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ. Επομένως, συμπεραίνεται ότι η λογική του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ είναι να αντισταθμίσει τη φυσική λογική συνέπεια του συστήματος ΦΠΑ όταν απαλλάσσει ορισμένες παροχές. Συνεπώς, η λογική του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ δεν είναι η επιβολή φόρου στους τελικούς καταναλωτές, όπως ισχύει στο γενικό σύστημα ΦΠΑ, αλλά η ελάφρυνση μιας συγκεκριμένης ομάδας τελικών καταναλωτών για την αποφυγή στρέβλωσης του ανταγωνισμού μεταξύ του αυτοεφοδιασμού και της εξωτερικής ανάθεσης για συναλλαγές που υπόκεινται σε ΦΠΑ.

Οι νορβηγικές αρχές εξήγησαν ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ, στόχος της αντιστάθμισης του φόρου επί των εισροών ήταν η διαμόρφωση ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ του αυτοεφοδιασμού και της εξωτερικής ανάθεσης παροχής αγαθών και υπηρεσιών που υπόκεινται σε ΦΠΑ.

Η Αρχή θεωρεί ότι η αντιστάθμιση του φόρου επί των εισροών για λόγους πέρα από εκείνους που ορίζονται στο σύστημα ΦΠΑ δεν δικαιολογείται από το στόχο της φορολόγησης μιας δεδομένης δραστηριότητας, η οποία αποτελεί την κύρια έμπνευση του συστήματος ΦΠΑ. Ο στόχος που επιδιώκουν οι νορβηγικές αρχές με τη διαμόρφωση ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ του αυτοεφοδιασμού και της εξωτερικής ανάθεσης από τους δημόσιους φορείς για παροχή αγαθών και υπηρεσιών που υπόκεινται σε ΦΠΑ θα πρέπει να θεωρείται αξιόπαινος, όχι όμως και συμβιβασίμος με τη φύση και τη λογική του ίδιου του συστήματος ΦΠΑ. Υπό την έννοια αυτή, η Αρχή αναφέρεται συγκεκριμένα στη νομολογία *Heiser* ⁽¹⁾ σύμφωνα με την οποία το γεγονός και μόνο ότι ένα μέτρο έχει αξιόπαινο σκοπό δεν αρκεί για να μην συμπεριληφθεί στις ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ. Το άρθρο 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ δεν κάνει διάκριση μεταξύ των μέτρων κρατικής παρέμβασης ανάλογα με τις αιτίες ή τους σκοπούς τους, αλλά τα ορίζει σε συνάρτηση με τα αποτελέσματά τους ⁽²⁾.

Η Αρχή δεν αγνοεί ότι ο επιδιωκόμενος στόχος των νορβηγικών αρχών με τη θέσπιση του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ ήταν η ουδετερότητα όσον αφορά την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών που υπόκεινται σε ΦΠΑ για τη δημόσια διοίκηση. Η ουδετερότητα αυτή δεν πρέπει να συγχέεται με την ουδετερότητα που είναι εγγενηής στο σύστημα ΦΠΑ.

Δεδομένου ότι ο σκοπός να διαμορφωθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ του αυτοεφοδιασμού και της εξωτερικής ανάθεσης παροχής αγαθών και υπηρεσιών για τις δημόσιες αρχές δεν είναι συμβιβασίμος με τη λογική του συστήματος ΦΠΑ, ο στόχος αυτός θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη μόνο κατά την αξιολόγηση του συμβιβασίμου του εν λόγω μέτρου.

Για τους προαναφερθέντες λόγους, η Αρχή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αντιστάθμιση του ΦΠΑ δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από τη φύση και τη λογική του συστήματος ΦΠΑ. Συνεπώς, συνιστά επιλεκτικό μέτρο.

1.5. Στρέβλωση του ανταγωνισμού

Ένα μέτρο πρέπει να προκαλεί ή να απειλεί ότι θα προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού για να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ.

Μόνο δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ επωφελούνται από την αντιστάθμιση του φόρου επί των εισροών. Ωστόσο, όταν οι εν λόγω φορείς παρέχουν υπηρεσίες που απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ ανταγωνιζόμενες επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ, οι τελευταίες επιβαρύνονται με υψηλότερες δαπάνες αγοράς, αν και παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες. Παρόλο που η αντιστάθμιση του φόρου επί των εισροών είχε ως στόχο να μετριάσει τη στρέβλωση για τις αγορές των δήμων, δημιούργησε στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των δημόσιων αρχών που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες και των ιδιωτικών επιχειρήσεων που ασκούν τις ίδιες οικονομικές δραστηριότητες σε τομείς που απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ. Συνεπώς, λόγω της κρατικής παρέμβασης, τα προϊόντα που προσφέρουν οι ιδιωτικοί φορείς θα είναι πιο ακριβά, ακόμα και αν όλοι οι άλλοι παράγοντες είναι ανάλογοι. Κατ'αυτόν τον τρόπο, δημιουργείται στρέβλωση του ανταγωνισμού. Σε τομείς όπου χορηγείται αντιστάθμιση τόσο σε δημόσιους όσο και σε ιδιωτικούς φορείς η ενίσχυση θα εξακολουθεί να απειλεί με στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των εθνικών και άλλων φορέων του ΕΟΧ που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά.

Επομένως, όσον αφορά την αντιστάθμιση η οποία χορηγείται σε επιχειρήσεις που παράγουν αγαθά ή προσφέρουν υπηρεσίες που απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ, η Αρχή κρίνει ότι υπάρχει στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων.

1.6. Επιπτώσεις στο εμπόριο

Ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ μόνο εφόσον επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας ΕΟΧ.

Στις παρατηρήσεις τους σχετικά με την απόφαση αριθ. 225/06/COL της Αρχής, οι νορβηγικές αρχές αμφισβήτησαν την εκτίμηση της Αρχής ως προς το κριτήριο των επιπτώσεων στο εμπόριο το οποίο, κατά τη γνώμη τους, δεν βασιζόταν σε πλήρη αντίληψη της κατάστασης. Κατά την άποψή τους, μέσω του καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ χορηγείται στους δήμους κυρίως επιστροφή του φόρου επί των εισροών για αγαθά και υπηρεσίες που αγόρασαν για την άσκηση των υποχρεωτικών τους δραστηριοτήτων. Όσον αφορά τις μη υποχρεωτικές δραστηριότητες τις οποίες μπορούν να ασκήσουν οι δήμοι, οι νορβηγικές αρχές αδυνατούν να αντιληφθούν τομείς που απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ όπου οι αποδέκτες της αντιστάθμισης του ΦΠΑ παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε ανταγωνισμό με άλλες επιχειρήσεις εντός του ΕΟΧ, εκτός από το συγκεκριμένο είδος σχολείων στο οποίο αναφέρεται ο καταγγέλλων. Οι νορβηγικές αρχές πιστεύουν ότι υπάρχουν ελάχιστες επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε γειτονικές ευρωπαϊκές χώρες οι οποίες ανταγωνίζονται τις νορβηγικές επιχειρήσεις που καλύπτονται από το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ.

⁽¹⁾ Υπόθεση C-172/03 *Wolfgang Heiser*, όπως αναφέρεται παραπάνω.

⁽²⁾ Υπόθεση C-159/01 *Κάτω χώρες κατά Επιτροπής* [2004] Συλλογή I-4461, σκέψη 51.

Η Αρχή επαναλαμβάνει τη θέση την οποία εξέφρασε στην απόφαση αριθ. 225/06/COL όσον αφορά την εκτίμηση των επιπτώσεων στο εμπόριο. Η Αρχή οφείλει να εξετάσει αν ένα καθεστώς ενίσχυσης μπορεί να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές εντός του ΕΟΧ και όχι να καθορίσει τις πραγματικές του επιπτώσεις⁽¹⁾. Καταρχήν, όλοι οι δικαιούχοι βάσει του καθεστώτος αντιστάθμισης του ΦΠΑ μπορούν να λάβουν αντιστάθμιση για το ΦΠΑ επί των εισροών σύμφωνα με τους όρους του καθεστώτος, ανεξάρτητα από το αν η ενίσχυση σε ένα συγκεκριμένο φορέα θα επηρέαζε τις εμπορικές συναλλαγές. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου «στην περίπτωση ενός καθεστώτος ενισχύσεων, η Επιτροπή μπορεί να περιοριστεί στην εξέταση των γενικών χαρακτηριστικών του εν λόγω καθεστώτος, χωρίς να είναι υποχρεωμένη να εξετάσει κάθε περίπτωση εφαρμογής χωριστά.»⁽²⁾. Το Δικαστήριο της ΕΖΕΣ έχει επίσης ταχθεί υπέρ αυτής της ερμηνείας⁽³⁾.

Το κριτήριο των επιπτώσεων στο εμπόριο έχει ερμηνευθεί συνήθως έτσι ώστε, κατά κανόνα, να θεωρείται μέτρο κρατικής ενίσχυσης εφόσον είναι ικανό να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών ΕΟΧ⁽⁴⁾. Ακόμα και αν οι νορβηγικές αρχές εκτιμούν ορθά ότι μόνον ελάχιστες επιχειρήσεις εντός του ΕΟΧ ανταγωνίζονται τους δικαιούχους του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ, το μέτρο ενίσχυσης μπορεί, ωστόσο, να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές, διότι ούτε ο αριθμός των δικαιούχων ούτε ο αριθμός των ανταγωνιστών αποτελούν σημαντικά στοιχεία για την εκτίμηση του κριτηρίου των επιπτώσεων στο εμπόριο κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ⁽⁵⁾.

Η χορήγηση κρατικής στήριξης σε μια επιχείρηση ενδέχεται να οδηγήσει σε διατήρηση ή αύξηση της εσωτερικής προσφοράς, με αποτέλεσμα να μειωθούν οι δυνατότητες άλλων επιχειρήσεων να διεισδύσουν στην αγορά των συγκεκριμένων κρατών ΕΟΧ⁽⁶⁾. Επομένως, η φύση της ενίσχυσης δεν εξαρτάται από τον τοπικό ή

περιφερειακό χαρακτήρα των παρεχόμενων υπηρεσιών ή από το μέγεθος του συγκεκριμένου τομέα δραστηριότητας⁽⁷⁾.

Δεν υπάρχει όριο ή ποσοστό κάτω από το οποίο να μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν επηρεάζονται οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών⁽⁸⁾. Αντιθέτως, σύμφωνα με τη νομολογία, εφόσον μια κρατική οικονομική ενίσχυση ενισχύει τη θέση μιας επιχείρησης σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις που είναι ανταγωνιστικές στις συναλλαγές εντός του ΕΟΧ, πρέπει να θεωρείται ότι οι επιχειρήσεις αυτές επηρεάζονται από την ενίσχυση⁽⁹⁾.

Τα άρθρα 5 και 5α του κεφαλαίου I του νορβηγικού νόμου περί ΦΠΑ απαλλάσσουν ορισμένες συναλλαγές από το πεδίο εφαρμογής του νόμου περί ΦΠΑ. Επιπλέον, το άρθρο 5β του ίδιου νόμου προβλέπει ότι η παροχή ορισμένων υπηρεσιών, μεταξύ άλλων η παροχή υπηρεσιών υγείας και υπηρεσιών σχετικών με την υγεία, κοινωνικών υπηρεσιών, εκπαιδευτικών υπηρεσιών, χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών σχετικών με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, υπηρεσιών με τη μορφή δικαιώματος παρακολούθησης παραστάσεων θεάτρου, όπερας, μπαλέτου, κινηματογράφου και τσίρκου, εκθέσεων σε αίθουσες τέχνης και μουσεία, υπηρεσιών λαχείων, υπηρεσιών πώλησης τροφίμων σε σχολεία και καντίνες για σπουδαστές κ.λπ. δεν καλύπτονται από το νόμο. Συνεπώς, όλες αυτές οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ αλλά καλύπτονται, καταρχήν, από το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ⁽¹⁰⁾. Ορισμένοι από αυτούς τους τομείς, όπως, για παράδειγμα, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες πώλησης τροφίμων σε σχολεία και καντίνες για σπουδαστές, ορισμένες οδοντιατρικές υπηρεσίες, ορισμένες εκπαιδευτικές υπηρεσίες που παρέχονται έναντι αμοιβής, ορισμένες υπηρεσίες σχετικές με τον κινηματογράφο, είναι εν μέρει ή πλήρως ανοικτές στον ανταγωνισμό εντός του ΕΟΧ. Ενίσχυση που χορηγείται σε επιχειρήσεις σε τομείς οι οποίοι είναι ανοικτοί στον ανταγωνισμό μπορεί, επομένως, να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας ΕΟΧ.

Για τους λόγους αυτούς, και λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του Δικαστηρίου, η Αρχή κρίνει ότι ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ αποτελεί γενικό καθεστώς αντιστάθμισης σε εθνική κλίμακα το οποίο μπορεί να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας ΕΟΧ.

1.7. Συμπέρασμα

Για τους προαναφερθέντες λόγους, η Αρχή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ συνιστά καθεστώς κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ.

(1) Υπόθεση C-298/00 Ρ Ιταλία κατά Επιτροπής [2004] Συλλογή I-4087, σκέψη 49 και υπόθεση C-372/97 Ιταλία κατά Επιτροπής [2004] Συλλογή I-3679, σκέψη 44.

(2) Υπόθεση T 171/02 Regione autonoma della Sardegna κατά Επιτροπής [2005] Συλλογή II-2123, σκέψη 102. Υπόθεση Γερμανία κατά Επιτροπής [1987] Συλλογή 4013, σκέψη 18. Υπόθεση C 75/97 Βέλγιο κατά Επιτροπής [1999] Συλλογή I 3671, σκέψη 48. Υπόθεση C 278/00 Ελλάδα κατά Επιτροπής [2004] Συλλογή I 3997, σκέψη 24.

(3) Υπόθεση E-6/98 Νορβηγία κατά της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ, όπως αναφέρεται παραπάνω, σκέψη 57 και υπόθεση E-2/05 Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ κατά Ισλανδίας [2005] Συλλογή του Δικαστηρίου της ΕΖΕΣ, σ. 202, σκέψη 24.

(4) Συνεδικασθείσες υποθέσεις T-298/97-T-312/97 e.a. Alzetta a.o. κατά Επιτροπής [2000] Συλλογή II-2319, σκέψεις 76-78.

(5) Υπόθεση C-71/04 Administración del Estado κατά Xunta de Galicia [2005] Συλλογή I-7419, σκέψη 41. Υπόθεση C-280/00, Altmark Trans [2003] Συλλογή I-7747, σκέψη 81. Συνεδικασθείσες υποθέσεις C-34/01 έως C-38/01 Enirisorse [2003] Συλλογή I-14243, σκέψη 28. Υπόθεση C-142/87 Βέλγιο κατά Επιτροπής, («Tubemeuse») [1990] Συλλογή I-959, σκέψη 43. Συνεδικασθείσες υποθέσεις C-278/92 έως C-280/92 Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή [1994], σ. 14103, σκέψη 42.

(6) Υπόθεση E-6/98 Νορβηγία κατά της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ, όπως αναφέρεται παραπάνω, σκέψη 59. Υπόθεση C-303/88 Ιταλία κατά Επιτροπής [1991] Συλλογή I-1433, σκέψη 27. Συνεδικασθείσες υποθέσεις C-278/92 έως C-280/92 Ισπανία κατά Επιτροπής [1994] Συλλογή I-4103, σκέψη 40. Υπόθεση C-280/00 Altmark Trans, όπως αναφέρεται παραπάνω, σκέψη 78.

(7) Υπόθεση C-280/00 Altmark Trans, όπως αναφέρεται παραπάνω, σκέψη 77. Υπόθεση C-172/03 Wolfgang Heiser [2005] Συλλογή I-1627, σκέψη 33. Υπόθεση C 71/04 Administración del Estado κατά Xunta de Galicia [2005] Συλλογή I-7419, σκέψη 40.

(8) Υπόθεση C-280/00 Altmark Trans [2003] Συλλογή I-7747, σκέψη 81. Υπόθεση C-172/03 Wolfgang Heiser [2005] Συλλογή I-1627, σκέψη 32.

(9) Υπόθεση E 6/98 Νορβηγία κατά της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ, όπως αναφέρεται παραπάνω, σκέψη 59. Υπόθεση 730/79 Philip Morris κατά Επιτροπής [1980] Συλλογή I-2671, σκέψη 11.

(10) Το άρθρο 4 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ περιορίζει τη δυνατότητα λήψης αντιστάθμισης.

2. Διαδικαστικές απαιτήσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, «η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ ενημερώνεται εγκαίρως περί των σχεδίων που αποβλέπουν να θεοπίσουν ή να τροποποιήσουν τις ενισχύσεις, ώστε να δύναται να υποβάλει τις παρατηρήσεις της [...]. Το ενδιαφερόμενο κράτος δεν δύναται να εφαρμόσει τα σχεδιαζόμενα μέτρα πριν η διαδικασία αυτή καταλήξει σε τελική απόφαση.»

Οι νορβηγικές αρχές δεν κοινοποίησαν στην Αρχή το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ πριν τεθεί σε εφαρμογή. Επομένως, η Αρχή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι νορβηγικές αρχές δεν τήρησαν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου.

3. Το συμβιβασμό της ενίσχυσης

Η Αρχή θεωρεί ότι στην προκειμένη περίπτωση δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστεί οποιαδήποτε από τις παρεκκλίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 61 παράγραφος 2 της συμφωνίας ΕΟΧ.

Όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 61 παράγραφος 3 της συμφωνίας ΕΟΧ, η αντιστάθμιση του φόρου επί των εισροών δεν μπορεί να εξεταστεί στο πλαίσιο του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή δεν ισχύει για καμία από τις περιφέρειες της Νορβηγίας, καθώς απαιτεί ιδιαίτερα χαμηλό βιοτικό επίπεδο ή σημαντικό ποσοστό υποαπασχόλησης. Η συγκεκριμένη αντιστάθμιση δεν φαίνεται να προωθεί την υλοποίηση σημαντικού σχεδίου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας ενός κράτους, όπως απαιτείται για το συμβιβασμό με βάση το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συμφωνίας ΕΟΧ.

Όσον αφορά το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ, η ενίσχυση θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με τη συμφωνία ΕΟΧ αν διευκολύνει την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή ορισμένων οικονομικών περιοχών χωρίς να αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που αντίκειται στο κοινό συμφέρον. Το εν λόγω καθεστώς ενίσχυσης δεν φαίνεται να διευκολύνει την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή περιοχών, αλλά, όπως δήλωσαν οι νορβηγικές αρχές, ο επιδιωκόμενος στόχος του είναι η διαμόρφωση ισότιμων όρων για αγαθά και υπηρεσίες που υπόκεινται σε ΦΠΑ μεταξύ του αυτοεφοδιασμού και της εξωτερικής ανάθεσης παροχής υπηρεσιών εντός των δήμων.

Η Αρχή θεωρεί ότι η μείωση των εξόδων λειτουργίας μιας επιχείρησης, όπως του φόρου επί των εισροών, αποτελεί ενίσχυση λειτουργίας. Το συγκεκριμένο είδος ενίσχυσης, καταρχήν, απαγορεύεται. Επομένως, η Αρχή κρίνει ότι ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ συνιστά καθεστώς ενίσχυσης το οποίο, ως έχει σήμερα, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις της συμφωνίας ΕΟΧ.

Παρόλα αυτά, η Αρχή υπενθυμίζει ότι, όπως αναφέρεται ανωτέρω, το ερώτημα κατά πόσο το μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση προκύπτει μόνο εφόσον αφορά οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή δραστηριότητα που συνίσταται στην προσφορά αγαθών και υπηρεσιών σε μια δεδομένη αγορά. Αυτό συνεπάγεται στην προκειμένη περίπτωση ότι εφόσον οι δικαιούχοι του καθεστώτος ασκούν καθήκοντα δημόσιας διοίκησης ή τηρούν τις καταστατικές τους υποχρεώσεις οι οποίες δεν αποτελούν οικονομική δραστηριότητα, η αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης για το συμβιβασμό του μέτρου δεν ισχύει για αυτούς.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 2 της συμφωνίας ΕΟΧ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις δεν ισχύουν για επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος εφόσον η εφαρμογή αυτών των κανόνων θα εμποδίζει την εκτέλεση των ειδικών καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί και εφόσον οι εμπορικές συναλλαγές δεν επηρεάζονται σε βαθμό που να αντίκειται στα συμφέροντα των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας.

Γενικά, τα κράτη διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια κατά τον προσδιορισμό των υπηρεσιών που θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως γενικού οικονομικού συμφέροντος. Από την άποψη αυτή, καθήκον της Αρχής είναι να μεριμνά ώστε να μην υπάρχει πρόδηλο σφάλμα όσον αφορά τον προσδιορισμό των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος. Η Αρχή δεν μπορεί, στο παρόν πλαίσιο, να πραγματοποιήσει λεπτομερή αξιολόγηση ως προς το αν όλοι οι προμηθευτές στους τομείς που απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ που επωφελούνται από την επιστροφή του φόρου επί των εισροών, δηλαδή καλύπτονται από το καθεστώς ενίσχυσης, πληρούν τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 59 παράγραφος 2 της συμφωνίας ΕΟΧ. Η Αρχή μπορεί μόνο να περιοριστεί στο να δείξει ότι, σε περίπτωση εκπλήρωσης των όρων αυτών, η επιστροφή του ΦΠΑ επί των εισροών που χορηγείται σε μια δεδομένη επιχείρηση ή σε μια συγκεκριμένη ομάδα επιχειρήσεων ενδέχεται να θεωρηθεί ότι συνιστά συμβιβάσιμη κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 59 παράγραφος 2 της συμφωνίας ΕΟΧ. Ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ δεν περιορίζεται κατά τον τρόπο.

Στις 28 Νοεμβρίου 2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 86 παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγείται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος⁽¹⁾. Η εν λόγω απόφαση ενσωματώθηκε στη συμφωνία ΕΟΧ τον Ιούλιο του 2006⁽²⁾.

Σύμφωνα με την απόφαση αυτή⁽³⁾, τα νοσοκομεία και οι επιχειρήσεις κοινωνικής κατοικίας που έχουν επιφορτισθεί με καθήκοντα που περιλαμβάνουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Το μέγεθος της στρέβλωσης του ανταγωνισμού στους τομείς αυτούς κατά το τρέχον στάδιο ανάπτυξης της εσωτερικής αγοράς δεν είναι απαραίτητα ανάλογο προς το επίπεδο του κύκλου εργασιών και της αντιστάθμισης. Επομένως, τα νοσοκομεία που παρέχουν ιατρική περίθαλψη συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των υπηρεσιών αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών και των παρεπόμενων υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με τις κύριες δραστηριότητες, ιδίως στον τομέα της έρευνας, καθώς και οι επιχειρήσεις κοινωνικής κατοικίας που παρέχουν στέγαση σε πολίτες ευρισκόμενους σε μειονεκτική θέση ή ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, που λόγω περιορισμένης φερεγγυότητας δεν είναι σε θέση να βρουν κατοικία υπό τους όρους της αγοράς, απαλλάσσονται από την κοινοποίηση.

⁽¹⁾ Δημοσιεύθηκε στην ΕΕ L 312 της 29.11.2005, σ. 67.

⁽²⁾ Απόφαση αριθ. 2005/842/ΕΚ της Επιτροπής της 28ης Νοεμβρίου 2005 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 86 παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπό τη μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγείται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, ενσωματώθηκε στο παράρτημα XV της συμφωνίας ΕΟΧ ως σημείο 1η της απόφασης αριθ. 91/2006 (ΕΕ L 289 της 19.10.2006, σ. 31 και συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 52 της 19.10.2006, σ. 24), ημερομηνία έναρξης ισχύος 8.7.2006.

⁽³⁾ Σημείο 15.

Ωστόσο, οποιαδήποτε επιστροφή φόρου επί των εισροών που χορηγείται σε επιχείρηση για τις οικονομικές δραστηριότητες που ασκεί και οι οποίες δεν αποτελούν μέρος της υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας δεν καλύπτεται από την εξαίρεση αυτή. Όπως εκτιμάται παραπάνω, το εν λόγω καθεστώς επιστροφής συνιστά κρατική ενίσχυση και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με τους κανόνες της συμφωνίας ΕΟΧ. Σε αυτό το πλαίσιο, μπορεί να γίνει αναφορά σε ορισμένους από τους συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας, δηλαδή στους τομείς που απαλλάσσονται από την εφαρμογή του ΦΠΑ και για τους οποίους προκύπτει σαφώς από την ισχύουσα πάγια πρακτική είτε της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Αρχής ή της υφιστάμενης νομολογίας ότι πρόκειται για οικονομική δραστηριότητα που ασκείται σε ανταγωνισμό με άλλους. Αυτό ισχύει ιδίως για τους οδοντίατρους ⁽¹⁾ ή τις υπηρεσίες ασθενοφόρων ⁽²⁾.

Επιπλέον, ορισμένοι από τους αποδέκτες της ενίσχυσης σύμφωνα με το καθεστώς αντιστάθμισης του ΦΠΑ μπορούν να επωφεληθούν από άλλες απαλλαγές όπως οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, η εφαρμογή των διατάξεων των κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία, όπως ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τις ΜΜΕ κ.λπ.

Ωστόσο, το καθεστώς ως έχει τώρα δεν θεωρείται ότι αφορά μόνο υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας ή οποιαδήποτε από τις προαναφερθείσες απαλλαγές. Ο νόμος περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ είναι ευρείας εφαρμογής και σύλληψης. Δεν περιλαμβάνει τα απαιτούμενα κριτήρια τα οποία θα εξασφάλιζαν την τήρηση των απαλλαγών αυτών. Επομένως, το καθεστώς ως έχει δεν μπορεί να θεωρείται ότι συμβιβάζεται με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις της συμφωνίας ΕΟΧ.

4. Συμπέρασμα

Η Αρχή διαπιστώνει ότι οι νορβηγικές αρχές έδωσαν παράνομα σε εφαρμογή το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ κατά παράβαση του άρθρου 1 παράγραφος 3 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου. Η επιστροφή του φόρου επί των εισροών που προβλέπεται στο νόμο αυτό ως έχει σήμερα δεν συμβιβάζεται με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ για τους προαναφερθέντες λόγους.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του μέρους II του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, σε περιπτώσεις αποφάσεων που χαρακτηρίζουν ασυμβίβαστη μια παράνομη ενίσχυση, η Αρχή, κατά κανόνα, εντέλλεται στο οικείο κράτος της ΕΖΕΣ να απαιτήσει την επιστροφή της ενίσχυσης από τον αποδέκτη της.

Η Αρχή πιστεύει ότι, στην προκειμένη περίπτωση, καμία γενική αρχή δεν αποκλείει την ανάκτηση της ενίσχυσης. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία, η ακύρωση μιας παράνομης ενίσχυσης μέσω της ανάκτησής της είναι η λογική συνέπεια της διαπίστωσης ότι είναι παράνομη. Κατά συνέπεια, η ανάκτηση κρατικών ενισχύσεων που

έχουν χορηγηθεί παράνομα, με σκοπό την επανόρθωση της προηγουμένως υφιστάμενης κατάστασης, δεν μπορεί καταρχήν να θεωρηθεί δυσανάλογη με τους στόχους της συμφωνίας ΕΟΧ όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις. Με την επιστροφή της ενίσχυσης ο αποδέκτης χάνει το πλεονέκτημα του οποίου απολάμβανε στην αγορά σε σχέση με τους ανταγωνιστές του και τα πράγματα επανέρχονται στην προ της καταβολής της ενίσχυσης κατάσταση ⁽³⁾. Επίσης, από αυτό το σκοπό της επιστροφής της ενίσχυσης προκύπτει ότι, κατά κανόνα, πλην εξαιρετικών περιστάσεων, η Αρχή δεν υπερβαίνει τη διακριτική της ευχέρεια, την οποία έχει αναγνωρίσει η νομολογία του Δικαστηρίου, όταν ζητεί από το ενδιαφερόμενο κράτος της ΕΖΕΣ να ανακτήσει τα ποσά που χορηγήθηκαν υπό μορφή παράνομων ενισχύσεων, διότι απλώς αποκαθιστά την προηγούμενη κατάσταση ⁽⁴⁾.

Επιπλέον, λαμβανομένου υπόψη του επιτακτικού χαρακτήρα του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων που πραγματοποιεί η Αρχή δυνάμει του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, οι επιχειρήσεις στις οποίες χορηγήθηκε ενίσχυση μπορούν να έχουν, καταρχήν, θεμιτή προσδοκία ως προς τη νομιμότητα της ενίσχυσης, μόνο αν η ενίσχυση χορηγήθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του εν λόγω πρωτοκόλλου ⁽⁵⁾.

Οι δηλώσεις του Επιτρόπου Bolkestein που ανέφεραν οι νορβηγικές αρχές αφορούν τη συμμόρφωση των εν λόγω καθεστώτων με τους κανόνες ΦΠΑ ως έχουν. Επιπλέον, σε μία τουλάχιστον από τις δηλώσεις ο κ. Bolkestein συμπεριέλαβε την εξής δήλωση παραίτησης από ευθύνη «εφόσον τηρούνται οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις». Επομένως, η Αρχή κρίνει ότι οι δηλώσεις αυτές δεν δικαιολογούν εύλογες προσδοκίες.

Επιπλέον, οι νορβηγικές αρχές δεν αναφέρθηκαν σε κανένα παρόμοιο καθεστώς κρατικής ενίσχυσης που να έχει εγκριθεί είτε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είτε από την Αρχή με βάση το οποίο θα μπορούσε να αιτιολογηθεί η ύπαρξη εύλογων προσδοκιών όσον αφορά το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ.

Για τους λόγους αυτούς, η Αρχή κρίνει ότι στην προκειμένη περίπτωση δεν φαίνεται να υπάρχουν εξαιρετικές περιστάσεις, οι οποίες θα οδηγούσαν σε εύλογες προσδοκίες από την πλευρά των δικαιούχων της ενίσχυσης.

Η ανάκτηση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει ανατοκισμό, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 του μέρους II του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου και με τα άρθρα 9 και 11 της απόφασης αριθ. 195/04/COL της Αρχής της 14ης Ιουλίου 2004 ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Υπόθεση C-172/03 *Wolfgang Heiser*, όπως αναφέρεται παραπάνω.

⁽²⁾ Υπόθεση C-475/99, *Firma Ambulanz Glöckner κατά Landkreis Südwestpfalz* [2001] Συλλογή I-8089.

⁽³⁾ Υπόθεση C-350/93 *Επιτροπή κατά Ιταλίας* [1995] Συλλογή I-699, σκέψη 22.

⁽⁴⁾ Υπόθεση C-75/97 *Βέλγιο κατά Επιτροπής* [1999] Συλλογή I-3671, σκέψη 66. Υπόθεση C-310/99 *Ιταλία κατά Επιτροπής* [2002] Συλλογή I-2289, σκέψη 99.

⁽⁵⁾ Υπόθεση C-169/95 *Ισπανία κατά Επιτροπής* [1997] Συλλογή I-135, σκέψη 51.

⁽⁶⁾ Δημοσιεύθηκε στην ΕΕ L 139 της 25.5.2006, σ. 37 και στο συμπλήρωμα για τον ΕΟΧ αριθ. 26 της 25.5.2006, σ. 1.

Επομένως, ζητείται από τις νορβηγικές αρχές να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να ανακτήσουν το ποσό της ασυμβίβαστης ενίσχυσης που χορηγήθηκε με βάση το άρθρο 3 του νόμου περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ και να ενημερώσουν την Αρχή εντός δύο μηνών.

Οι νορβηγικές αρχές θα τροποποιήσουν το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ με άμεση ισχύ ώστε να αποκλειστεί η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων. Εντός δύο μηνών θα ενημερώσουν την Αρχή σχετικά με τις αναγκαίες νομοθετικές τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε σχέση με το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ τον οποίο εφάρμοσαν οι νορβηγικές αρχές δεν συμβιβάζονται με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ.

Άρθρο 2

Η Νορβηγία θα τροποποιήσει το νόμο περί αντιστάθμισης του ΦΠΑ με άμεση ισχύ ώστε να αποκλειστεί η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων.

Άρθρο 3

Οι νορβηγικές αρχές θα λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να ανακτήσουν από κάθε δικαιούχο την ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 1.

Άρθρο 4

Η ανάκτηση θα πραγματοποιηθεί αμελλητί και σύμφωνα με τις διαδικασίες της εθνικής νομοθεσίας, εφόσον επιτρέπουν την άμεση

και αποτελεσματική εκτέλεση της απόφασης. Η προς ανάκτηση ενίσχυση περιλαμβάνει τους τόκους και τους ανατοκισμούς που υπολογίζονται από την ημερομηνία κατά την οποία η ενίσχυση είχε τεθεί στη διάθεση του δικαιούχου ως την ημερομηνία της ανάκτησής της. Οι τόκοι υπολογίζονται με βάση τα άρθρα 9 και 11 της απόφασης αριθ. 195/04/COL της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ.

Άρθρο 5

Οι νορβηγικές αρχές θα ενημερώσουν την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ εντός δύο μηνών μετά από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη συμμόρφωση με αυτήν.

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Νορβηγίας.

Άρθρο 7

Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό.

Βρυξέλλες, 3 Μαΐου 2007.

Για την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

Bjørn T. GRYDELAND

Πρόεδρος

Kurt JÄGER

Μέλος της Εποπτεύουσας Αρχής

ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ

Διορθωτικό στην απόφαση 2008/649/EK της Επιτροπής, της 3ης Ιουλίου 2008, για αποδοχή της ανάληψης υποχρεώσεων που προτάθηκε σε σχέση με τη διαδικασία αντιντάμπινγκ για τις εισαγωγές διαλυμάτων ουρίας και νιτρικού αμμωνίου, καταγωγής Ρωσίας

(Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 213 της 8ης Αυγούστου 2008)

Στη σελίδα 41, στον πίνακα του άρθρου 1:

αντί: «Ανώνυμη μετοχική εταιρεία «Mineral and Chemical Company Eurochem», του ομίλου επιχειρήσεων Eurochem, Μόσχα, Ρωσία, για τα προϊόντα που παράγονται από τη συνδεδεμένη εταιρεία της «OJSC NAK Azot, Novomoskovsk», Ρωσία, ή από τη συνδεδεμένη εταιρεία της «OJSC Nevinnomyssky Azot, Nevinnomyssk», Ρωσία, που είτε πωλούνται απευθείας στον πρώτο ανεξάρτητο πελάτη στην Κοινότητα είτε, τα ίδια προϊόντα, πωλούνται από την «Eurochem Trading GmbH, Zug», Ελβετία, στον πρώτο ανεξάρτητο πελάτη στην Κοινότητα.»

διάβαζε: «Παράγονται από την ανώνυμη μετοχική εταιρεία (OJSC) «Azot», Novomoskovsk, Ρωσία, ή την ανώνυμη μετοχική εταιρεία (OJSC) «Nevinnomyssky Azot», Nevinnomyssk, Ρωσία, και είτε πωλούνται απευθείας στον πρώτο ανεξάρτητο πελάτη στην Κοινότητα είτε από την εταιρεία EuroChem Trading GmbH, Zug, Ελβετία, είτε μέσω της ανώνυμης μετοχικής εταιρείας (OJSC) Mineral and Chemical Company «EuroChem», Μόσχα, Ρωσία, και της EuroChem Trading GmbH, Zug, Ελβετία, στον πρώτο ανεξάρτητο πελάτη στην Κοινότητα.»

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ

Τα θεσμικά όργανα αποφάσισαν να μην εμφανίζουν πλέον στα κείμενά τους τη μνεία της τελευταίας τροποποίησης των πράξεων στις οποίες παραπέμπουν.

Εάν δεν υπάρχει μνεία περί του αντιθέτου, οι πράξεις στις οποίες γίνεται παραπομπή στα κείμενα που δημοσιεύονται στο παρόν τεύχος νοούνται στην εκάστοτε ισχύουσα μορφή τους.